

Η Νεοπαίδ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 37 (88)
15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1940-Ε'

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Ι. Τζορτζ
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 36000

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπρὸς αὐτὴν, ἀναπληροῦμενος ὑπὸ
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 37—15 Ἰουνίου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνετε ἀποδείξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἑσωτερικοῦ) Δρ. 160—200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80—100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40—50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀλφ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Ἀλφ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ
Σχολικὰς Ἑφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεύχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσιν τοῦ ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύ-
θυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμάς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΑΧ. 1.205.000.000
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1939) » 10.541.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Δέχεται καταθέσεις πάσης φύσεως εἰς δραχμάς. Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ μετοχὰς καὶ ὁμολογίας εἰς τὸ ἐν
Ἀθήναις Χρηματιστήριον διὰ λογαριασμὸν τρίτων. Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωνό-
ρων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν ἑταιρειῶν. Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους. Ἐκμ-
σθοὶ χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων καὶ τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΟΙΩΝΟΣ

Εἰς τὴν ἐκδρομὴν τῶν τμημάτων τῆς Ἑθνικῆς Ὀργα-
νώσεως Νεολαίας εἰς τὴν Μαλακάσαν, ὁ Ἀρχηγὸς εἰς ἓνα
σύντομον λόγον τοῦ ἔχει καθορίσει, διὰ μίαν ἀκόμη φο-
ρὰν, τὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος μέσα εἰς τὴν φοβεράν κρίσιν
ποῦ διέρχεται ἡ ἐμπόλεμος Εὐρώπη. Ἡ ἑλληνικὴ αὐτὴ θέ-
σις εἶναι ἐκτάκτως ἀπλή καὶ ξεκαθαρισμένη. Τόσον ἀπλή
καὶ τόσον ξεκαθαρισμένη, ὥστε νὰ μπορῇ ὁ ὑπεύθυνος
Κυβερνήτης νὰ τὴν ἐξηγῇ ἀκόμη καὶ εἰς τὰ παιδιά καὶ
τὰ παιδιά νὰ τὴν κατανοοῦν, χωρὶς καμμίαν προσπά-
θειαν. Αὐτὸ τὸ εὐτύχημα τὸ χρωστοῦμε οἱ Ἕλληνες, ὅπως
καὶ ὅλοι οἱ λαοὶ τῆς Βαλκανικῆς, εἰς τὸ γεγονός ὅτι κα-
τωρθώσαμε νὰ ξεκαθαρίσωμε, μετὰ μακρὰς διενέξεις καὶ
πολέμους τὰς διαφοράς ποὺ μᾶς ἐχώριζον καὶ ν' ἀποκατα-
στήσωμε εἰς τὸ πρὸ ὀλίγων ἀκόμη δεκαετηρίδων ἔθνογρα-
φικῶς τόσον ἀνάμικτον καὶ πολιτικῶς τόσον ἀνήσυχον
τμημα τοῦτο τῆς Εὐρώπης ἓνα καθεστῶς, ποῦ ἡμπορεῖ βέ-
βαια νὰ μὴ εἶναι ἰδεῶδες, κρινόμενον ὅμως μὲ μέτρα ἀν-
θρώπινα, εἶναι ἀρκετὰ δίκαιον, ὥστε νὰ μὴ ἀμφισβητήται
ἀπὸ κανένα ἡ νομιμότης καὶ ἡ σταθερότης του. Χωρὶς τὰς
ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεις καὶ τὰς ἀμοιβαίας θυσίας, σκλη-
ρὰς πολλὰς, εἰς τὰς ὁποίας ὅμως εἶχον τὴν γενναϊό-
τητα νὰ προχωρήσουν μὲ συνειδητὴν ἐκουσιότητα καὶ τὴν
δύναμιν ν' ἀνθέξουν οἱ λαοὶ τῆς περιοχῆς μας, χωρὶς τὸ
πνεῦμα τῆς κατανοήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ καὶ χωρὶς
τὸ αἶσθημα τοῦ μέτρου ποῦ ἐκυριάρχησεν εἰς τὰς σκέ-
ψεις καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν λαῶν μας, ἡ σημερινὴ ἀτμό-
σφαιρα τῆς ἐμπιστοσύνης, τῆς ὁποίας ἔχομεν συνεχῶς νέας
ἀποδείξεις καὶ τῆς γαλήνης δὲν θὰ ἦτο δυνατόν. Ἡ ἰδική
μας, ἰδιαίτερος, ἡ ἑλληνικὴ εἰσφορά εἰς τὴν ἀποκατάστα-
σιν αὐτῆς τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς γαλήνης ὑπῆρξεν ἀναν-
τιρρήτως ἡ μεγαλύτερα. Τὸ λέγομεν αὐτὸ χωρὶς κανένα
ἔχνος πικρίας. Διότι τὰς πικρίας ὅλας τὰς ἔχομεν ὑπερ-
νικήσει. Ἐκλείσαμε τὸν ἰσολογισμόν τῶν θυσιῶν καὶ τῶν
πλεονεκτημάτων ποῦ μᾶς ἔδωσαν οἱ διακατονισμοὶ τοῦ
ἐκκρεμοτήτων τοῦ παρελθόντος καὶ εἰμεθα ἱκανοποιημέ-
νοι μὲ τὸ ἐνεργητικὸν ποῦ ἐκράτησαμε. Μὲ τὸ ἐνεργητικὸν
αὐτὸ ἡρξίσαμε τὴν νέαν μας ζωὴν καὶ εἰμεθα εὐγνώμο-
νες, διότι ὁ Θεὸς μᾶς εὐλόγησεν εἰς τὸ ἔργον μας. Ἀποκα-
τεστάθημεν εἰς Κράτος ὁμοιογενὲς ὅσον κανένα ἄλλο εἰς
τὴν Εὐρώπην καὶ ἰσχυρὸν ἐν τῇ ὁμοιογενείᾳ του. Ἐπει-
θαρχήσαμε τὴν δύναμιν τοῦ λαοῦ μας καὶ τὰς φυλετικὰς
μας ἀρετὰς καὶ ἐπολλαπλασιάσαμε τὴν γονιμότητα καὶ
τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἀνοικοδομήσεως πρῶτον τὰς ψυχὰς
μας. Μὲ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ξεριζωμένων μας, ποῦ μᾶς
ἦλθαν ἀπὸ παναρχαίας ἑλληνικὰς ἐστίας, συνεκροτήσαμε
μαζὶ μὲ τὸ γηγενὲς τμήμα τοῦ λαοῦ μας τὴν νέαν ἑλλη-
νικὴν κυψέλην πυκνὴν, ῥωμαλέαν, πάντολμον καὶ ἐπρα-
γματοποιήσαμεν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς καὶ εἰς ὅλους τοὺς
κλάδους τῆς εἰρηνικῆς δημιουργίας ἔργα καὶ κατορθώ-
ματα, ποῦ κανεὶς ἄλλος λαὸς, εἰς ὅλον τὸν Κόσμον, δὲν
ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ ὅμοια ὑπὸ τὰς ἰδίας ἀναλογίας. Ἐνῷ
μαίνεται ὁ πόλεμος ἡμεῖς συνεχίζομεν τὰ ἔργα μας, αὐ-
ξάνομε καὶ οργανώνομε τὴν δύναμίν μας.

Ἄλλ' ὁ πόλεμος ποῦ εἶναι αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπομα-
κρυσμένος, εἶναι δυνατόν, ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, νὰ μετα-
φερθῇ πλησίον μας. Αὐτὸ εἶναι ἓνα ἐνδεχόμενον ποῦ δὲν
κεῖται εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆν ἰδικήν μας. Ὅσον φθάσει ἡ
θέλησις ἡ ἰδικὴ μας καὶ τῶν ἐγγύς γειτόνων νὰ τὸν ἀπο-
σοθήσωμεν καὶ νὰ τὸν ματαιώσωμεν, θ' ἀποσοθῇ καὶ θὰ
ματαιωθῇ αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενον. Δὲν ἡμποροῦμεν ὅμως
καὶ νὰ ξερωμεν ἕως πότε θὰ φθάσῃ. Ἐάν λοιπόν, ὅπως
εἶπεν ὁ Ἀρχηγός, ἔλθῃ μίαν ἡμέραν ὡς ἡμᾶς ἡ νερο-
ποντὴ τοῦ πολέμου, πρέπει νὰ εἰμεθα προετοιμασμένοι νὰ
τὴν ἀντιμετωπίσωμε. Τὸ εἶπαμε, καὶ εἶναι πάντοτε καλὸν
νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνωμεν, ὅτι «δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ ζητή-
σωμε νὰ πάρωμε ἐκεῖνο ποῦ ἀνήκει εἰς τοὺς ἄλλους». Ἄλλ'
ἐν κάποιοις ἄλλοις ἢ κάποιοι ἄλλοι, ὅποιοι καὶ ὅποιοι καὶ
ἐν θὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄλλοι, συμβῇ ν' ἀπλώσῃ χέρι, ὅχι διὰ
νὰ πάρῃ ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ἀπειλήσῃ μόνον νὰ πάρῃ αὐτὸ
ποῦ κατέχομε καὶ ποῦ εἶναι ἰδικόν μας, καταβολὴ ἰδρώ-

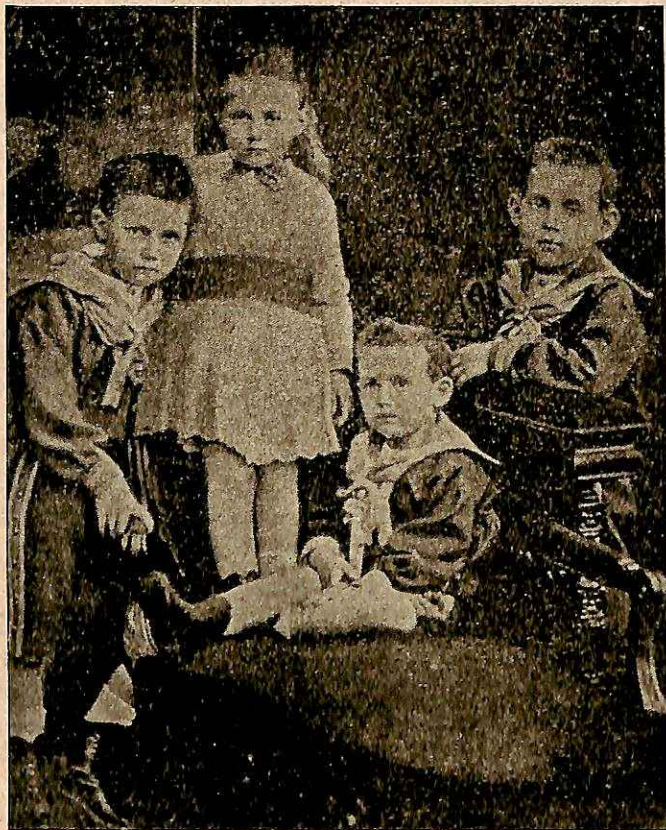
τος καὶ αἵματος τῶν προγόνων, τῶν πατέρων μας ἡ ἡμῶν
τῶν ἰδίων, τὸ χρέος μας εἶναι φανερόν. Θὰ σηκωθοῦμε
ὅλοι, ὡς εἰς ἄνθρωπος, οἱ ἄνδρες καὶ οἱ γυναῖκες, ἀκόμη
καὶ τὰ παιδιά μ' ὅλην μας τὴν δύναμιν καὶ μὲ ὅλην μας
τὴν θέλησιν, μ' ὅλην μας τὴν ἀπόφασιν καὶ μὲ ὅλα μας
τὰ μέσα, διὰ νὰ τὸ ὑπερασπίσωμε καὶ θὰ τὸ ὑπερασπί-
σωμε μέχρι τέλους. Καὶ κανένας μας δὲν ἀμφισβᾷ ὅτι
θὰ τὸ ὑπερασπίσωμε ἀποτελεσματικῶς καὶ νικηφόρως.
Ἐπειδὴ δὲ εἶναι πιθανόν νὰ ὑπάρχουν μερικοί, ποῦ νομί-
ζουν ὅτι εἶναι περιττὸν νὰ λέγομεν κάθε τόσο καὶ νὰ ἐπι-
μένωμε νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν αὐτὸ ποῦ θὰ κάμωμεν,
ἀφοῦ εἶναι τόσον φυσικὸν καὶ αὐτονόητον ὅτι θὰ τὸ κά-
μωμε, διότι ἀφύσικον καὶ ὄχι ἀνθρώπινον, ὅχι ἑλληνικόν
θὰ ἦτο νὰ μὴ τὸ κάμωμε, πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν ἀμέσως
ἓνα πράγμα: Ὅτι εἰμεθα σύμφωνοι ὅτι εἶναι πλεονασμὸς
τὸ νὰ λέγῃ καὶ νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ὁ νοικοκύρης ὅτι θὰ
σπᾷσῃ τὸ κεφάλι τοῦ κακούργου ἢ τοῦ κλέφτη ποῦ θὰ
τολμήσῃ νὰ μπῇ στὸ σπῆτι τοῦ διὰ νὰ τὸν κλέψῃ ἢ νὰ τὸν
σκοτώσῃ. Ἄν τὸ λέγομεν λοιπόν, τὸ λέγομεν καὶ διὰ νὰ τὸ
ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὁ πιθανὸς κλέφτης καὶ ὁ κακούργος, ἐάν
ὑπάρχῃ, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ εἶναι τὸ πνεῦμα καὶ ἡ θέλησις
καὶ ἡ ἀπόφασίς μας κάθε στιγμὴν ἀγρυπνος καὶ ἐν ἐπι-
φυλακῇ.

Καὶ εἶναι ἀνάγκη, ἐπειδὴ εἶναι φυσικὸν εἰς περιπτώ-
σεις ὅπως αὐταὶ ποῦ περνᾷ ἡ Εὐρώπη καὶ ὁ Κόσμος ἡ
φαντασίᾳ τῶν ἀνθρώπων νὰ εἶναι ἐξημμένη καὶ νὰ λέγων-
ται καὶ νὰ διαδίδωνται τὰ πλεόν ἀφύσικα καὶ ἀνόητα
καὶ τερατώδη πράγματα, νὰ ξεκαθαρίσωμε μέσα εἰς τὸν
νοῦν μας καὶ εἰς τὴν συνειδήσιν μας, οἱ Ἕλληνες, δύο
πράγματα: Πρῶτον ὅτι εἶναι χίμαιρα καὶ οὐτοπία αὐτὸ
ποῦ θέλουν νὰ κάμουν μερικοὶ πιστευτὸν, πὼς τάχα ὁ
πόλεμος ποῦ ἐξέσπασεν εἰς τὴν Εὐρώπην θὰ ἔχῃ ὡς ἀπο-
τέλεσμα τὴν ἐναλλαγὴν τοῦ ἐνὸς μέρους τῶν ἐμπολέμων
εἰς τὴν ἱστορικὴν ἡγεσίαν τοῦ Κόσμου. Ἄν ὁ πόλεμος
αὐτὸς εἶναι πεπρωμένος ν' ἀλλάξῃ τὸν ροῦν τῆς ἱστορίας,
— ἂν δὲν ἐλέησῃ ὁ Θεὸς καὶ ἀνακοπῇ ἡ καταστροφικὴ
φορὰ τοῦ — ἡ μορφή τῆς ἀλλαγῆς ἡ πλεόν πιθανὴ δὲν θὰ
εἶναι ἡ κατάλυσις τῆς ἱστορικῆς ἡγεσίας ὀρισμένων Ἑ-
θνῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς δι' ἄλλων,
ἀλλὰ ἡ κατάρρευσις ἡ καθολικὴ τῆς Εὐρώπης. Εἶναι
δύσκολον βέβαια νὰ φαντασθῇ κανεὶς ποῖα θὰ εἶναι ἡ
μορφή τοῦ Κόσμου ὅταν θὰ ἔχῃ καταλυθῇ ἡ ἡγεμονία
τῆς Εὐρώπης καὶ ἡμποροῦμε νὰ εἰμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν
θὰ εἶναι καθόλου εἰδυλλιακὴ αὐτὴ ἡ μορφή. Αὐτὸ ὅμως
εἶναι ἄλλη ὑπόθεσις, ποῦ δὲν θὰ τὴν ἐξετάσωμε σήμερα.
Ἡ δευτέρη πλάνη ποῦ πρέπει νὰ ξεκαθαρισθῇ εἶναι αὐτὸ
ποῦ θέλει νὰ υποβάλλῃ ἡ προπαγάνδα τῶν ἐμπολέμων, ὅτι
τάχα ὁ σημερινὸς μηχανικὸς πόλεμος ἔχει καταργήσῃ
καὶ ἀχρηστεύσει τελείως τὸν παρόντα τῆς ἀνθρωπίνης
εὐφυΐας καὶ ὅτι, ἐπομένως, ἡχρήστευσε τὴν ἀτομικὴν
ἀνδρείαν καὶ τὸ ἥρωϊκὸν πνεῦμα καὶ κατέστησεν, ἔτσι,
ἀδύνατον καὶ ματαιίαν τὴν ἀντίστασιν καὶ τὴν αἰμυαν τῶν
ὀλιγαρίτων καὶ τῶν τεχνικῶς καθυστερημένων λαῶν.
Αὐτὴν τὴν δευτέραν πλάνην, ποῦ φυσικὰ μᾶς ἀφορᾷ
ἰδιαίτερος, τὴν κατέρριψε καὶ τὴν κατερράκωσε τὸ Φιν-
λανδικὸν Ἔθνος πολὺ πρὶν τὴν διασκεδάσουν τὰ πρό-
σφατα γεγονότα τῆς Φλάνδρας. Καὶ εἶναι ἐξαιρετικὰ χρή-
σιμον νὰ ὑπογραμμίζεταί αὐτὴ ἡ κατέρριψις κάθε τόσο,
διὰ νὰ διατηρῇται διαυγής, ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μας, ἡ
προοπτικὴ τῶν ἀγώνων ποῦ μᾶς ἀναμένουν, ἐάν ὄντως
μᾶς ἀναμένουν. Κίβδηλοι μάντιες καὶ ψευδοπροφήται δια-
σπείρουν κακοὺς χρησμούς καὶ ἐπισείουν δυσμενεῖς οἰω-
νοὺς διὰ νὰ καταποτήσουν τὸ πνεῦμα τῶν λαῶν. Δὲν χρει-
άζεται καν νὰ κλειώμεν τὰ αὐτιά μας εἰς τοὺς χρησμούς
των καὶ τὰ μάτια μας εἰς τοὺς οἰωνοὺς. Ἡ γνώσις τῆς ἱστο-
ρίας μας, τῆς τόσον μακρᾶς, μᾶς ἔχει πείσει τοὺς Ἕλλη-
νας, ὅτι δὲν ὑπῆρξαν, δὲν ὑπάρχουν καὶ οὐτε θὰ ὑπάρ-
ξουν ποτὲ ἀγῶνες μάταιοι. Ἐπίσης ἀπὸ τῶν ἀνατολῶν τῆς
ἱστορίας μας ἐδιδάχθημεν ὅτι δὲν ὑπάρχει καλλίτερος
οἰωνὸς ἀπὸ τὸ νὰ ὑπερμαχῇ κανεὶς τῆς Πατρίδος.

Τὰ κανόνια, ὅπως μιὰ φορά πρὶν ἐβδομήντα δύο χρόνια, ἀνήγγειλαν ἕνα γεγονός τόσο χαρμόσυνο, πού ἔρχεται σάν ἀντιστάθμισμα στήν ἀγωνία πού συνέχει τὸν σημερινό κόσμο, μπροστὰ στὰ φοβερά γεγονότα τοῦ πολέμου.

Ἡ Ἑλλάς ἀπέκτησε Ἐπίδοξο Διάδοχο. Τὸ ἀπόγευμα τῆς 2ας Ἰουνίου τοῦ 1940 τὰ πυροβολεῖα τοῦ Λυκαθητοῦ ἐδιαλάλησαν μὲ τὸ δικό τους τρόπο καὶ στόμα τὸ γεγονός σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας, πού δὲν ἐλησμόνησαν πόσα ἀγαθὰ προσέφερε στήν Ἑλλάδα ἡ Βασιλεία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού ὁ θρυλικὸς Κόδρος ἐθανατώνετο, θεληματικά, γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ τόπου, ὡς σήμερ' σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνας πού δὲν ἔπαυσαν καὶ δὲν θὰ παύσουν νάχουν ὡς ἔμβλημα τὶς λέξεις πού ἐπύργωσε σὲ φωτοβόλο σύνθημα ἡ ψυχὴ τοῦ ἔθνους: «Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη· εἰς κοίρανος ἔστω, εἰς βασιλεύς». Τὸ διαλάλησαν παντοῦ καὶ τὸ Βασιλόπουλο πού γεννήθηκε κάτω ἀπὸ τὸν Ἱερό Βράχο, στήν ἐνδοξότερη πόλιν τῆς γῆς, ἐδέχθη πὺρ προσφορά τὶς εὐχὲς τῶν Πανελλήνων. Ἔτσι μιὰ φορά πρὶν ἐβδομήντα δύο χρόνια, τὰ κανόνια ἀνήγγειλαν τὴν γέννησιν τοῦ παιδιοῦ, πού θάταν ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὁ Βασιλεὺς πού θὰ ἐνεσάρκωνε καὶ θὰ ἐπραγματοποιούσε τὰ ἰδεώδη τοῦ ἔθνους, τὶς ἐλπίδες του, τὶς προσδοκίες του, τὰ μεγάλα του ὁράματα. Ἦταν τὸ Βασιλόπουλο πού ἐπερίμεναν οἱ αἰῶνες, γιὰ ν' ἀνασυνδέσῃ τὸ νῆμα τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας, γιὰ ν' ἀναστήσῃ τὰ πεπρωμένα τῆς φυλῆς, πού ἐφάνηκαν νὰ σβήνουν γιὰ μιὰ στιγμή στήν Πύλη τοῦ Ρωμανοῦ.

Ἡ ἐθνικὴ ψυχὴ ἐπρόσμενε μὲ λαχτάρα τὸ Διάδοχο πού δὲν μπόρεσε νὰ τοῦ δώσῃ ἡ Βασιλεία τοῦ Ὁθωνος. Αὐτὸ ἦταν τὸ φοβερὸ φαρμάκι πού δὲν μπόρεσε ποτὲ νὰ τὸ δεχθῇ. Καὶ γι' αὐτὸ ὅταν σκόρπισε ἡ εἰδησις πῶς ἡ

Τὰ πρῶτα τέσσαρα τέκνα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τῆς Βασιλίσσης Ὁλγας: Ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, ὁ πρίγκηψ Γεώργιος, ἡ πριγκήπισσα Ἀλεξάνδρα καὶ ὁ πρίγκηψ Νικόλαος.

ἐμορφὴ τοῦ Βασιλίσσα, ἡ πριγκηποπούλα πού ἔφθασε μὲ τὴν δροσιὰ καὶ τὴν καλwsύνη της ἀπὸ τὸ μακρινὸ Βορρᾶ, θάφερνε στὴ ζωὴ τὸν πρῶτο γόνου τῆς Ἑλληνικῆς Δυναστείας, οἱ ἐλπίδες καὶ οἱ εὐχὲς τοῦ ἔθνους ἕνα εἶχαν κέντρο: τὸ παλάτι, πού ὑψώνετο πάνω ἀπὸ τὴ μικρὴ τότε ἑλληνικὴ πρωτεύουσα. Εἶχαν δὲν εἶχαν τότε αἱ Ἀθῆναι ἐβδομήντα χιλιάδες κατοίκους καὶ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος οὔτε δύο ἑκατομύρια. Ὁ Βασιλεὺς ὅμως ἦταν Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ ὄχι τῆς Ἑλλάδος. Ὁποῦδήποτε καὶ ἂν ὑπῆρχε καὶ ἕνας Ἕλληνας, ἡ σκέψις φτερουγίζε στήν μικρὴ πρωτεύουσα, πού περίμενε ἀνάστασιν τὴ γέννησιν τοῦ Ἑλλήνου Διαδόχου. Γιατί, ἀληθινά, κανένας δὲν ἔβαζε στὸ νοῦ του πῶς μπορούσε τὸ παιδί πού θὰ γεννιῶταν νὰ μὴν εἶναι ἀγόρι. Οἱ δρόμοι γύρω ἀπὸ τὸ παλάτι ἦσαν πλημμυρισμένοι, διαρκῶς, ἀπὸ κόσμο, τὰ λίγα κέντρα ἔβλεπαν πυκνὰ πλήθη νὰ πηγαίνουν ἐρχόμενοι καὶ στήν πλατεῖα τῶν Ἀνακτόρων, πού τὴν στόλιζαν οἱ δειροστοιχίες μὲ τὰ πορτοκαλόδενδρα, νύχτα καὶ μέρα ἐστάθμευαν πυκνὲς ὁμάδες. Κι' ἔξαφνα στὶς 21 Ἰουλίου 1868 ἄρχισαν τὰ κανόνια ν' ἀναγγέλλουν τὸ μεγάλο γεγονός. Μὲ καρδιοχτύπι περίμεναν ὅλοι νὰ ἰδοῦν ἂν ἦταν ἀγόρι ἢ κορίτσι. Κορίτσι; Κανείς δὲν ἐπίστευε πῶς μπορούσε νάναί κορίτσι. Τόλεγε ἡ διαίσθησις, ἡ λαχτάρα τοῦ ἔθνους, ὁ πόθος τῆς φυλῆς νὰ ξαναρχίσῃ τὸν ἱστορικὸ της δρόμο. Δεκαεννιά, εἴκοσι... εἰκοσιένια... ὅλοι ἔκρατσαν καὶ τὴν ἀνάσα τους ἀκόμη. Καὶ νὰ, πού σὲ μιὰ βολὴ πυροβόλου ἐκλείστηκε ἡ ψυχὴ ἑνὸς ἔθνους. Εἴκοσι δύο, εἴκοσι τρία καὶ οἱ βολὲς πού ἐξήγγελλαν τὴν πραγματοποίησιν τοῦ μεγάλου πόθου, ἔφθασαν τὶς ἑκατὸν μίαι. Τότε ἔγινε κάτι πού δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὸ φαντασθῇ κανείς. Ἀνθρώποι μὲς στὸ δρόμο φιλοῦσαν ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ἄλλοι ἔκλαιαν, ἄλλοι ζητωκραύγαζαν, ἄλλοι ἔκαναν πράγματα, γιὰ νὰ διαδηλώσουν τὴν χαρὰ τους, πού ποτὲ δὲν θάβασαν στὸ νοῦ τους νὰ κάνουν, ἂν ἦταν νὰ τὰ σκεφθοῦν. Κι' ὅλοι μαζί ἐπαιρναν κατεύθυναν πρὸς τὸ παλάτι. Σὲ λίγο ὅλη ἡ πλατεῖα εἶχε πλημμυρίσει, ἐνῶ σημαίες καὶ λάβαρα κυμάτιζαν στὰ σπῆτια, στὰ μαγαζιά, στὰ στενοσόκακα τῆς εἰδυλίας τῆς πρωτεύουσας τοῦ 1868. Κάτω ἀπὸ τὸν ὄγκο τοῦ παλατιοῦ ὁ λαὸς ἐχόρευε, ζητωκραύγαζε καὶ ζητοῦσε νὰ ἰδῇ τὸ Βασιλεῖ. Καὶ ὁ Βασιλεὺς εἰσήκουσε τὴν ἐπιθυμία τοῦ λαοῦ καὶ σὲ μιὰ στιγμή ἐνεφανίσθη στὸν ἐξώστη μαζί μὲ τὸν τότε πρωθυπουργὸ Βούλγαρη.

Πολλὲς φορές οἱ δημοσιογράφοι κι' ὅσοι γράφουν συνηθίζουν νὰ χρησιμοποιοῦν μερικές λέξεις καὶ φράσεις πού τυπικὴ μόνον ἔχουν σημασία: «Ὁ, τι ἔγινε, λέγουν, ἦτο ἀνώτερον πάσης περιγραφῆς». Τὴν 21 Ἰουλίου 1868 ὅμως ὅ, τι ἔγινε ἦτο πράγματι πάνω ἀπὸ κάθε περιγραφή. Ἀλλοὶ πετοῦσαν τὰ φέσια τους, ἄλλοι τὰ καπέλλα τους καὶ ἡ βοὴ τοῦ λαοῦ ἔφθανε εἰς τὰ οὐράνια, σάν μιὰ ἐκδήλωση θερμῆς εὐγνωμοσύνης, σάν ἕνα αἶνος, σάν μιὰ σάλπιγγα, πού θὰ ξυπνοῦσε τὶς γενιὲς τῆς φυλῆς πού ἔδωσαν τὸ αἷμα τους γιὰ μιὰ τέτοια μέρα.

— Πῶς θὰ τ' ὀνομάσουμε; ρώτησε ὁ Γεώργιος.

— Κωνσταντῖνον, Κωνσταντῖνον! ὕψωθ' ἡ φωνὴ τοῦ λαοῦ καὶ κλόνισε τὸ σύμπαν.

Καὶ φωνὴ λαοῦ εἶναι φωνὴ Κυρίου. Τὸ Βασιλόπουλο, γιὰ τὸ ὁποῖο κατεσκευάσθη κολυμβήθρα ἀπὸ σφυρήλατο ἄργυρο καὶ γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχε μεταφερθῇ νερὸ ἀπὸ τὸν Ἰορδάνη, ὀνομάσθη ἀπὸ τὸ λαὸ Κωνσταντῖνος, γιατί ἦταν τὸνομα πού ἔφθασε στὰ χεῖλη ἀπὸ τὰ κατάσθαλα τῆς ψυχῆς του.

Πολλοὶ ἐζήτησαν κατόπιν νὰ ὀνομασθῇ Περικλῆς ἢ Ἀλέξανδρος, τίποτε ὅμως. Τὸ ὄνομα Κωνσταντῖνος ἦταν ἐκεῖνο πού ἀπηχοῦσε τὴν ἀνασύνδεσιν τῆς ἱστορίας του καὶ αὐτὸ θάμενε.

Χ. Ἀγγελομ.

Νὰ μᾶς ζήσῃ!

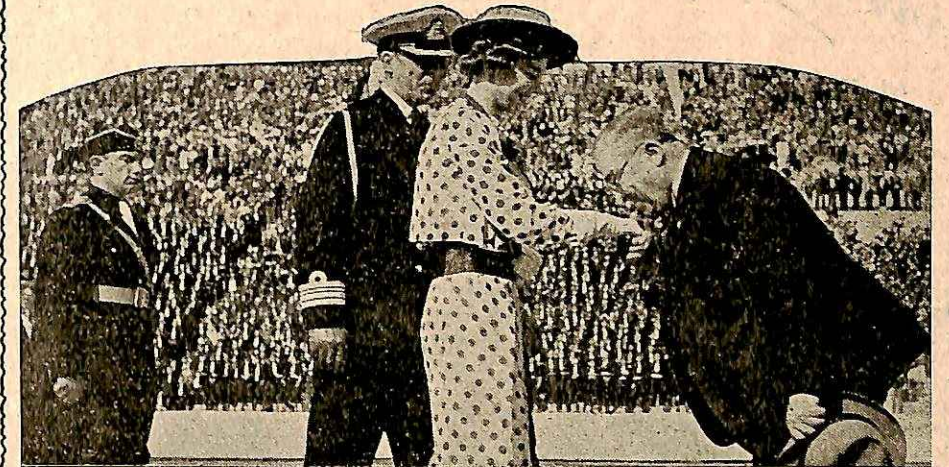

Τὸ εὐτυχὲς γεγονός τῆς γεννήσεως τοῦ ἐπιδόξου Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου ἐχαίρετῖσθαι καὶ ἐπανηγυρίσθαι μὲ εὐλικρινῇ ἐνθουσιασμὸν ἐκ μέρους ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἔσπευσε νὰ ἐκδηλώσῃ μὲ κάθε τρόπον τὴν χαρὰν του πρὸς τοὺς Ὑψηλοὺς γονεῖς τοῦ Βασιλικοῦ Πρίγκηπος. Ἰδιαιτέρως ὅμως ἐχαίρετῖσθαι καὶ ἐπανηγυρίσθαι ἀπὸ μέρους τῶν χιλιάδων μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν σχηματισμοὶ τῆς Ὀργανώσεως.

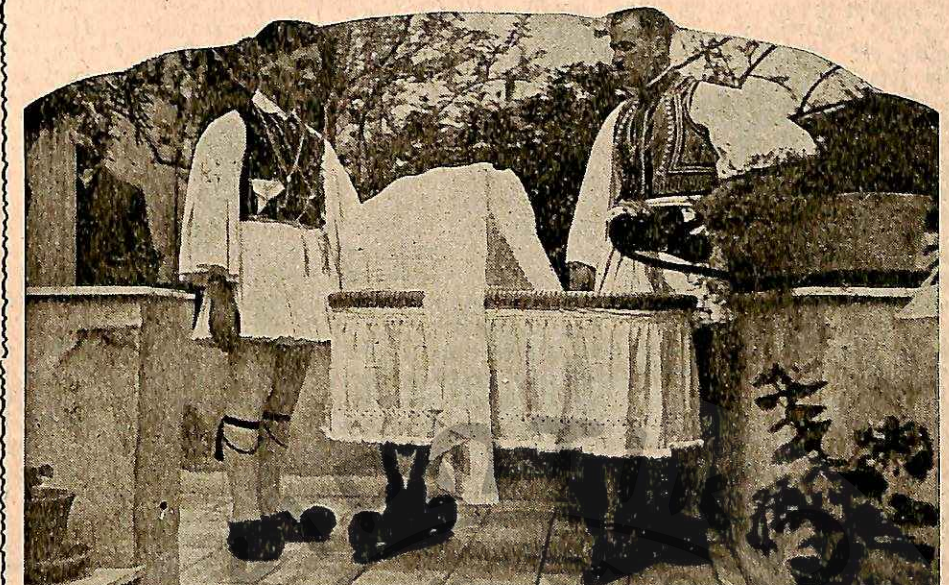
Οἱ Φαλαγγῖται καὶ αἱ Φαλαγγίτισσαι δὲν ἐώρτασαν μόνον τὸ γεγονός τῆς γεννήσεως τοῦ μέλλοντος συνεχιστοῦ τῆς ἐνδόξου ἑλληνικῆς Δυναστείας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπιδόξου Ἀρχηγοῦ τῆς Νεολαίας τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς.

Ἡ παρελθούσα Τετάρτη, ἡμέρα ὡς γνωστὸν τῆς Ε.Ο.Ν., ἀφιερώθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸν πανηγυρισμὸν τοῦ εὐτυχοῦς γεγονότος.

Εἰς ὅλας τὰς γωνίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπου ὑπάρχει καὶ ὁ παραιμικρὸς σχηματισμὸς, ὁ ἀλαγχμὸς τῆς χαρᾶς καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐδόνει τὸν ἀέρα. Ὁ ἀντίλαλος αὐτῆς τῆς χαρᾶς, ὁ πολὺς καὶ βαθύς, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος χαιρετισμὸς τοῦ ζωντανοῦ κόσμου πρὸς τὸν νεογέννητον Βασιλικὸν Πρίγκηπα. Τὸ πρῶτο χᾶδι τῆς ζωῆς καὶ τὸ πρῶτο νανούρισμα τοῦ λίκνου τοῦ καὶ τὸ αἶσθημα πού ἐγέννησεν αὐτὸν τὸν χαιρετισμὸν, θὰ τὸν συνοδεύσῃ πλοῦσιον καὶ βαθὺ καὶ θερμὸν εἰς ὅλας τὰς σημαντικὰς στιγμὰς τῆς ζωῆς του, τὴν ὁποίαν τὸ πανελλήνιον εὐχεται μακράν, δημιουργικὴν, Βασιλικὴν, εὐτυχὴ καὶ ἐνδοξον.

Ὁ Ἀρχηγὸς ὑποδεχόμενος τὸ Διαδοχικὸν ζεῦγος εἰς μίαν ἐορτὴν εἰς τὸ Στάδιον.

Τὸ λίκνον τὸ προσφερθὲν ὑπὸ τοῦ Δήμου Ἀθηνῶν εἰς τὸν νεογέννητον Ἐπίδοξον Διάδοχον.

Παρέλασις φαλαγγιτιστῶν πρὸ τοῦ εὐτυχοῦς Ὑψηλοῦ πατρὸς Διαδόχου Παύλου κατὰ τὴν ἐπομένην τῆς γεννήσεως τοῦ Ἐπιδόξου Διαδόχου.

ΕΙΣ ΑΓΕΡΩΔΕΡΙΟΝ

ΑΙ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΙ

Ἐξ ἀφορμῆς μιᾶς καταγγελίας κατὰ φαλαγγιτῶν, περὶ καταστροφῆς τοῦ προσίνου, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ ὁποία ἐπελήφθη ἀμέσως τοῦ ζητήματος καὶ ἔλαβε τὰ προσήκοντα μέτρα, παρακαλεῖ πάντα πολίτην, ὁ ὁποῖος θὰ εἴχε λόγους νὰ καταγγείλῃ οἰονδήποτε ζήτημα σχετικὸν μὲ τὴν Ε.Ο.Ν., νὰ ἀπευθύνεται μετὰ θάρρους, ἐγγράφως, ἀλλὰ ὑπευθύνως καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε.Ο.Ν., βέβαιος ὅτι θὰ προσφέρῃ διὰ τῆς ἐνεργείας του ταύτης πολυτίμους υπηρεσίας εἰς τὴν Ὀργάνωσιν. Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Νεολαίας καὶ προσωπικῶς ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ἔχοντες ἐν προκειμένῳ ρητάς διαταγὰς τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁσάκις τοὺς διατυπώνεται καταγγελία εἴτε κατὰ μέλους τῆς Ε.Ο.Ν. εἴτε κατὰ μονάδος, ἐνεργοῦν πάραυτα ἀνακρίσεις καὶ εὐθὺς ὡς διαπιστώσουν τὴν ἀκρίβειαν τῶν καταγγελλομένων ἐπιβάλλουν ἀμέσως τὰς ἐνδεικνυόμενας κυρώσεις.

ΔΕΣΜΟΙ ΕΙΡΗΝΗΣ

Μετά τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψιν Ἑλλήνων βιομηχάνων καὶ ἐμπόρων εἰς Βουλγαρίαν, ἡ ὁποία ὑπῆρξε γόνιμος καὶ ἀποτελεσματικὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐμπορικῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν, ἦλθον ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ σημαντικώτεροι Βούλγαροι καλλιτέχναι, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐξέθεσαν ἀξιόλογον καὶ ἐνδιαφέρονσαν ἐπιλογὴν ἔργων τῶν εἰς τὴν ἐνταῦθα Στέγην Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν, ὁπὸ τὴν προστασίαν τῶν Πρωθυπουργῶν Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας. Εἶναι πραγματικῶς εὐχάριτος καὶ εὐδαίμων ἡ παράλληλος ἐπὶ τῶν δύο ἐκδηλώσεων τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ὕλης καὶ τῆς πνευματικῆς, ἀμοιβαία προσπάθεια συσφίξεως καὶ ἀναπτύξεως τῶν σχέσεων τῶν δύο λαῶν. Καὶ ἡ σημασία αὐτῆς προσλαμβάνει μεγαλυτέραν ἀκμή ἀξίαν ὑπὸ τὰς σημερινὰς δραματικὰς περιστάσεις, τὰς ὁποίας διέρχεται ἐν ἀγωνίᾳ ἡ Εὐρώπη καὶ ὁ κόσμος ὁλόκληρος. Καθ' ἣν στιγμὴν μαίνεται ἡ ἀγριωτέρα καὶ φοβερώτερη πολέμικη βύελλα πού εἶδε ποτὲ ἡ ἀνθρωπότης, ἡ Ἑλλάς καὶ μαζί μὲ αὐτὴν ὅλα τὰ Κράτη τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς, δὲν παύουν νὰ ὑπηρετοῦν τὰς ἀνωτέρας πνευματικὰς ἀξίας καὶ τὸν ἀληθινὸν πολιτισμὸν, δημιουργοῦντα μεταξὺ τῶν ὁραίων καὶ σταθερῶν δεσμούς εἰρήνης.

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

«Μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Ε.Ο.Ν., εἶπεν εἰς τὸν λόγον του εἰς τὴν Μαλακάσαν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς, ἐπραγματοποιήσαμε τὴν ἰσότητά ὅλων τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅλων τῶν Ἑλληνίδων». Καὶ ἴσως δὲν εἶναι καθόλου περιττὸν νὰ ἐξηγηθῇ κάπως πλατύτερα αὕτη ἡ τόσο βαρυσημαντος βεβαίωσις.

Υπάρχουν μερικοὶ ποὺ φαντάζονται ὅτι ὁ ρόλος τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἐξαντλεῖται μὲ τὴν μαχητικὴν καὶ ἀγωνιστικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν νέων ἑλληνικῶν γενεῶν καὶ ὅτι πέραν αὐτῆς τῆς μαχητικῆς καὶ ἀγωνιστικῆς ἀγωγῆς ὑπὸ τὴν εὐρείαν ἐννοίαν ὁ θεσμὸς τῆς Ὀργανώσεως δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν νὰ ἐπιτελέσῃ. Ἰσως νὰ εἴχε καὶ τοῦτο ὅπ' ὄψιν του ὁ Ἀρχηγὸς ὅταν ὠμίλει εἰς τὴν Μαλακάσαν. Ἡ ἐννοία ὁπωσδήποτε τῶν λόγων του εἶναι ὅτι ὁ ρόλος τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ εὖρῃ τὴν ὁλοκλήρωσιν του εἰς τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας. Μέσα εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., ὅπου ὅλοι οἱ νέοι καὶ αἱ νεανίδες προσέρχονται καὶ κατατάσσονται μὲ ἕνα καὶ μόνον προσὸν καὶ ἕνα κοινὸν δι' ὅλους ἐφόδιον, τὸν Ἑλληνισμόν των, καὶ ὅπου δὲν ἔχει πέρασιν κανὲν ἄλλο προνόμιον, οὔτε καταγωγῆς, οὔτε ἰσχύος, οὔτε θέσεως, οὔτε πλούτου, ὁ Ἀρχηγὸς βλέπει ἐν σπέρματι τὴν εἰκόνα τῆς μελλούσης Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, μιᾶς Κοινωνίας, ὅπου τὸ κάθε μέλος τῆς θὰ ἀξιολογηθῇ ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἰδίας του εἰσφοράς εἰς τὸν θησαυρὸν τῶν κοινωνικῶν ἀγαθῶν, τῶν πνευματικῶν καὶ τῶν ὕλικῶν καὶ ὅπου τὰ προνόμια τῆς καταγωγῆς καὶ τοῦ πλούτου καὶ τῆς θέσεως δὲν θὰ ἔχουν σημασίαν. Μίαν κοινωνίαν ποὺ θὰ ἱεραρχηθῇ μὲ καθαρὰ χριστιανικὰ κριτήρια. Κοινωνίαν ἀλληλεγγύων ἀνθρώπων, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι νόμος καὶ κανὼν ζωῆς ἡ εὐαγγελικὴ ἐντολὴ ποὺ ὀρίζει ὅτι ἀπὸ ἐκείνων εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη πολὺ θὰ ζητηθοῦν πολλὰ καὶ ποὺ τὸ γνήσιόν της νόημα πρέπει νὰ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ ὕλικά καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ.

Μὲ τὸ δράμα αὐτῆς τῆς Κοινωνίας, ποὺ εἶναι τὸ κυρίαρχον εἰς ὅλας τὰς ἀναζητήσεις τῆς ἐποχῆς καὶ εἰς τὸ ὁποῖον συνοψίζεται τὸ πανανθρώπινον αἷτημα, ὁ Ἀρχηγὸς συνεκρότει τὴν Ἑθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας. Ὡς ὅργανον ἀγωνιστικῆς Ἑλληνικῆς ἀγωγῆς ἀλλὰ καὶ ὡς πεδίου, ὅπου οἱ νέοι καὶ αἱ νεανίδες τῆς Ἑλλάδος, οἱ μέλλοντες πολῖται τῆς, θὰ ἐλάμβανον ὃ καθείς καὶ ἡ καθεμία ἰδιαιτέρως καὶ ὅλοι μαζί, ἕκαστος καὶ ἑκάστη, ἀγωνιζόμενοι, συνειδηθῇ τὴν ἰδίαν τῶν ἀξίας καὶ τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων καὶ πρὸ παντὸς τῆς κοινῆς τῶν μοίρας. Ἐτοί θὰ εἶχον ἀφ' ἐνὸς ἀξιολογηθῇ καὶ ἱεραρχηθῇ προνομιᾶς καὶ τρόπον τινά κατὰ τὴν βαρύτητα καὶ κατὰ τὴν ποιότητα τῶν ἰκανοτήτων, μὲ τὰ ὁποῖα ἦλθε τὸ καθένα εἰς τὴν ζωὴν, χωρὶς διακρίσεις κεκτημένας καὶ προνόμια καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ εἶχον ἀλληλοκριθῇ καὶ ἀλληλοεκτιμηθῇ, θὰ εἶχον συνδέσει φιλίας καὶ συνδέσμους ποὺ δὲν θὰ διασπῶντο ποτὲ ἔπειτα, κατὰ τὴν κοινωνικὴν τῶν σταδιοδρομίαν. Καὶ θὰ τοὺς ἦσαν οἱ σύνδεσμοι, αἱ φιλίαι καὶ αἱ ἀφοσιώσεις αὐταὶ ψυχικὰ καὶ ὕλικά ἐπείσεματα, ὕλη συνδετικὴ ἀνθρωπίνου ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης, πολῖτιμος καὶ διὰ τὴν ἀτομικὴν τῶν ἰδίων εὐδοκίμειν καὶ διὰ τὴν εὐστάθειαν καὶ τὴν γόνιμον πρόοδον τῆς Κοινωνίας καὶ τῆς Πατρίδος. Μὲ τὸς πλάτεις καὶ καθολικοὺς σκοποὺς, μὲ τέτοιο πλούσιο περιεχόμενον ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὠνευρεῖται τὴν Ε.Ο.Ν. καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐξηγεῖ τὴν σπατάλην στοργῆς καὶ φροντίδων καὶ δυνάμεων ποὺ κάμνει πρὸς χάριν τῆς καὶ τῶν ἐπισημοτάτων ἀπὸ μέρους του βεβαιώσεων ὅτι ἡ Ε.Ο.Ν. εἶναι τὸ πολυτιμότερον δημιούργημα τῆς πολιτικῆς του ζωῆς.

Διὰ τῆς Ε.Ο.Ν. ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ἠθέλησε νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰς νέας γενεὰς τῶν Ἑλλήνων ὅλας τὰς καὶ πραγματοποιήσων τὰς ἀντιθέσεις τῆς ψυχῆς τῶν καὶ κυρίως τὸ φυσικὸν διὰ κάθε νέον αἷτημα τῆς πληρεστεράς δικαιοσύνης. Νὰ πραγματοποιήσων τὸ ἰδεώδες μιᾶς νέας καὶ δικαιοτέρας Πολιτείας καὶ Κοινωνίας καὶ τὸ ὄνειρον μιᾶς ἀνωτέρας ζωῆς.

ΕΙΣ ΑΓΕΡΩΔΕΡΙΟΝ

ΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΙ

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τῶν ἐπανειλημμένων λεπτομερῶν Ἑγκυκλίων Διαταγῶν τῆς, διὰ τῶν ἐκδόσεων αὐτῶν διανεμεί τακτικώτατα εἰς τοὺς σχηματισμοὺς, διὰ προφορικῶν ὁδηγίων καὶ διὰ τακτικῶν διδασκαλίων εἰς συγκεντρώσεις βαθμοφόρων, ἔχει ἐξαντλήσει πλήρως τὸ θέμα περὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ἡ Ε.Ο.Ν. νοοῦσι τὴν εἰς τοὺς σχηματισμοὺς, πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας καὶ Φαλαγγιστάς, Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανιστάς διδασκαλίαν ἐπὶ τῶν διαφόρων θεμάτων, ἅτινα καθορίζονται ὑπὸ τῶν πρὸς ἐφαρμογὴν προγραμμάτων. Καὶ εἶναι ἀπολύτως δικαιολογημέναι αἱ παρατηρήσεις τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, ποὺ ἀπηύθυνε πρὸ ἡμερῶν ἐναντίον τῶν βαθμοφόρων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι κατανάλισκον τὸν πολυτίμον χρόνον τῶν συγκεντρώσεων εἰς μακράς καὶ ἀνιστάς διδασκαλίας, εἰς ἐπαναλήψεις τῶν ἰδίων θεμάτων, εἰς χρησιμοποίησιν γλώσσης ἀκατάληπτον εἰς τοὺς ἀκροατάς, εἰς ἐξαντλητικὰς καὶ παρατεταμένους ἀσκήσεις καταπονοῦσας τοὺς νέους ἀνευ θετικῶν ἀποτελεσμάτων. Καὶ τονίζει ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ὅτι αἱ διδασκαλίαι ἐν γένει πρέπει νὰ ἀνατίθενται εἰς ἐκείνους τῶν βαθμοφόρων οἵτινες συγκεντροῦσι καὶ γνώσεις εὐρείας καὶ μέθοδον καὶ ὕψος καὶ μεταδοτικὸν καὶ ἀπλότητα εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ θέματος.

ΤΑ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ΧΑΡΤΟΥ

Διὰ διαταγῆς τοῦ Ἀρχηγοῦ, τὴν ὁποίαν ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἐκονοποίησε δι' ἐγκυκλίου του πρὸς τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς τοῦ Κράτους, συνιστᾶται εἰς αὐτάς νὰ βοηθήσουν τὰς ἐνεργείας τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας διὰ τὴν περιούλησιν τῶν ἀπορριμμάτων χαρτοῦ, ἡ ὁποία, ὡς γνωστὸν, ἔχει ἀνατεθῇ εἰς αὐτήν. Λαμβανομένης, λόγω τῶν ἐξωτερικῶν γενομένων, μεγάλης ἐλλείψεως πρώτων ὕλων διὰ τὴν παραγωγὴν χαρτοῦ ὑπὸ τῆς ἐγγύρου βιομηχανίας, εἶναι προφανὲς ἡ σημασία τοῦ μέτρου τούτου, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ δώσῃ σημαντικὴν ποσότητα πρώτης ὕλης. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ λειτουργοὶ καὶ ἐν γένει τὰ σχολεῖα θὰ βοηθήσουν προθύμως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν προσπάθειάν της ταύτην.

ΠΡΟΣ ΝΕΟΥΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥΣ ΑΓΩΝΑΣ

ΟΙ ΠΟΛΕΜΙΚΟΙ ΜΑΣ ΘΡΙΑΜΒΟΙ

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΕΠΕΤΕΙΟΙ

— Ζαπτοῦμι ντογροῦ Σέρρεσσαν: Δηλαδή: Κι' ἐμεῖς κατ' εὐθείαν στὰς Σέρρας...

Καὶ πείσμωναν... Μὲ μιὰ διαφορὰ, οἱ Ἑλληνες ὅ,τι εἶπαν καὶ τὸ ἔκαμαν...

Παραμονὲς πιά τῆς 16 Ἰουνίου 1913. Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ὁχυρώνεται μὲ σύστημα, διοικούμενος ἀπὸ τὸν Βασιλέα του, τὸν Κωνσταντῖνον, ποὺ εἶχε σὺν Ἐπιτελεῖν του, πολῦτιμο σύμβουλό του, καὶ τὸ σημερινὸ Ἀρχηγό, τὸν Ἰωάννην Μεταξᾶ. Ὅλοι κατεσκευάζαν ὁχυρώματα. Ἐπὶ μεραρχίας ἀπὸ πρώτας μέχρι νυκτὸς δὲν ἔκαναν τίποτε ἄλλο!... Καὶ οἱ στρατιῶται ἀγωνιοῦσαν. Δὲν ἔδλεπαν τὴν ὥρα ποὺ θὰ ἄκουσαν τὸ χαρμόσυνον ἄγγελμα: ὅχι βέβαια ὅτι διευθετήσαν αἱ διαφοραὶ, ἀλλ' ὅτι ἐκπύρηντο ὁ πόλεμος...

Μόλις ἔδλεπαν κανέναν ἔφιππον ἀγγελιαφόρον, ποὺ ἔρχοταν ἀπὸ μακριὰ ἔτρεχαν καὶ τὸν ρωτοῦσαν μὲ ἀγωνία: — Ἀκόμη τίποτε;... — Τίποτε!...

Καὶ κατασφίοναν... Ἐπὶ τέλους τὸ βράδυ τῆς 16ης Ἰουνίου 1913 ἀκούσθησαν οἱ πρώτοι κανονιοβολισμοὶ πρὸς τὰ Σερβικὰ σύνορα!

Οἱ στρατιῶται μας τοὺς ἔχειρῃσαν μὲ ἐνθουσιασμό!

Ἦταν ἡ πραγματοποιήσις τῆς μακρᾶς προσδοκίας, ὁ προάγγελος τοῦ πολέμου! ἡ ἀρετρία τῆς νέας Ἑλληνικῆς ἐξορμήσεως πρὸς πραγμάτων τῶν μεγάλων πεπωμένων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς!

Τὸ πρωὶ τῆς 17ης Ἰουνίου νέοι κρότοι πυροβόλων ἀπὸ τὸ Παγγαῖον, τὴν Νιγρίτα, τὸ Μπέρροβον, τὴν Γευγελή. Ὅλοι εἶναι εὐχαριστήμενοι... Τὰ κατσοῦφικα πρόσωπα διανθίζετο τώρα ἕνα χαμόγελο ἰκανοποίησεως. Καὶ ὅλων τὰ χεῖλη ψιθύριζαν ἐρωτηματικά: — Ἐκπύρηντο ὁ πόλεμος;

Εἶχε πραγματικὰ κηρυχθῇ ὁ ἀκήρυκτος πόλεμος τῶν Βαλκανικῶν Κρατῶν ἐναντίον τῆς παλαιᾶς συμμάχου τῶν, ἡ ὁποία τοὺς εἶχε ἐπιτεθῇ στὴν

Γευγελή καὶ εἰς τὰς Ἑλευθεράς. Ὁ πόλεμος διεξήχθη ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης μὲ ἀγριότητα.

Ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἔλεγε συχνὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας:

— Τίποτε δὲν ἡμπορεῖ πλέον νὰ σταματήσῃ τοὺς Ἑλλήνας στρατιώτας. Καὶ πραγματικά.

Ἀπὸ τῆς 19ης Ἰουνίου εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων ὑπὸ τὴν προσωπικὴν ἀρχηγίαν τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Καὶ οἱ Ἑλληνες ἐπροχώρουν ἀκάθεκτοι κατὰ τοῦ ἔχθρου. Καὶ τὸ σύνθημα των, ποὺ τοὺς εἶχε δοθῇ ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό τους καὶ Βασιλέα τους, τοὺς ἔδινε θάρρος νὰ πολέμησουν.

— Καταδιώξατε τοὺς ἔχθρους ἀπὸ τῆς ἀγρίας...

Οἱ Ἑλληνικὲς μεραρχίες εἶχαν συναντήσῃ λυσσώδη ἀντίστασιν τοῦ ἔχθρου. Ἀλλὰ προχωροῦσαν ἀποφασιστικῶς καὶ ἀπτόητες... Ὁ δρόμος των ἐγέμιζεν ἀπὸ ἥρωας ποὺ ἐπιπτον ὑπὸ τὰς Βουλγαρικὰς σφαῖρας. Μὰ ὁ δοξασιμὸς θανάτους τῶν ἡρωικῶν συντρόφων των τοὺς ἔκανε περισσότερο πεισιματῶδες εἰς τὴν δίωξιν τοῦ ἔχθρου. Μέσα εἰς ἕνα μῆνα ἐπροχώρησαν 200 χιλιόμετρα ἀνωμάλου ἐδάφους... Διαβῆκαν ποταμούς, ἀνέβηκαν βουνοκορφές ὕψους 2 χιλιομέτρων, πέρασαν ἀπὸ δάση συντρίβοντες ἀκούραστοι τὴν ἐχθρικὴν ἀντίστασιν.

Ἐγράφαν κι' αὐτοὶ μὲ τὴν σειρά τους μιὰ ἐνδοξη σελίδα στὴν ἱστορίαν μας...

Οἱ νεκροὶ καὶ τραυματῖαι ποὺ πότισαν τὸ χῶμα τοῦ Κιλκίς καὶ τοῦ Λαχανά, τῆς Δοϊράνης καὶ τοῦ Δεμίρ Ἰσάρ, τῶν Σερρών, τῆς Νιγρίτας καὶ τῆς Στρωμνίτης, τῆς Κρέσσας καὶ τοῦ Πετασθίου, τοῦ Σιμιτλή, τοῦ Χασάν Πασά, τῆς Τζουμαγιάς καὶ τῆς Μαχωμιάς ὅς εἰναι βέβαιοι ὅτι οἱ Ἑλληνες τοῦ 1940, ὅταν ἡ χρεῖα τοὺς καλέσῃ, θὰ γράφουν κι' αὐτοὶ ἀνάλογες σελίδες ἡρώισμῳ στὴ μακραίαν καὶ πολυτίμη Ἑλληνικὴ ἱστορίαν. Ἀγγ. Μεταξᾶς

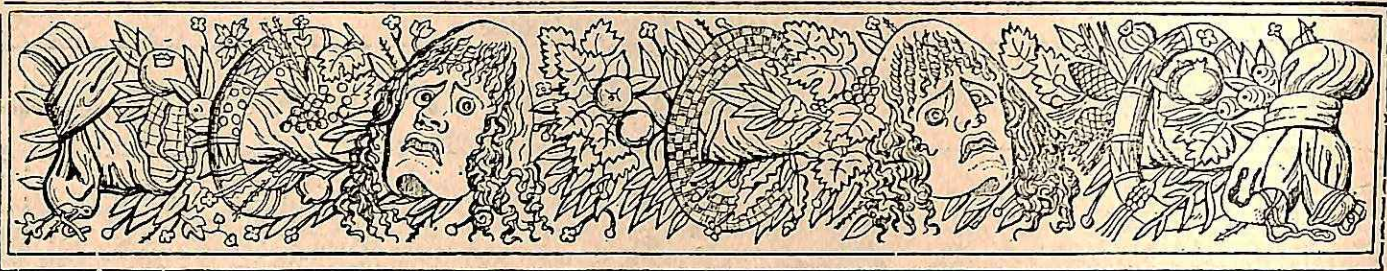
Τὰ Νέα Βιβλία

«ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΑΙ (1453-1821)»

Ποῖός ἦταν ὁ ρόλος τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τὴν ὅλως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὡς τὸ 1821; Ζεῦσαμε καλὰ σήμερὰ πῶς ἡ Ἀναγέννησις ἀρχίζει εὐθὺς μετὰ τὴν Ἀλωση ἢ λίγο πρὶν μὲ τοὺς Ἑλλήνας ποὺ σκόρπισαν στὴν Ἱταλία, στὴν Γαλλία καὶ σ' ἄλλες εὐρωπαϊκὰς χώρας, ἡ γενικώτερη ὁμοῦ δράσις τοῦ Ἑλληνισμοῦ σὲ ποιοὺς τομεῖς ἀνέπτυξε;

Εἶχε πάντα τὴν πεποίθησιν πῶς ἡ δράσις αὐτὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀποτελεῖ μιὰ ἄλλη ἐποποιία, ποὺ εἶτε οἱ ἱδιοὶ ἐμεῖς δὲν ἐφροντίσαμε εἴτε δὲν ἔχουμε τὰ μέσα νὰ φέρουμε σὲ φῶς τοῦ προσηλίου. Μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία σὲ διάφορα ταξίδια μου στὴν Ἀνατολικὴ καὶ τὴν Ἀλλήν Ἑυρώπην νὰ βρισκῶ καὶ τὴν τῆς διαβάσεως Ἑλλήνων βαθύτατα ἀποτυπωμένα καὶ τὰς περισσότερες φορές τόσο φωτεινὰ ποὺ θάταν ἀφορμὴ ἐγκαυχῆσεως γιὰ κάθε φυλὴ ἢ λαόν. Μόνον ποὺ ἦσαν ἀπλὰ ἴχνη πιά. Πῶς χάθηκε αὐτὸς ὁ Ἑλληνισμὸς, πῶς ἐθόθη αὐτὴ ἡ δράσις; Δὲν θάταν εὐκόλο νὰ τὸ ἀναπτύξῃ κανεὶς ἐδῶ καὶ σὲ λίγα. Ὅλο ὁμοῦ αὐτὸ τὸ ἔπος τὸ θυμίζει ὁ κ. Φάνης Μιχαλόπουλος μὲ τὸ βιβλίον του «Ἑλληνες ταξιδιώται 1453-1821».

Χρ. Ἀγγελά

ΑΙΣΧΥΛΟΝ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

9. (Συνέχεια)

Τώρα στέκω μπροστά στο τελειωμένο μου έργο με περηφάνεια. Κι' εξακολουθεί:

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

Νά τον λοιπόν εκείνον την ψυχή του άφηκε όρμητικά φουστάντας πέρα βρύση το αίμα που δρόσος από μαύρες στάλες με ραντίζει. Πώς χάρηκα σαν νάταν τ' ούρανο ψυχάλα στο παχύ χρώμα όταν οι σπόροι πιά φουσκώ-
[ινουν.]

Τέτοια λοιπόν, ω σεβαστοί γερόντοι Άργεΐτες Κι' αν χαιρέστε δείξετε τη χαρά σας τώρα. Έγώ τώχω γιά καύχημα. Κι' αν είναι πρέπο νά κάνης στο νεκρό σπονδες, σ' αυτόν ται-
[ριάζουν] μόνος του το ποτήρι γιόμισμα από συμφορά και μόνος του γυρίζοντας τ' αδειάζει πάλι.

Και γιά νά γίνη πιό φριχτό θαρρείς το έργο και γιά νά φαντάξη άκόμα πιό συχαμένη ή φόνισσα, οι δοϋλοι φέρνουν μπροστά κι' άποθέτουν μπρός στο κατώφλι της πόρτας δύο αίματοκυλισμένα κουφάρια, του Άγαμέμνονα και της άμοιρης βασιλοπούλας της Κασσάντρας.

Οί πληγές χάσκουν φοβερές και το αίμα μαύρο έχει πηξει πάνω στα μαλ-
[λιά τους.] Το πρόσωπό τους έχει κιό-
[λας το κέρινο χρώμα του θανάτου.]

Ένα ω! άκούγεται άπ' όλο το χο-
[ρό των γέροντων που τραβιέται πίσω και
βάζει τα χέρια μπροστά σά νά θέλη
νά διώξη από τα μάτια αυτό το φο-
[βερό θέαμα.]

Μετά γυρίζουν κατά την Κλυται-
[μήστρα.] Την κοιτάζουν όπως θά κοι-
[ταζε κανείς ένα φίδι φαρμακερό και
δέν ξέρουν πώς νά έκφράσουν την άη-
[δία και την φρίκη που νοιώθουν.]

ΧΟΡΟΣ

Τάχα σαν ποιδ νά γεύτηκες φαρμακερό
[βοτάνι, θρέμμα του χωμάτου
είτε κι' από τη θάλασσα βγαλμένο
και τέτοια λύσσα σου άναψε θανάτου
πλάσμα καταράμενο!]
Φονιάς μαζί και δικαστής
μακρύνά από δώ
κι' άπ' όλους μισημένη πιά θά ζής.

Μά ή Κλυταιμήστρα δέν ταράζεται.
Συζητεί τα τελευταία λόγια του χορού
και υποστηρίζει πώς είναι έκπρόσω-
[πος της θείας δικαιοσύνης που τιμω-
[ρεί τέλος πάντων τον Άγαμέμνονα
γιά τα έργα του.]

Δείχνει τους δύο νεκρούς ύστερα
και μιλάει με το ύφος που θά μιλούσε
ό τιμωρός δικαστής μπροστά στο πλή-
[θος γιά νά το παραδειγματίση.]

Νά τον αυτός που έχει άτιμάσει τη γυναίκα

[του
νεκρός, της Τροίας δ' γυναίκοχαϊδεμένος!
Νά και τη σκιάδα του, τη μάγισσα, τη στρίγ-
[γυλα
που πάντα τον συντρόφευε και στο πλευρό
[του,
στών καρδιών κυλιόταν πάνω τις σανίδες.
Κατά πώς άξίζαν τους πλήρωσα, όχι άδικα.]

Άκολουθεί μία σκηνή σπαραχτική.

Ό χορός άφίνοντας πιά τη Κλυται-
[μήστρα κατά μέρος περιτριγυρίζει το
νεκρό του βασιλιά και τον μοιρο-
[λογά.]

ΧΟΡΟΣ

Άχ όχι! άλίμονο, ω όι
[βασιλιά, βασιλιά μου,
και πώς νά σε μοιρολογήσω;
Ποιά λόγια νά διαλέξω νά σου πώ
[από τη θλιβερή καρδιά μου;
Στο δίχτυ της άρχνης κοίτεσαι πλεμένος,
στο θάνατο παραδομένος!]
Άχ όχι! άλίμονο, όι!
[κρεβάτοστρούω που δε σουπρεπε θωρώ
και χάρο νά σ' άρπάξη δολερό
μέ δικόπο μαχαίρι, βασιλιά μου!]

Μά στο θρήνο τουτό σαν αντίλαλος
[άπαντά ή Κλυταιμήστρα.]

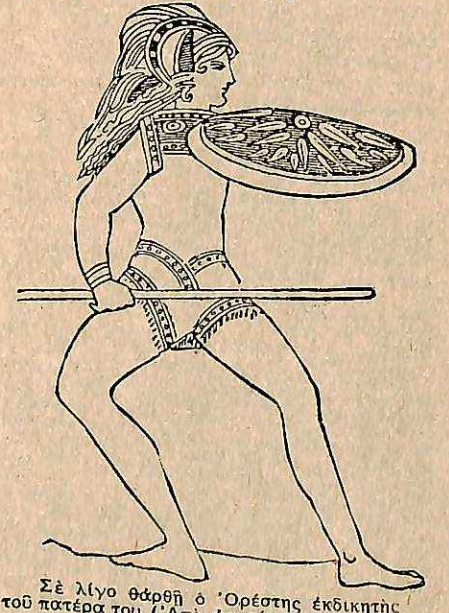
—Ναί, λέει, την πράξη αυτή την
[έκαμα εγώ. Όμως κοιτάξέ με. Κά-
[νεις λάθος αν νομίζεις πώς είμαι ή
[γυναίκα του ή Κλυταιμήστρα.]

Όχι, ό παλαιός αντίδικος κι' έκδικητής
[παίρνοντας τη μορφή μου
τ' άπάνθρωπα του Άτρέα θυμάται δείπνα.
Κι' άντρας μεγάλος τούτος πιά
[πληρώνει γιά, τ' άνήλικα παιδιά.]

Ό λόγος που ξεστομίζει αυτή ή
[γυναίκα είναι μεγάλος. Ό χορός άνα-
[θυμάται τα περασμένα. Άν είναι έτσι,
[όλο το σπίτι τουτό θά γκρεμίση γιάτι
[το νέο φόνο θά τον άκολουθήση άλλος
κι' έτσι τραβώντας το πράμα που θά
[καταλήξη λοιπόν; Νά το μεγάλο έρω-
[τηματικό που γεννάται.]

ΧΟΡΟΣ

Η συμφορά τη συμφορά άκλουθα
[και δύσκολο κανείς γνώμη νά δώση.
Ό σκοτωμένος το φονιά του κυνηγά
[πάντα πληρώνει όποιος σκοτώση.]
Όσο στον ούρανο μένει θεός
[θά βασιλεύη τέτοιος νόμος
και δέν τον καταλείνι ό καιρός.]

Σε λίγο θάρρη ό Όρέστης έκδικητής
[του πατέρα του. (Από αρχαία άγγειογραφία).]

Αυτό αλήθεια το φοβάται και ή
[Κλυταιμήστρα που σκέπτεται:]

Και λίγα μόνο θά μ' άρκοϋσαν
[από τα πλούτη μου νά ζήσω
του φόνου αν ήταν μπορέτο τη λύσσα
[άπ' το παλάτι ν' άφανίσω.]

Μέσα σ' αυτόν τον άέρα των θρή-
[νων, του φόβου και των προαισθημά-
[των, ξαφνικά μπαίνει ένας τόνος ολό-
[τελα άπρεπος. Είναι ό Αΐγιστος που
δέν μπορεί νά συγκρατήση τη χαρά
[του βλέποντας σκοτωμένο τον Άγα-
[μέμνονα.]

Ω φώς χαρούμενο και μοΐρα δικαιοκρίτρα!

Ό χορός προσπαθεί νά τον φέρη
[σε άνθρωπινότερη στάση μπροστά στο
[θάνατο και πολύ επίκαιρα του θυμι-
[ζει το μελλούμενο έκδικητή.]

Στη συμφορά νά βρίζης Άγισθε, είναι κρίμα.
[Ό γιός του Όρέστης, όμως, ε κάπου θά ζή
[και θά ξανάρθη σαν ή τύχη τον βοηθήση
[κι' από τους δυο νά πάρη έκδικιση τρανή.]

Γιά μία στιγμή είναι φόβος νά γίνη
[μεγάλο κακό, γιάτι ό Αΐγιστος μα-
[νιάζει που άκούει τους γέροντες νά μι-
[λούν έτσι και καλεί τους άκολουθούς
[του νά τους τιμωρήσουν εκεί επί τό-
[που, μά ή Κλυταιμήστρα κρίνει καλό
[νά έπέμβη.]

—Φτάνουν οι τόσες συμφορές, λέει...

Άς μη χυθί πιότερο αίμα. Όσα γί-
[νηκαν καλά έχουν γίνει και πρέπει
[όλοι νά τα δεχτούμε και νά κλίνουμε
[το κεφάλι.]

...Έτσι παίρνει τέλος ή τραγωδία.

Έδώ σαν έπιλογο στον Άγαμέ-
[μνονα είναι άνάγκη νά πούμε μερικά
[πράματα και γιά νά δείξουμε περισ-
[σότερο το πνεύμα του έργου και γιά
[νά λύσουμε άρισμένες άπορίες που
[μένουν βέβαια στο θεατή.]

Τό αρχαίο δράμα είχε διδακτικό
[σκοπό κι' έτσι είναι άπαραίτητο κακό
[πάντα νά τιμωριέται και νά θριαμ-
[βεύη ό νόμος και ή θεία δικαιοσύνη
[που έπιβλέπει άνωθεν και δίνει στον
[καθένα κατά τις πράξεις του.]

Ό μύθος που παίρνει ως ύλη του
[δράματος ό ποιητής κι' αν άκόμη δέν
[έχη τέτοιο περιεχόμενο, διαπλάσσεται
[και μετασχηματίζεται ανάλογα, ώστε
[στο τέλος ό θεατής νά φεύγη ίκανο-
[ποιημένος ήθικά.]

Γίνεται όμως αυτό στον Άγαμέ-
[μνονα;

Μιά γυναίκα που έχει βέβαια λό-
[γους νά μισή τον άντρα της, συνεν-
[νοείται μ' έναν έχθρό του και σχεδιάζει
[μαζί μ' αυτόν τον άφανισμό του κατά
[το φριχτότερο τρόπο που μπορεί νά
[γίνη. Δόλος κι' άναντρία συνταιριά-
[ζονται και καταφέρνουν το σκοπό τους.
Άσυγκράτητη είναι ή διαμαρτυρία
[στην ψυχή μας, γιάτι όσο κι' αν προσ-
[παθούν οι δολοφόνοι νά δικαιολογή-

σουν την πράξη τους και νά παραστή-
[σουν τους εαυτούς των σαν όργανα
[της θείας δικαιοσύνης, παραμένει ή
[άπορία: είχαν άρα γε αυτό
[το δικαίωμα; Μπορεί κα-
[νείς ό ίδιος νά είναι κα-
[τήγορος και έκτελεστής;

Η θέμις που παραστάνει τη δικαιο-
[σύνη είναι σεμνή και στοχαστική θεά.
Και στο πιό άποκρουστικό κακούρ-
[γημα μπροστά στέκει ήρεμη κι' άνα-
[ζητάει τις άφορμές και ζυγιάζει τα
[«ύπερ» και τα «κατά» ή άπόφασή της
[είναι άποτελεσμα φωτεινής κι' άδέκα-
[στης κρίσης.]

Η άπόκριση λοιπόν στο έρώτημα
[είναι δίχως άλλο όχι. Και ή άπό-
[κριση αυτή δέν βγαίνει από το στόμα
[κανενός έτσι άδικαιολόγητα, μά άνα-
[πηδάει μέσα από τα γεγονότα.]

Γιατί όλοι αυτοί οι φόνοι στο σπίτι
[των Πελοπιδών; Το αίμα τρέχει και
[το μαχαίρι του φόνου παραδίνεται από
[τον πατέρα στο γιο γιά νά εξακολου-
[θήση το άπαίσιο έργο... Ό καθέ-
[νας άπ' αυτούς παρακινείται από το
[μίσος που του θολώνει το λογικό γί-
[νεται κατήγορος μαζί κι' έ-
[κτελεστής. Το παλάτι των δυνα-
[τών τούτων βασιλιάδων που έπρεπε
[νά είναι τόπος ευτυχίας και γαλήνης
[μυρίζει από μακριά σαν «καταρα-
[μένο άνθρωπομακελειό», όπως πολύ
[χαρακτηριστικά λέει ή προφήτισσα
[άμοιρη κόρη του Πριάμου, καθώς το
[αντικρύζει.]

Ός που θά τραβήξη αυτό; Ό Όρέ-
[στης δίχως άλλο θαρρή γιά νά έκδι-
[κήθι πάλι το φόνο του πατέρα του...
[Νέοι φόνοι, νέα αίματα... Μά μήπως
[και ό Όρέστης θά μπορέση νά καθίση
[στο θρόνο με αίματοβαμμένα χέρια;
[Την ίδια φρίκη κι' άπορία που αίσθα-
[νεται ό χορός, νοιώθει και ό θεατής.]

Στέκομαι αλήθεια κι' άπορώ
[σά νάχασα τα λογικά μου.
Δέν ξέρω πιά που νά στραφώ
[μά και το σπίτι θά γκρεμίση.
Δέν είναι αυτή φιλή βροχή...
[Τόν όμπρο το θανατερό
[που πάει νά τ' άφανίση
[τρέμεις και σκιάζεσαι καρδιά μου.]

Η Δίκη γιά νά έκδικηθί
[καινούργιο φόνο ή άκονίση
[σ' άλλο καινούργιο άκου το σπαθί.]

Η άπόκριση λοιπόν είναι: όχι, χί-
[λιες φορές όχι, ό κατήγορος
[δέν μπορεί νά είναι μαζί
[και έκτελεστής.]

Από τη σκοτεινή τούτη εποχή όπου
[κυριαρχεί το μίσος και το έγκλημα,
[δίχως άλλο πρέπει νά ανατελή μια
[άλλη, όπου τις σχέσεις των ανθρώ-
[πων θά κανονίζη μια άνώτερη δύναμη.
Αυτή με προβλεπτικότητα και σύνεση
[θά λύνη ειρηνικά τις διαφορές τους
[και ή κρίση της θά ξαναφέρη κάθε
[φορά τη «σαλευόμενη άρμονία» στον
[κόσμο.]

Τό δράμα δέν τελειώνει λοιπόν
[έδώ. Ό θεατής γιά νά ίκανοποιηθί
[περιμένει νά δη πρώτα την τιμωρία
[της Κλυταιμήστρας και του Αΐγισθου
[και τελικά την έμφάνισή της άνώτερης
[αυτής δύναμης που θά φέρη την «κά-
[θαρη» και θά γαληνέψη την καρδιά
[του, που έχει άναστατωθί από τον
[τρόμο και τη φρίκη.]

Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
ΤΕΛΟΣ

1. Ό «Άγαμέμνων» είναι το πρώτο μέρος μιας
[Τριλογίας που έχει το όνομα «Όρέστεια» κι'
[αποτελείται από τρεις τραγωδίες: «Άγαμέ-
[μνων», «Χοηφόρος», «Ευμνίδες».]

Η ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΙΣΤΟΥ

Η στάσις των ανθρώπων άπέναντι
[των Άγωνιστών είναι πράγμα που δέν
[έχει πρωταρχική σημασία γι' αυτούς.
Στην ψυχή εκείνων που με τον άγώνα
[τους δημιουργούν τα πιό άπλά μά και
[τά πιό τρανά έργα, στην ψυχή αυτών
[που με το έργο τους θεμελιώνουν ά-
[κλόνητες αλήθειες, έξω τόπου και χρό-
[νου, και στρέφουν τον ροϋν της Ιστο-
[ρίας διαγράφοντας γιά μακρινά χρο-
[νικά διαστήματα τους δρόμους της
[άνθρωπότητας, δέν παίζει άποφασιστι-
[κό ρόλο ή τέτοια ή άλλη στάσις του
[πλήθους άπέναντι αυτών και του έρ-
[γου των. Και τουτό, γιάτι στην Ιστο-
[ρία δέν έπαίξαν τον ρόλο του Δημι-
[ουργού στείροι ένγκεφαλικοί τύποι,
[υπολογιστικοί, που μεταφράζουν την
[ζωή σε μαθηματικούς τύπους. Τέτοιοι
[άνθρωποι δέν θεωρούνται άγωνιστές.]

Άγωνιστής θεωρείται εκείνος που έ-
[χει ξεπεράσει τις κακίες και μικρό-
[τητες της ανθρώπινης ψυχής, και έτσι
[έχει ξεπεταχί πάνω από τα ανθρώ-
[πινα, άκέραιος και δυνατός, με άνιδιο-
[τελείς σκοπούς και άγωνιστική διάθε-
[σι άκατάβλητη γιά την πραγματοποίη-
[ση των σκοπών του.]

Ό τέτοιος τύπος γιά την άπόλυτη
[επικράτησι του ιδανικού του άγωνίζε-
[ται με ύπομονη και έπιμονη και με
[την άπόφασι νά θυσιάση γιά την έπι-
[τυχία του σκοπού του και την ίδια του
[τη ζωή. Στο κάθε του βήμα, στην κά-
[θε του σκέψι, φλέγεται από τον πόθο
[του ιδανικού του και από έσωτερική
[άνάγκη σπρώχνεται στην άλφα ή βήτα
[ένέργεια, που φέρνει μεθοδικά και με
[σύστημα στην έπιτυχία του σκοπού
[του. Τίποτα δέν είναι ίκανό νά τον
[σταματήση στον δρόμο του. Και έτσι
[γίνεται σίφουνας, που στο διάδω του
[συνεπαίρνει τα πλήθη, που τον άνα-
[γνωρίζουν ως Άρχηγό-Λυτρωτή και
[τον άκολουθούν, όπου ή ψυχή και ή
[σκέψι του τους οδηγεί. Κι' αν ή μοΐρα
[θελήση νά συναντήση στο δρόμο του
[αντί της αγάπης την κακότητα των
[ιδιοτελών ανθρώπων, τον υπολογισμό
[και την άνηθικότητα των κατωτέρων
[στην ψυχή κι' στο πνεύμα, ή και πολ-
[λές φορές την δεισιδαιμονία, την πρό-
[ληψι και την άμάθεια του όχλου, πάλι
[δέν θά σταματήση το έργο του, άλλ'
[αντίθετα θά ξεπεταχί πάνω άπ' όλα
[αυτά και στην άνάγκη θά ύποστη το
[κάθε τι.]

Άν έτσι μόνον άγωνισθί θά κερ-
[δίση τον τίτλο του άγωνιστού.

Τέτοιο ύπέροχο παράδειγμα άγωνι-
[στού μας έδωσε ό Ναζαρηνός. Με το
[νά ζήση διά του Υιού του ό Πλάστης
[του Σύμπαντος κόσμου τη ζωή του
[ανθρώπου και νά άγωνισθί γιά τη λύ-
[τρωσι μας, έδωσε σ' όλους έμάς ένα
[φωτεινό παράδειγμα άπόλυτα ευτυχι-
[σμένης ζωής και ένα ύπέροχο δίδαγμα
[συνέπειας και στάσεως άπέναντι των
[συνανθρώπων μας και των προβλημά-
[των της κοινωνικής συμβιώσεως. «Ε-
[μ-ός εστί», λέγει ό Θεός της Άγάπης,
[δς αν διδάξη και ποιήση». Διότι μό-
[νον Αυτός είναι άπόλυτα αληθινός,
[πραγματικός άγωνιστής. Έκείνος που
[διδάσκει μόνον, έστω και αν αυτό εί-

ναι όρθό και δίκαιο, ό ίδιος όμως στη
[δημόσια και στην ιδιωτική του ζωή
[δέν κάνει το όρθό και το δίκαιο, δέν
[θεωρείται ποτέ άξιος άγωνιστής, ούτε
[είναι δυνατόν νά μεταδώση και στους
[άλλους τον ένθουσιασμό και την πίστι
[γιά όσα διδάσκει και ίσχυρίζεται πως
[πιστεύει. Το ξάπλωμα της Χριστιανι-
[κής διδασκαλίας δέν όφείλεται μόνον
[στην ύπέροχο διδασκαλία του Δημι-
[ουργού της, αλλά και στην άπόλυτα
[συνεπή ζωή του Διδασκάλου, στο πα-
[ράδειγμα μιας ζωής του Θεανθρώπου
[άνωτερης, που δέν μετεβλήθηκε μπρο-
[στά σε κανένα έμπόδιο, έστω και αν
[αυτό το έμπόδιο έφθασε μέχρι και της
[αφαίσεως της ζωής του.]

Ό Υιός του Θεού, ό Λυτρωτής του
[ανθρώπου Γένους, ό Παντογνώστης
[Θεός, είχε πάντα στο νου Του τις δυσ-
[κολίες της έπικρατήσεως μιας άγνής
[πίστεως και τις μικρότητες και τις κα-
[τωτερότητες του ανθρώπινου γένους
[και γι' αυτό έπληρωματικά διεκίρυ-
[ξε: «Και δς ου λαμβάνει τον Σταυ-
[ρόν αυτόν και άκολουθεί όπίσω μου
[ούκ έστι μου άξιος». Και πραγματι-
[κά: Δέν είναι άξιος άγωνιστής εκεί-
[νος, που δέν είναι άποφασισμένος γιά
[όλα. Έτσι μόνον σαν ριχτή στον άγώ-
[να δέν θά δοκιμάση καμιά πικρία
[από τα έμπόδια που θά συναντήση στο
[δρόμο του ούτε και από την αντίθετη
[και πολλές φορές πικρόχολη στάσι του
[πλήθους. Κι' έτσι, κι' όταν άκόμα ή
[κακία των ανθρώπων, που γιά τη σω-
[τηρία τους άγωνίζεται μ' όλη τη δύ-
[ναμι της ψυχής Του, άνεβάζη στον άγω-
[νιστή στο Σταυρό, ίσως γιά μία στιγ-
[μή λυγίση από τον άβάσταχτο πόνο,
[από τη συχνή άπογοήτευσι, κι' ίσως
[περιφέρει το βλέμμα του γιά νά συ-
[ναντήση παρήγορο χαμόγελο και έ-
[σως πάλι ό νους Του προστρέξη στον
[Παντοδύναμο με την έπικλήσι: «Κύ-
[ριε, Κύριε, τί με έγκατέλειπες;», άλλ'
[όλα αυτά μόνο γιά μία στιγμή. Άμέ-
[σως και μέσα στον πόνο θά γιγαντω-
[θί με θέλησι, θά ξεπεράση τον ίδιο
[τον εαυτό του σε άποφασιστικότητα,
[θά κάμη έκκλησι σ' όλες του τις δυ-
[νάμεις και θά συνεχίση με καινούργια
[δύναμι κι' όρμη το γιγάντειο έργο Του.]

Μεγάλοι σκοποί δέν επιτυγχάνονται
[παρά με μεγάλες θυσίες. Κάθε ένας
[που θέλει νά παίξη κάποιο ρόλο ση-
[μαντικό στη ζωή και νά μη ζήση ό-
[πως-όπως, κάθε άνθρωπος που θέλει
[νά άγωνισθί γιά την πραγματοποίησι
[άνωτέρων σκοπών, και κάθε νέος πρέ-
[πει νά φλέγεται από τέτοιους σκοπούς,
[πρέπει νά έχη υπ' όψιν του ότι γιά την
[έπιτυχία του σκοπού του θά ύποστη
[κάθε θυσία, έστω και αν αυτή είναι
[ή θυσία της ίδιας του της ζωής.]

Αυτό πρέπει να το νοιώσουμε καλά
[εμείς οι νέοι, τα μέλη της Ε.Ο.Ν.
[και να είμαστε έτοιμοι να ύποστούμε
[γιά την πραγματοποίησι των σκοπών,
[που μας άνέθεσε ό Άρχηγός μας, ό
[Ιωάννης Μεταξάς, κάθε θυσία. Τίπο-
[τα θραϊότερο δέν ύπάρχει στη ζωή
[από τη θυσία και το ίδιο του έαυ-
[τού σου γιά την πραγματοποίησι του
[ιδανικού σου.]

Γεώργ. Δ. Μυλωνάς

19.

(Συνέχεια)

— Αφήσετέ με τουλάχιστο να μπω στη Σπάρτη σαν επισκέπτης.
— Όχι! αποκρίθηκαν οι Σπαρτιάτες.

— Θα σάς ξεγοντώσω, τούς φοβέρισε ο Φίλιππος.

— Κάμε δ'τι μπορείς, του αποκρίθηκαν οι Σπαρτιάτες. «Ό,τι κι' αν κάμης, δὲ θὰ μπορέσης ποτὲ νὰ μᾶς ἐμποδίσῃς νὰ πεθάνουμε γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἀλίμονο σὰς, τούς μὲνυσε ὁ Φίλιππος, ἂν κυριέψω τὴ Σπάρτη.

Κι' οἱ Σπαρτιάτες τοῦ αποκρίθηκαν λακωνικώτατα:

— Ἀν!

Ὁ Φίλιππος γέλασε:

— Ἡ Σπάρτη εἶναι ξεπεσμένη ἀρχόντισσα, εἶπε. Ψωροπερήφανη. Δὲν ἔχει καμμιὰ δύναμι, μὰ τῆς ἀπόμεινε ἡ περηφάνεια. Ἀς τὴν ἀφήσουμε ἥσυχη.

Κι' ἔφυγε χωρὶς νὰ τὴν πειράξῃ.

Ἐνα χρόνον βάσταξαν τὰ ταξιδιά του στὴν Ἑλλάδα. Πήγαινε παντοῦ καὶ κήρυχνε τὴν ἀπόφασί του:

— Εἰρήνη! Εἰρήνη! Ὅλοι εἴμαστε Ἕλληνες, ἄς πάψουμε πιά νὰ πολεμοῦμε μεταξύ μας!

Πέρασε τὸ καλοκαίρι, ἦρθε πάλι τὸ φθινόπωρο. Ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα ἔφτασαν ἀντιπρόσωποι στὴν Κόρινθο, στὸ Πανελλήνιο Συνέδριο.

— Ἐχω νὰ σὰς ἀνακοινώσω στὸ Συνέδριο, μνηνοῦσε σὲ ὅλες τὶς πολιτείες ὁ Φίλιππος, μιὰ μεγάλη ἀπόφασί πού πήρα καὶ πού θὰ ξαναδῶσῃ πάλι στὴν Ἑλλάδα τὴν παλιά της δόξα!

Ἐφτασαν λοιπὸν στὴν Κόρινθο οἱ ἀντιπρόσωποι ἀπ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ Σπάρτη. Ὁ Φίλιππος στεφανωμένος μὲ τὴ χρυσὴ δάφνη πού τοῦ εἶχαν χαρίσει οἱ Ἀθηναῖοι, σηκώθηκε κι' εἶπε:

— Ἀδερφοί Ἕλληνες! Μεγάλη μέρα τούτη! Γιὰ πρώτη φορὰ ὅλες οἱ ἑλληνικὲς πόλεις ἐνώνονται καὶ εἰρηνεύουν. Γιὰ πρώτη φορὰ πλαταίνουν τόσο πολὺ τὰ σύνορα τῆς πατρίδας. Δὲν περιορίζονται πιά στὰ τεῖχη τῆς Ἀθήνας ἢ τῆς Σπάρτης ἢ ὁποιασδήποτε ἄλλης πολιτείας. Πλαταίνουν, φτάνουν ἀπὸ τὴ μιά μεριά ὡς τὴ θάλασσα κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη ὡς τὰ ψηλά χιονισμένα

βουνὰ τῆς Μακεδονίας. Πελοπόννησος, Στερεὰ Ἑλλάδα, Νησιά, Θεσσαλία, Ἡπειρος, Μακεδονία, Θράκη, αὐτὴ πρέπει νάναί ἀπὸ σήμερα καὶ πέρα ἡ πατρίδα τοῦ καθενὸς μᾶς. Νὰ μὴ λέμε: «Εἰμαι Ἀθηναῖος, εἰμαι Κορίνθιος, εἰμαι Μακεδόνας. Παρὰ νὰ λέμε ὅλοι: Εἰμαι Ἕλληνας». Τίποτα ἄλλο.

Ἔτσι ἀρχισε νὰ μιλᾷ ὁ Φίλιππος κι' ὅλοι ἀκούγαν γοητευμένοι τὰ πρωτάκουστα τούτα λόγια. Ἀκούγαν κι' ὁ νοδὸς τούς φωτίζονταν, πλάταινε ἡ καρδιά τους:

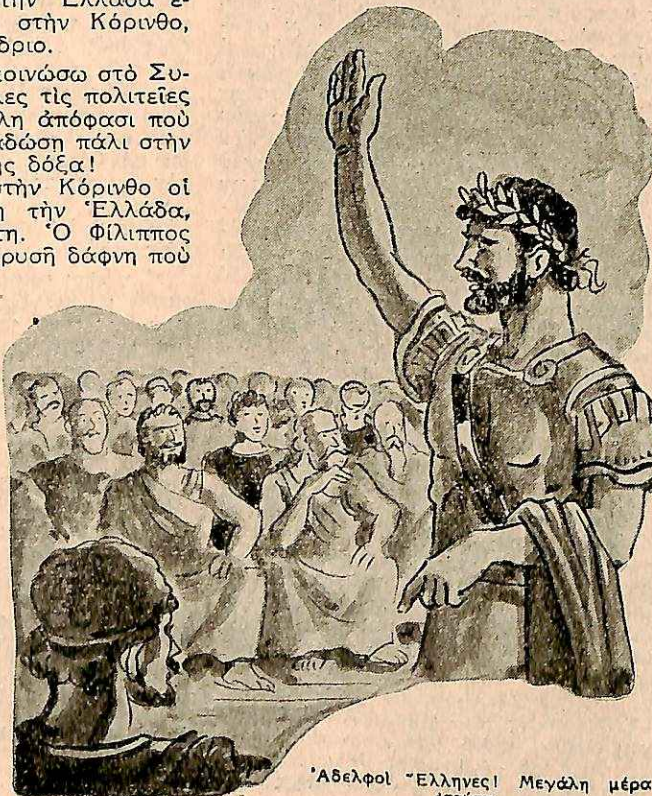
— Ἰδοὺ τί προτεῖνω, ἐξακολούθησε ὁ Φίλιππος. Τρία πράματα: Εἰρήνη, Ἐλευτερία, Συμμαχία. Ὅλες οἱ πολιτείες νὰ κλείσουν εἰρήνη μεταξύ τους ὅλες νὰ μείνουν ἐλεύτερες ὅλες νὰ συμμαχήσουν μαζί μου γιὰ τὸ μεγάλο σκοπὸ.

— Ποιὸ σκοπὸ; ρώτησε ὁ στρατηγὸς Φωκίων, ὁ συνετὸς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἀθήνας.

— Νὰ ἐλευτερώσουμε τούς Ἕλληνες πού βρίσκονται ἀκόμα κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν Περσῶν, στὴ Μικρὰν Ἀσίαν!

Ὅλοι οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Ἑλλάδας σηκώθηκαν ὄρθιοι, ἀπλώσαν τὰ χέρια καὶ φώναξαν:

— Ζήτω ὁ Φίλιππος, ὁ ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων!

Ἀδελφοί Ἕλληνες! Μεγάλη μέρα τούτη...

Κ ε φ. 29.

Εἶχε φύγει ὁ Φίλιππος ἀπὸ τὴ Μακεδονία γιὰ νὰ πολεμήσῃ τούς Ἕλληνες καὶ τώρα γύριζε ἀρχιστράτηγος τῶν Ἑλλήνων!

Δὲν κρατιώταν ἀπὸ τὴ χαρὰ του. Εἶχε ξεχάσει τὶς πληγὲς πού ἦταν γεμάτο τὸ σῶμα του, δὲν ἔνοιωθε πιά πῶς πονοῦσε τὸ πληγωμένο του πόδι, εἶχε ξαναγευασί.

Μόλις ἔφτασε στὴν Πέλλα, εἶδε στὸ παλάτι μιὰν ἀνηψιά τοῦ στρατηγοῦ Ἀττάλου. Τὴν ἔλεγαν Κλεοπάτρα κι' ἦταν ὠραιότατη. Ὁ Φίλιππος τὴν ἡγάπησε.

— Ἀττάλε, εἶπε στὸ στρατηγὸ του, θέλω νὰ πάρω γυναῖκα τὴν ἀνηψιά σου, τὴν Κλεοπάτρα.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ ἄντρες μποροῦσαν νὰ πάρουν πολλὲς γυναῖκες.

Ὁ Ἀττάλος ἀποκρίθηκε:

— Θὰ φέρω τὴν ἀνηψιά μου καὶ μὴ λησέ της μόνος σου.

Ἦρθε ἡ Κλεοπάτρα. Ὑψηλή, κατὰ ξανθὴ, μὲ γαλανὰ μάτια, μὲ μάγουλα τριαντάφυλλα. Ἦταν κι' ἔξυπνη, φιλόδοξη κι' ὑπερήφανη.

— Θέλεις νὰ γίνῃς γυναῖκα μου; τὴ ρώτησε ὁ Φίλιππος.

— Ἐχεις τὴν Ὀλυμπιάδα, ἀποκρίθηκε ἡ νέα.

— Ἐχω δικαίωμα νὰ πάρω κι' ἄλλη γυναῖκα.

— Δὲν ἔχεις ὅμως δικαίωμα νὰ κάμῃς δυὸ βασίλισσες.

— Όχι.

— Τότε χάρισε τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ κάμε μὲ ἑμένα βασίλισσα. Εἰμαι γνήσια Μακεδονίτισσα, ἀπὸ ἡγεμονικὸ γένος, εἰμαι πιὸ νέα καὶ πιὸ ὠραία ἀπὸ τὴν Ὀλυμπιάδα.

— Νὰ σκεφτῶ, εἶπε ὁ Φίλιππος.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἔμαθε πῶς ὁ πατέρας του μελετᾷ νὰ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ νὰ κάμῃ μιὰν ἄλλη γυναῖκα βασίλισσα.

Εἶδame πόσο ἀγαποῦσε τὴ μητέρα του. Ἐτρεξε ἀμέσως καὶ βρῆκε τὸ Φίλιππο.

— Πατέρα, εἶπε, προσπαθώντας νὰ συγκρατήσῃ τὴν ταραχὴ του, πατέρα, μαθαίνω πῶς...

— Σιωπὴ! τὸν διέκοψε ὁ Φίλιππος. Ξέρω τί θεὸς νὰ μοῦ πῆς!

— Εἶναι ἀλήθεια;

— Δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα.

— Εἰμαι ὁ πρωτότοκος γιὸς σου, εἰμαι ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔχω κι' ἐγὼ δικαιώματα. Ἄν πάρῃς νέα γυναῖκα καὶ κάμῃς ἄλλους γιουούς, σκέψου τί κίνδυνοι μεγάλοι! Ὅλοι αὐτοὶ οἱ γιοὶ μεθαύριο θὰ σκοτωθοῦν μετὰ τὸν πατέρα σου.

— Εἶναι ἀλήθεια;

— Δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα.

— Εἶμαι ὁ πρωτότοκος γιὸς σου, εἰμαι ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔχω κι' ἐγὼ δικαιώματα. Ἄν πάρῃς νέα γυναῖκα καὶ κάμῃς ἄλλους γιουούς, σκέψου τί κίνδυνοι μεγάλοι! Ὅλοι αὐτοὶ οἱ γιοὶ μεθαύριο θὰ σκοτωθοῦν μετὰ τὸν πατέρα σου.

— Εἶναι ἀλήθεια;

— Δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα.

— Εἶμαι ὁ πρωτότοκος γιὸς σου, εἰμαι ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔχω κι' ἐγὼ δικαιώματα. Ἄν πάρῃς νέα γυναῖκα καὶ κάμῃς ἄλλους γιουούς, σκέψου τί κίνδυνοι μεγάλοι! Ὅλοι αὐτοὶ οἱ γιοὶ μεθαύριο θὰ σκοτωθοῦν μετὰ τὸν πατέρα σου.

— Εἶναι ἀλήθεια;

— Δὲν ἔχω νὰ δώσω λόγο σὲ κανένα.

— Εἶμαι ὁ πρωτότοκος γιὸς σου, εἰμαι ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ἔχω κι' ἐγὼ δικαιώματα. Ἄν πάρῃς νέα γυναῖκα καὶ κάμῃς ἄλλους γιουούς, σκέψου τί κίνδυνοι μεγάλοι! Ὅλοι αὐτοὶ οἱ γιοὶ μεθαύριο θὰ σκοτωθοῦν μετὰ τὸν πατέρα σου.

ὅλες ὅλους; Καὶ θ' ἀνέβῃς στὸ θρόνον μὲ τὸ σπαθί σου!

Ὁ Ἀλέξανδρος εἶδε πῶς ἡ συζήτησί αὐτὴ δὲν θάφερνε κανένα ἀποτέλεσμα.

— Σκέψου καλὰ, πατέρα, πρὶν ἀποφασίσῃς, εἶπε κι' ἔφυγε ἀνήσυχος.

Ὁ Φίλιππος πεισιμάτωσε.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, εἶπε στὸν Ἀττάλο, δεκαεφτά χρόνων ἄνθρωπος καὶ νάχη τὴν ἀναίδεια νὰ μοῦ δῇ συμβουλές! Πῆρα τὴν ἀπόφασί. Θὰ χωρίσω τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ θὰ κάμω βασίλισσα τὴν ἀνηψιά σου!

— Πότε; ρώτησε ἀνυπόμονος ὁ Ἀττάλος.

— Αὐριο κιόλας! ἀποκρίθηκε ὁ Φίλιππος.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ πρωτεύουσα μάθαινε μὲ κατὰπληξί πῶς ὁ βασιλεὺς θάπαιρνε μιὰν ἄλλη βασίλισσα. Τὴ νύχτα οἱ γάμοι ἐγίναν μέσα στὸ Παλάτι μὲ μεγάλη ἐπισημότητα.

Ὅλοι οἱ στρατηγοὶ κι' οἱ ἑταῖροι, οἱ φίλοι τοῦ Φίλιππου ἦταν παρόντες. Ἦρθε κι' ὁ Ἀλέξανδρος, χλωμός κι' ἀμυλητός. Ἐστρώσαν τὰ τραπέζια, ἔφεραν ἄβονα φαγητὰ καὶ κρασιά, ἀρχισε τὸ συμπόσιο.

Κατὰ τὴ συνήθειά του ὁ Φίλιππος ἤπιε πολὺ, μέθησε. Τὸ ἴδιο κι' ὁ θεὸς τῆς νύφης, ὁ Ἀττάλος. Ὁ Ἀλέξανδρος καθόταν σὲ μιὰν ἄκρα κι' οὔτε ἔπινε, οὔτε ἔτρωγε.

Ὁ Ἀττάλος σηκώθηκε μὲ τὸ γεμάτο ποτήρι στὸ χέρι. Δὲν μποροῦσε νὰ σταθῇ ὄρθιος, τρέκλιζε:

— Πίνω στὴν ὑγεία, τραύλιζε, τοῦ γαμπροῦ καὶ τῆς νύφης. Νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ γεννηθῶν ἕνα γιοῦ, γνήσιο διάδοχο τοῦ θρόνου.

Μόλις ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἀλέξανδρος τινάχτηκε ἀπὸ τὴ γωνία του. Τὰ μάτια του πετοῦσαν φωτιές. Ἡ φωνὴ του ἀκούστηκε σὰ βροντὴ:

— Ἀνόητε, φώναξε, ἔμεις λοιπὸν σοὺ φαινόμεστε νόθοι;

— Ἀρπαξε ἕνα ποτήρι γεμάτο κρασί καὶ τοῦ τὸ πέταξε. Ὁ Ἀττάλος ἔγειρε τὸ κεφάλι, γλύτωσε κι' ἄρπαξε κι' αὐτὸς ἕνα ποτήρι κρασί καὶ τὸ πέταξε τοῦ Ἀλέξανδρου.

Ὅλοι σηκώθηκαν ἀπάνω κι' ἔτρεξαν ἄλλοι στὸν Ἀλέξανδρο κι' ἄλλοι στὸν Ἀττάλο γιὰ νὰ τοὺς συγκρατήσουν. Ὁ Φίλιππος σηκώθηκε μανιασμένος. Ἦταν κι' αὐτὸς ὀλομέθυτος, δὲν μποροῦσε νὰ σταθῇ στὰ πόδια του, γύθηκε στὸ ἄλλο τραπέζι νὰ χτυπήσῃ τὸν Ἀλέξανδρο.

Μὰ σκόνταψε, λύγισαν τὰ γόνατά του κι' ἔπεσε κάτω μέσα στὰ χυμένα κρασιά καὶ τὰ σπασμένα ποτήρια.

Κι' ὁ Ἀλέξανδρος γέλασε σαρκαστικά, στράφηκε στοὺς καλεσμένους:

— Ὅριστε, φώναξε, καμαρώστε τον! Αὐτὸς πού θέλει νὰ πᾶ ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ στὴν Ἀσίαν καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μετατοπιστῇ ἀπὸ τραπέζι σὲ τραπέζι.

Εἶπε κι' ἔφυγε ἀπὸ τὸ συμπόσιο χτυπώντας δυνατὰ τὴν πόρτα.

Πῆγε γραμμὴ στὸ δωμάτιό τῆς μητέρας του. Τὴ βρῆκε ξεμαλλιασμένη, μὲ τὰ μάτια πρησμένα ἀπὸ τὰ κλάματα, νὰ κάθεται χλωμὸ.

— Μητέρα, τῆς εἶπε, πᾶμε νὰ φύγουμε.

— Νὰ φύγουμε; Ποῦ νὰ πᾶμε;

— Στὸν ἀδερφό σου τὸν Ἀλέξανδρο, τὸ βασιλέα τῆς Ἡπείρου. Ἐδῶ δὲν μποροῦμε πιά νὰ ζήσουμε.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

I

Μιλώντας γιὰ τὶς ἀγιορείτικες τοιχογραφίες, συχνὰ ἀναφέραμε τὸ εἰκονογραφικὸ ἔπος, τὴν καταπληκτικὴ τοῦ πλάστικου δημιουργοῦ τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ἡ καλλιτεχνικὴ ἰδιοφυΐα τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, καθ' ὅλη τὴ μακραίωνη ἱστορία της, ἔχει δώσει ὑποδειγματικὴς τελειότητας μορφές, ὅπου ὁ ἀρχαῖος δημιουργὸς πῦρνας κατόπιν ἀπὸ μακρὰ καὶ λαμπρὰ λειτουργικὴ καλλιέργεια καὶ ἐπεξεργασία ἐπαγγελματικῆ, ἀναπτύσσεται μὲ τέτοια ἐσωτερικὴ ἐνδεδειγμένα ὡς τὶς ἀπώτερες σφαίρες τοῦ πνεύματος, ὥστε τὰ ἔργα αὐτὰ ἂν καὶ ἀνθρώπινα νὰ προβάλλουν εἰς τὸ τέλος σὰ δημιουργήματα σχεδὸν φυσικά. Ὅμως καμμιὰ ἀπὸ τὶς ὑπερτέλειες αὐτὲς καὶ κατὰ βῆθος θρησκευτικὲς μορφὲς δὲν παρουσιάζει τὴν ἐκκοσμογονικὴ ἐνότητά τῆς βυζαντινῆς θρησκευτικῆς δημιουργίας, εἰκόνα μιᾶς ἀσπρόφωγης νύχτας μὲ τοὺς ἀμέτρητους ἀστέρους τῆς σωρῶς, τοὺς ἀπλανεῖς καὶ τὰ συστήματα τῶν πλανητῶν μὲ τοὺς ἀτέρμονας κύκλους καὶ τὶς διαδοχικὰ φάσεις τῆς ἀένης τροχίας τῶν, ὅπου κόσμοι δολοκλήροι δύναν καὶ ἄλλοι ἀναφαίνονται, ἄλλοι τέλος ἐκτρέπονται, βυθίζονται καὶ κοινοτοποιοῦνται, ἐνῶ ἡ εἰκόνα μένει πάντα μιὰ αἰώνια καὶ ἀναλλοίωτη μὲ μὲς ἀπ' τὴν σταματητὴ αὐτὴ ροὴ τῆς γέννησι καὶ τῆς θορᾶς — σταθερὸ, ἀναλλοίωτο καὶ αἰώνιο — τὸ ἕνα — εἶναι ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζει βεβῶτα τὴν Βυζαντινὴν — λειτουργικὴ κατ' ἐξοχὴν — μορφή. Ἡ δεσπόζουσα αὐτὴ θρησκευτικὴ ΕΝΟΤΗΤΑ πού διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἐκκλησίας οἰκοδομεῖ, συνθέτοντας ὅλους τοὺς θρησκευτικούς, κοινωνικοὺς καὶ πολιτικοὺς τοῦ θεσμοῦ, κατὰ τοὺς μέσους τούτους αἰῶνας, ὁ Βυζαντινὸς Ἑλληνισμὸς εἶναι μιὰ νέα θρησκευτικὴ τοῦ κόσμου σύλληψις, πού ἀντιδιαστέλλεται ὅχι μόνον μὲ κάθε τι πού προϋπῆρξε ἀλλὰ καὶ κάθε μὲ αὐτὴ σύγχρονο.

Ἡ Ἑλληνικὴ μυθολογία, πλάσμα ἐξαισίου τῆς λαϊκῆς φαντασίας καὶ μυθικοῦ κέντρου τῆς ὅλης θρησκευτικῆς δημιουργίας τῆς ἀρχαιότητος, — δημῶδες ἐπὶ, τραγωδία, Παρθένων — στέκεται ὡς τόσο ἐνωρίτερα στυγρὴ νὰ περιλάβῃ τὶς μεταγενέστερες ἡθικὰς καὶ φιλοσοφικὰς ἐννοίας, πού μεταπολιτίζονται ἐπὶ σ' ἕνα ἑσάφους ἀλλότριον ἀπ' αὐτὴ καὶ ἀσυμφιλίωτο. Ἐγὼ καταγγέλλω ἐν τρισὶν ἕνα μόνον ὁμιλούμενον Θεόν. — Ἐν μὲν θεὸς φῶς νοερὸν καὶ τούτῳ αἰνέσις. Ἐν τῷ νοί πάντα γὰρ παρέχει ἐκ τούτων εἰς ἐν' οὗ θεὸς ἕτερος, οὐκ ἄγγελος, οὐ σοφία, οὐ δαίμων, οὐκ οὐσία, ἀλλ' ἡ μόνος ἰσχυρὸς ἐστὶ καὶ δημιουργὸς τοῦ παντός. — Ἐστὶ θεὸς ἀναρχος, ἀπλούς τῆς φύσεως ὁρῶν ἀνευζευζόμενος καὶ ὁδός. Αὐτὸς ὁ ἀγνώστου γιὰ τὴν Ἑλληνικὴν μυθολογίαν Θεός, μιὰ ἐνότητα θρησκευτικὴ πού ἡ ἡθικὴ καὶ πνευματικὴ ἀγωνία τὴν ἀναζητοῦσε πλεονὸς ἀσπληγῆς, ἀνακαλύπτει τέλος μὲ τὴν μορφή τοῦ Θεοανθρώπου, πού γίνεται τὸ κέντρο τῆς νέας θρησκευτικῆς δημιουργίας τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ. — Ε.

Καὶ τῆς διηγήθηκε τί ἔγινε στὸ συμπόσιο.

— Θὰ φύγουμε μόνον; Θὰ μᾶς κυνηγήσῃ! εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα.

— Θὰ πάρω τοὺς πιστοὺς μου φίλους. Θὰ φύγουμε κρυφά.

— Πότε;

— Ἀπόψε. Ἀμέσως τώρα. Ἐτοιμάσου.

Ἡ Ὀλυμπιάδα τινάχθηκε ἀποφασισμένη.

— Ἐτοιμάζουμαι, εἶπε. Τρέξε νὰ φωνάξῃς τοὺς φίλους σου.

Ὁ Ἀλέξανδρος τυλίχτηκε καλὰ τὸ μαντύα του, ἔκρυψε ὅσο μποροῦσε τὸ πρόσωπό του, βγήκε ἔξω ἀπὸ τὸ Παλάτι.

Πῆρε γρήγορα γρήγορα τοὺς στενοὺς δρόμους, χτύπησε σιγὰ τὶς πόρτες τῶν φίλων του.

— Πάμε! τοὺς ἔλεγε. Πάρτε τ' ἄρματα σὰς, ἀκολουθεῖτε με.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὅλοι οἱ φίλοι του κρυμμένοι στὸ σκοτάδι περίμεναν

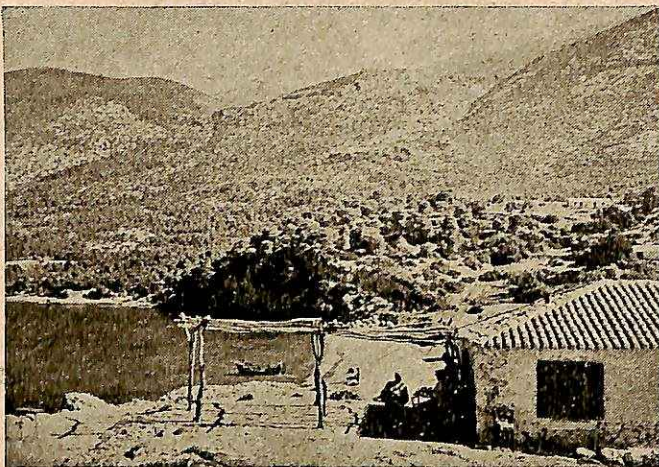
ναὸς θεός, ἕνα κράτος, ἕνα Βασιλεῦς. Ἀλλ' ὅπως ὁ Θεοῦ ὁμοῦ — συμφιλίωσῃ τὴν θείαν καὶ ἀνθρωπίνην οὐσίαν, δὲν εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ ἐβραϊκοῦ μονοθεϊσμοῦ ἀπ' τὸν ὅποιον μ' ὅλα τὰ ἑξῆς προέρχεται, ἐπὶ καὶ τὸ Βυζαντινὸν κράτος δὲν εἶναι τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος ἐκατακτήσεως ἀπὸ τὸν ὅποιον προέκυψε. Εἶναι μιὰ πολιτικὴ μορφή τῆς ὅλης θρησκευτικῆς τοῦ δημιουργοῦ — συμφιλίωσῃ τῶν φυλετικῶν ἀντιθέσεων — πνευματικῆς πατρίδας τῶν πιστῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ὑλικὴ παράστασις τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς ὁ ναός, εἶναι ὁ φοβερὸς κόλπος τοῦ ἁγίου Θεοῦ, ὁ μοναδικὸς καὶ πλήρης χώρος ὅλης τῆς θρησκευτικῆς δημιουργίας τοῦ Μᾶς στὴν ἐσποτικήν του ἐνότητα δὲν ὑπάρχει τόπος οὐτε γιὰ θρησκευτικὴ δημιουργία, οὐτε γιὰ αὐτοτέλεια τῶν στοιχείων πού τὴν ἀποτελοῦν. Ὅλα ἄπλως τὴν συντηροῦν. Τῆς μιᾶς καὶ μόνης θρησκευτικῆς δημιουργίας, τὸ εἰκονογραφικὸν ἔπος δὲν ἀποτελεῖ παρά τὴν παραστατικὴν τῆς εἰκόνας, τὴν δημῶδη ὅπως καὶ αὐτὴ ἀσπληγῆ καὶ μὲ χαρακτηριστὰ ἀνεκὴν ἐνότητα, ἡ εἰκόνα σκοπὸν ἔχει κατὰ τὴν παλαιότητα τῆς Ἐκκλησίας ἀντιλήψιν νὰ καταστήσῃ στοὺς ἀπαιτούμενους καὶ τοὺς ἀφύρτους τοὺς πολλοὺς — προσεῖτες τὴν γραπτὴν παραδόσεως ὡς δυνάμει καὶ τὸν ἰδιώτην καὶ τὸν ἀγράμματον ἐκ τῆς τῶν ἁγίων εἰκόνας σηλογραφίας κατανοῦν δὲν ἂν ἡμῶν καὶ τῆς ἡμετέρας σωτηρίας ὠκοδόμησιν ὁ προαῖονος Θεὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ποιῆσαι τε καὶ παθεῖν. Ἀλλὰ ἡ Βυζαντινὴ εἰκονογραφία δὲ στήθηκε μόνον ὡς πρὸς τοὺς σκοπούς τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ δημῶδης, ἀλλὰ διετήρησε πάντοτε αὐστηρὰ αὐτὸν τὸν ἀπρόσωπο καὶ διὰ τῆς χαρακτηριστικῆς τῆς, πού συνέτεινε, μαζί μὲ τὴν ἐν στενῇ συναρτήσει μὲ ὅλη τὴν θρησκευτικὴν δημιουργίαν μακροπρόθεσμα καὶ ἐπὶ ἐπεξεργασίας τῆς βαθέτητος εἰς τὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς διαμόρφωσι. Γιατὶ αὐτὸ πού ἐννοοῦμε λέγοντας εἰκονογραφικὸ ἔπος εἶναι τὸ τελικὸν δημιουργικὴν συνεισφοράς αἰώνων δολοκλήτων καὶ γενεῶν, πού ἐνεπνεύσθη ἡ ἀσφαλίσις εἰς τὴν τέχνην τὰ δημῶδη στοιχεία παραδόσεων παλαιῶν καὶ πλουσίων, λογοτεχνίας πού εἶναι διὰ τῆς τέχνης προσέλαβαν μιὰ νέα ζωὴ. Ἀλλ' ἐκεῖνο πού ἐξάρει περισσότερο ἀκόμη τὸ εἰκονογραφικὸ ἔπος εἶναι ὅτι κατὰ τὴν ἀναπτύξιν του, ἔχοντας ἀναδοχῆσαι καὶ συναυξήσῃ μὲ τὴν ἱστορίαν τῶν δογματῶν, τὶς ἐρίδες καὶ τὶς ἀπρέσεις, μὲ τὴν καθολοὺν θεολογικὴ καὶ λειτουργικὴ λογοτεχνία, παίρνει ἀπὸ τὴν στενὴν συναρτίσιν τοῦ αὐτοῦ μὲ τὴν συμβολικὴν ἐκκλησιαστικὴν δογματικὴν ἕνα τέτοιο ψυλὸ καὶ βαθύ νόημα καὶ μιὰ τέτοια πλούσια συνθετικὴ συγκρότησι, πού τὸ κάνει ἀπὸ τὴν ἀπῶν αὐτὴν νὰ στέ

ΤΑ ΤΟΠΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ Κ. Φ. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Όσοι μελέτησαν συστηματικότερα την Αττική, γενικώς ωμολόγησαν πως οι φυσικές και κλιματολογικές συνθήκες δημιούργησαν τον εξαιρετικώς αθηναϊκό πολιτισμό, αυτή τη θεία τέχνη των μνημείων της Ακροπόλεως. Οι γραμμές των γύρω βουνών, οι πρόσχαρες και γελαστές κοιλάδες, η θάλασσα, κι' ιδίως το θαμπωτικό φως, που γιομίζει τα πάντα και τα δείχνει σαν όνειροπαρμένα και κάθε στιγμή άλλοιώς, είναι αποτυπωμένα και πάνω στα έργα των ανθρώπων. Ο Αριστοτέλης, ο Κικέρων, ο Κασσιόδωρος κι' άλλοι, από τους νεωτέρους ο Γκωντρώ, ο Βαλλόν και από τους δικούς μας ο Μαυρογιάννης, ο Βάφας κι' ο Αιγινήτης, διεκήρυξαν πως η τέχνη κι' ο πολιτισμός των Αθηνών, καθώς κι' οι αξίες που δημιούργησαν, ήταν αποτελέσματα των φυσικών συνθηκών του τόπου κι' ιδίως της υπαίθρου. Άλλα τι νοούμε με τις λέξεις «αττικό υπαίθρο», αφού τόσα πρόσφερε στον πολιτισμό του κόσμου; Στους αρχαίους η λέξις σημαίνουν κάθε τι που βρίσκεται κάτω από τον αιώρα, το στερημένο στέγης, κάθε τι που αντανέει στον ανοιχτόν αέρα. Στη στενότερη έννοια σήμαιναν ένα περιωρισμένο χώρο, τον κάμπο, το λόγιο, το ξαγναντο. Συνεπώς αττικό υπαίθρο πρέπει να θεωρηται το Αθηναϊκό πεδίο από την Πάρνηθα ως τα Φάληρα, κι' από την Έλευσινά ως το Σούνιο και τον Μαραθώνα. Κάθε τι που περιλαμβάνεται μέσα σ' αυτό το χώρο μπορεί να χαρακτηρισθή ως αττικό υπαίθρο μαζί με τα βουνά, τους λόφους, τα δάση, τις ρεματίες, τ' ακρογιάλια, τις θάλασσες κι' δ,τι άλλο. Άλλα κυριότατα μέσα σ' αυτό περιέχεται κι' η ατμόσφαιρα, ο αιώρας, το ιδιαίτερο αυτό δώρο με το οποίο προίκισαν οι θεοί την Αττική, που της έδωσε τον εξαιρετικώς χαρακτηρισμό της και την έκανε την μοναδικότερη περιοχή της γης από αισθητική άποψη. Όστε με το αττικόν υπαίθρο νοούμε τα τοπία του Αθηναϊκού και Θριάσιου πεδίου, καθώς και κείνα της πεδιάδος των Με-

σογείων μαζί με τα γύρω βουνά και τις θάλασσες και συγχρόνως την ατμόσφαιρα, τον όριζοντα, που υψώνεται πάνω απ' αυτά. Το θέμα είναι απέραντο αν θελήσουμε να μιλήσουμε για τα τοπία όλων αυτών των μερών. Για το τουτο θα περιοριστούμε στα γνωστότερα του Αθηναϊκού πεδίου, δίνοντας ένα γενικό χαρακτηρισμό, που σχεδόν περιλαμβάνει και τάλλα. Το αττικό υπαίθρο, λόγος, λόφος, βουνό, δένδρο, ρεματιά, ακροθαλάσσι ή δ,τι άλλο είναι αρμονικά περιωρισμένο, γραφικό και της μεγαλύτερης ποιικιλίας. Άλλοι δείχνουν αούτηρό κι' άλλοι ήρεμο, άλλοι πλούσιο σε θάλασσι κι' άλλοι ξερό, άλλοι πειθαρχημένο κι' άλλοι άναρχο. Όσον ανεβαίνουμε ψηλότερα προς την Πεντέλη ή την Πάρνηθα φτάνει την αούτηρότητα και το μεγαλείο των γερμανικών δρυμνών. Το Φά Σίδερη, της Κηφισιάς ή Χελιδονοῦ, οι Αδάμες, η μεγάλη χαράδρα του Τατοῖου, ο Άγιος Μερκούριος, η ρεματιά του Κοκκινάρα και της Χασιάς προς το Φρούριον της Φυλίας, αποτελούν υπαίθρια

Πόρτο Γερμενό

τοπία μιας δωρικής αούτηρότητας, που πλησιάζει σε πολλά σημεία την αγριότητα. Όσο κατεβαίνουμε χαμηλότερα τόσο το τοπίο γίνεται γλυκύτερο, περιπαθέστερο, γιομάτο μουσική σωτηρικότητα. Η τοποθεσία του Δαφνίου, το δάσος κι' οι λόφοι του ως το Σκαρμαγκά απαρτίζουν ένα

σύνολο από τα ωραιότερα και ποιικιλότερα της Αττικής, και ιδίως της Αθήνας. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η αρμονική σύνθεσι, ο συνδυασμός ήρεμίας και γλυκύτητας, έσωτερι κι' εγαλήνης κι' αθιριότητας. Ποιός πέρασε από το Δαφνί και προχώρησε πεζός από τη θάλασσα ως τη θάλασσα και δεν αισθανθηκε μια ήρεμη να κατακάθεται στην ψυχή του, μιάν απόκοσμη μουσική να γιομίζει όλη του την ύπαρξη; Είχαν άπλντα δικαιο οι αρχαίοι όταν άνωμασαν το άπαράμιλλο αυτό σύνολο, βουνό και μαζί πλαγιά και δάσος, Κορυδαλλό. Την ίδια έντύπωση με μεγαλύτερη έσωτερική ύποβλητικότητα δίνει κι' η χαράδρα του Μεγάλου Ρέματος στο Πικέρμι, π' αρχίζει από τη μικρή γέφυρα και φθάνει σχεδόν μέχρι τη θάλασσα της Ραφίνας. Κι' έδω οι πλαγιές είναι ήρεμα κοιμένες, τα πεύκα ύψωνονται μεγάλα και κάθεται ένω στη μέση μουρμουρίζει το λίγο νερό της ρεματιάς, που χάνεται κάτω από την άμμο για να βγί πιδ πέρα κοντά σ' ακρογιάλι. Δεν γνωρίζω πολλά τοπία της Αττικής

στιγμή δείχνεται άνανωμένο.

Άλλ' ό,τι δίνει στην Αττική τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της είναι τα βουνά που την περικλείουν από το Βοριά και την Ανατολή: Η Πάρνηθα, η Πεντέλη κι' ο Ύμητός. Καθένα κι' ένας κόσμος γραμμών, καθένα κι' ένα σύνολο αρμονίας με τη δική του έντελως προσωπικότητα. Και τα τρία φαίνονται σχεδόν όμοια, μά πόσο διαφέρουν όταν τα μελετήσουμε προσεκτικότερα. Αυτό το τρισπόστατο των βουνών χάρισε στην Αθήνα και στα περιχώτερα δημιουργήματα τέχνης την τελειότητα. Η Πάρνηθα τη δωρική μεγαλοπρέπεια, η Πεντέλη το λιτό κι' αρμονικό άέτωμα κι' ο Ύμητός τις ασύλληπτες καυπυλότητες που μόλις σήμερα κατωρθώσαμε να μπούμε στο μυστήριο των λεπτομερειών τους. Η περίφημη Αττική τέχνη δεν είναι παρά μίμηση κι' άποτύπωση των γραμμών που μάς δίνει ή προσεκτική μελέτη των τριών μεγάλων βουνών της χώρας, καθώς και των λόφων που τριγυρίζουν την Αθήνα. Ένας λησμονημένος παλαιός γαιτρός, ο Κωνσταντίνος Μαυρογιάννης, προκείμενος με μια θαυμασία καλλιτεχνική διαίσθησι, έγραψε τις βαθύτερες σελίδες για την όπτική και αρχιτεκτονική συγκρότησι των βουνών και των μνημείων της Αθήνας. «Τά όρη, λέει, και οι λόφοι των Αθηνών έμφαίνουσιν έν είδος διαγράμματος ή αρχιτεκτονικό σχεδίου της φύσεως άρμόδιον προς άνέγερσιν καταλλήλων μνημείων. Οι Αθηναίοι το ένόησαν: Ανήγειραν μνημεία άρμόζοντα εις τή κλίμα, εις την όπτικήν ιδέαν της γής, εις τή φώς και ύπό την δημιουργόν έμπνευσιν εξαισίον εύφυας, μετήλλαξαν την χώραν αούτων εις κατοικίαν θεών. Λέγομεν ότι οι Αθηναίοι ένόησαν την διάθεσιν της χώρας, τή πνεύμα, την έκφρασιν του άρχιτεκτονικού σχεδίου της φύσεως. Δεν ώκοδόμησαν άδιακρίτως. Άλλ' ως τέμνονται και συνάπτονται αι όπτικά γραμμά των βουνών και των λόφων, ούτω

(Συνέχεια στη σελίδα 1184)

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (23ης Ιουνίου)

Είπεν ο Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς: πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἑμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς· ὅστις δ' ἂν ἀρνήσῃται με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμεῖς οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμεῖς οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ: Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀφήκαμε πάντα καὶ ἠκολουθήσαμεν σοι· τί ἀρα ἔσται ἡμῖν; Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς: ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραὴλ. Καὶ πᾶς ὁς ἀφήκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφούς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναικα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ἐνδοξασθαι μου, ἔκαστος· πλάσιον λήμψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. Πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι.

Αἱ περικοπὲς τοῦ ἀπέναντι Εὐαγγελίου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου μάς διηγούνται τί διδάσκει ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος σχετικά με τὸν τρόπον πού μπορεῖ νὰ σωθῇ ὁ ἄνθρωπος. Λέγει λοιπὸν σὲ μιά του φράσι ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς: «Πᾶς ὅστις ὁμολογήσῃ ἐν ἑμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καὶ ἐγὼ ἐμπροσθεν τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. Ἀπλάδι πὶδ ἀπλὰ λέγει: Ἐκεῖνος πού σ' αὐτὸν τὸν κόσμο θ' ἀδιαφορήσῃ μπροστά σὲ κάθε ἐμπόδιο καὶ σὲ κάθε του κίνδυνον, δοκιμασία καὶ βάσανον ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως πού ἔχει πρὸς αὐτόν, αὐτός ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἐπέτυχε τὴ σωτηρία του, διότι καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ θὰ γίνῃ προστάτης του καὶ βοηθός του στὴ μέλλουσα ζωὴ. Μὰς δίνει τὴν ὑπόσχεσι ὅτι ἐκεῖνοι πού μπροστά στὸν κόσμο με θάρρος καὶ με γενναίότητα θὰ ἀκολουθήσουν τὴν πίστι τους στὸ Χριστό, αὐτοὶ νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ ἔχουν μέλλον ἐνδοξόν καὶ πλούσιον εἰς αἰώνιους ἀπολαύσεις στὴ μέλλουσα ζωὴ των. Τὸ ἀπέναντι Εὐαγγέλιον γι' αὐτὸ ἡ Κυριακὴ ὀνομάζεται τῶν Ἀγίων Πάντων. Ὅλοι οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μάς καὶ γι' τὸ νὰ κἀνουν σ' ἄλη τους τὴ ζωὴ ἐκεῖνο πού μάς παρήγγειλε ὁ Ἰδρυτής της, δηλαδὴ με τὴν μεγάλη τους πίστι πρὸς αὐτόν, καὶ μὴ λογαριάζαντες τὰ καθημερινὰ ἐμπόδια καὶ τοὺς ἀπειροὺς κινδύνους καὶ οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἀφοῦ ἐξ αἰτίας τῆς πίστεως των ἔχασαν κι' αὐτὴ τὴ ζωὴ τους, τέλος ἀπέτυχαν ἐκεῖνο πού τους ὑπεσχέθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἅγιοι σήμερα δὲν δοξάζονται μόνο ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θὰ δοξάζονται γιὰ πάντα, ἀλλὰ ἀπολαμβάνουν τὴ μέγιστη εὐτυχία καὶ μακαριότητα κοντὰ στὸν ἐπουράνιο Θεὸ καὶ τοὺς ἀγγέλους του.

Αὐτὼν τὸ παράδειγμα καὶ ἡμεῖς ἀν ἀκολουθήσαμε, ἀν κι' ἡμεῖς ζήσαμε τὴ ζωὴ μας ἀκριβῶς ὅπως τὴν ἔζησαν αὐτοὶ κι' ἀν με θάρρος καὶ αὐταπόνησι πιστεύουμε στὴν διδασκαλία τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ μάς Ἐκκλησίας, ἀς εἰμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ γίνουμε ἅγιοι τῆς ἐπουρανίου καὶ αἰωνίου μακαριότητος, τὴν ὅποιαν μ' αὐτὸ τὸν τρόπον ἐπέτυχαν κι' ἐκεῖνοι.

* Η ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΩΝ ΤΑΛΑΝΤΩΝ *

«Δωρεάν ἐλάβετε»

Ένα βράδυ πού οι πνοές των άγγέλων καταδέχθηκαν τὰ πρόσωπα των ανθρώπων και οι καλαμιές του άχθου έλαφροάλευαν στη λεπτή βραβινή αύρα, ο Κύριος των Τάλαντων κάλεσε τους έπιστάτες του στην ελαφίστην αίθουσα του θρόνου και είπε:

«Ανάγκη νά μισέσω αβριο τὸ γλυκοχάραγμα, έτοιμάσέ μου εσύ Ραούλ τὰ χαλινάρια μου και ζέμε σὸ διπλὸ τὸ δέδρο τ' αλόγά μου, και πάρε όχι γιὰ κλήρη ἢ αιώρι-θι, πάρε απ' τὸ χέρι μου, σάν άρραβῶνα τοῦ γυρισμοῦ μου, πέντε τάλαντα. Έσύ Δαυὶδ πού δρώγεις τὰ χαράφια μου, ἀπὸ νωρίς, τρεῖς δεκατιές χορτάρι σίνα, έξέ μου και πάρε τρία τάλαντα, μεριδιό σου. Κι' εσύ στοχαστικέ μου Βυθὼνέ με τὰ κλειστά σφιγμένα χέλια πάρε αὐτὸ τὸ ένα τάλαντο, ζεστό άκόμη ἀπὸ τὴ φύχτα μου, πού εἶται σφιχτὰ τὸ κράτση γιὰ νά σοῦ τὸ προσφέρῃ...».

Ύστερα ἀπὸ χρόνιον έννητιά έπέστρεψεν ὁ Κύριος τὼν τάλαντων και κάλεσε τοὺς έπιστάτες του στην ελαφίστην αίθουσα του θρόνου.

Ο πρῶτος έπιστάτης στάθηκε περήφανος έμπρός του. Ἀπλώσε άργα τὸ χέρι και συμμάζεψε μιά τούφα ἀπὸ τὰ κατὰμυα μαλλιά του, ὅπως τὸ εὐγενικό του μέτωπο και είπε:

— Ἀπὸ βαθεῖα ανάγκη και πεποίθησι, ἀπὸ ἀπλή συναίσθησι τὸν χρόνος, σὸν ὑπέρταστη χωρίς να περιμένω άντιμυσθία. Την αιώρι-θι τὸ κόπου μου τὴν εύρισκα κα-θήμενιὰ σὸ δροσερό νερό και σὸ γλυκό ψωμί πού ἀποσταμένος έγευόμουν σὸν τοῖχο τῆς μεγάλης λεύκας. Τὴ δωρεά σου ὅπως τὴν έφρόντισα δέκα φορές τὴν κέρ-δισα, τὴν έκανα ὀλόκληρα δική μου ὅπως ἡ γῆ τὸ σπόρο τὸν έγονάζε-ται και τὸν προσφέρει δεκαπλάσιο τὴν ὥρα τῆς καρποφορίας.

Κι' ὁ δεύτερος ὁ δούλος, με εὐλάβεια και ταπεινὸν σκεῖνός και φιλάωντας τὸ κράπετό του ἱ-ματίου του Κυρίου, άρχισε νά λέη:

— Κύριε, σέ εδούλεψα πιστά ἀπὸ άναγνώρισι τῆς ὑπεροχῆς σου, ἀπὸ άφοσίωσι σὸ πρόσωπό σου. Νά τοι διπλὸ και τριπλὸ το δόλο χρυσάφι πού μου έμπιστεύθηκες. Και πάλιν Κύριε ὅπως εσύ ὀρίζεις.

Μά ὁ τρίτος έπιστάτης άργοσή-ρησε σὸ κάλεσμα πού άφέντη και στὴ μεγάλη συναῖ τῶν δούλων. Ἦρθε σκυφτός και φοβισμένος τὴν ὥρα πού οι τρυφερές ρόδιες άκτινες πλημμύριζαν τὸν κάμπο.

Σκυθρωπὸς τὸ πρόσωπο τοῦ άναθοῦ Πατέρα.

— Σέ τάραξε ἡ έπιστροφή μου, δούλε;

Μιά παγερὴ χλαμῶδα σκέπασε τὴν ὄψι τοῦ τρίτου έπιστάτου.

— Δούλε, δὲν μὸς άρέσει ἡ σι-ωπή σου. Ὁ διαταγμός σου αὐτός δὲν φανερώνει άγάπη, γιὰτί βει-λιάζεις;

Ο τρίτος έπιστάτης σηκῶνε άργα τὰ μάτια πού φασοφορίζ-αν τὴν ταραχή και με πικρόχαλη ραγιαμένη φωνή άποκρίνεται.

— Κύριε, στὴν άπουσία σου ά-πείθησε ἡ ψυχὴ μου, άπαίδισε ἡ σκέψι μου, μάταια προσπαθώντας νά έξηγήσῃ τὴ σκληρὴ και άδικὴ μοίρασί μου...

— Δὲν σέ καταλαβαίνω... ἡ μοίρασί μου λέε, ἡ μοίρασί μου σ' έκανε νά μ' άρνηθῇς δούλε;

— Συγχώρησέ μου, Κύριε, τὴν άμαρτωλή, περήφανη καρδιά. Ὁ-μῶς πῶς νά σοῦ έξηγήσω... έ-κεῖνο τὸ άδικο μοίρασμα έκλόνησε τὴν πίστι μου. Στὸν ένα πέντε τάλαντα, σὸν ἄλλον τρία και γιὰ μέ ένα μονάχα. Έκεῖνο τὸ ένα τάλαντο, τὸ μοναδικό, έγινε κεφα-λή ὀχιάς σὰ δάχτυλά μου.

— Ψυχὴ ὑπερφίαλη, τώρα άρ-χίζω νά βλέπω τὴν ντροπὴ σου. Έκανε κέντρο τῆς ζωῆς τὸν έσω-τό σου κι' έγινες αὐλάδος τῆς πλεονείας σου.

— Είναι αλήθεια, Κύριε, πῶς δὲν μπορεῖα ποτε νά βγῶ έξω ἀπ' τὴ στενὴ φροντίδα τοῦ έαυτοῦ μου. Ὅμως άκουσέ με και κρίνε με.

Όταν πρωτάνοιξα τὰ μάτια σὸ φῶς τῆς Δημιουργίας, ὅλα μὸς φάνταζαν ὠραία και ὕψηλά σάν νάχες μοιρασμένη τὴν ψυχὴ σου σὲ κάθε δημιούργημα σου.

Όταν δμως ἦρθε τὸ βράδυ έκεῖνο πού μάς κάλεσε κοντὰ σου, τότε

σου, ἀπὸ άφοσίωσι σὸ πρόσωπό σου. Νά τοι διπλὸ και τριπλὸ το δόλο χρυσάφι πού μου έμπιστεύθηκες. Και πάλιν Κύριε ὅπως εσύ ὀρίζεις.

Μά ὁ τρίτος έπιστάτης άργοσή-ρησε σὸ κάλεσμα πού άφέντη και στὴ μεγάλη συναῖ τῶν δούλων. Ἦρθε σκυφτός και φοβισμένος τὴν ὥρα πού οι τρυφερές ρόδιες άκτινες πλημμύριζαν τὸν κάμπο.

Σκυθρωπὸς τὸ πρόσωπο τοῦ άναθοῦ Πατέρα.

— Σέ τάραξε ἡ έπιστροφή μου, δούλε;

Μιά παγερὴ χλαμῶδα σκέπασε τὴν ὄψι τοῦ τρίτου έπιστάτου.

— Δούλε, δὲν μὸς άρέσει ἡ σι-ωπή σου. Ὁ διαταγμός σου αὐτός δὲν φανερώνει άγάπη, γιὰτί βει-λιάζεις;

Ο τρίτος έπιστάτης σηκῶνε άργα τὰ μάτια πού φασοφορίζ-αν τὴν ταραχή και με πικρόχαλη ραγιαμένη φωνή άποκρίνεται.

— Κύριε, στὴν άπουσία σου ά-πείθησε ἡ ψυχὴ μου, άπαίδισε ἡ σκέψι μου, μάταια προσπαθώντας νά έξηγήσῃ τὴ σκληρὴ και άδικὴ μοίρασί μου...

— Δὲν σέ καταλαβαίνω... ἡ μοίρασί μου λέε, ἡ μοίρασί μου σ' έκανε νά μ' άρνηθῇς δούλε;

— Συγχώρησέ μου, Κύριε, τὴν άμαρτωλή, περήφανη καρδιά. Ὁ-μῶς πῶς νά σοῦ έξηγήσω... έ-κεῖνο τὸ άδικο μοίρασμα έκλόνησε τὴν πίστι μου. Στὸν ένα πέντε τάλαντα, σὸν ἄλλον τρία και γιὰ μέ ένα μονάχα. Έκεῖνο τὸ ένα τάλαντο, τὸ μοναδικό, έγινε κεφα-λή ὀχιάς σὰ δάχτυλά μου.

— Ψυχὴ ὑπερφίαλη, τώρα άρ-χίζω νά βλέπω τὴν ντροπὴ σου. Έκανε κέντρο τῆς ζωῆς τὸν έσω-τό σου κι' έγινες αὐλάδος τῆς πλεονείας σου.

— Είναι αλήθεια, Κύριε, πῶς δὲν μπορεῖα ποτε νά βγῶ έξω ἀπ' τὴ στενὴ φροντίδα τοῦ έαυτοῦ μου. Ὅμως άκουσέ με και κρίνε με.

Όταν πρωτάνοιξα τὰ μάτια σὸ φῶς τῆς Δημιουργίας, ὅλα μὸς φάνταζαν ὠραία και ὕψηλά σάν νάχες μοιρασμένη τὴν ψυχὴ σου σὲ κάθε δημιούργημα σου.

Όταν δμως ἦρθε τὸ βράδυ έκεῖνο πού μάς κάλεσε κοντὰ σου, τότε

σου, ἀπὸ άφοσίωσι σὸ πρόσωπό σου. Νά τοι διπλὸ και τριπλὸ το δόλο χρυσάφι πού μου έμπιστεύθηκες. Και πάλιν Κύριε ὅπως εσύ ὀρίζεις.

Μά ὁ τρίτος έπιστάτης άργοσή-ρησε σὸ κάλεσμα πού άφέντη και στὴ μεγάλη συναῖ τῶν δούλων. Ἦρθε σκυφτός και φοβισμένος τὴν ὥρα πού οι τρυφερές ρόδιες άκτινες πλημμύριζαν τὸν κάμπο.

Σκυθρωπὸς τὸ πρόσωπο τοῦ άναθοῦ Πατέρα.

— Σέ τάραξε ἡ έπιστροφή μου, δούλε;

Μιά παγερὴ χλαμῶδα σκέπασε τὴν ὄψι τοῦ τρίτου έπιστάτου.

— Δούλε, δὲν μὸς άρέσει ἡ σι-ωπή σου. Ὁ διαταγμός σου αὐτός δὲν φανερώνει άγάπη, γιὰτί βει-λιάζεις;

Ο τρίτος έπιστάτης σηκῶνε άργα τὰ μάτια πού φασοφορίζ-αν τὴν ταραχή και με πικρόχαλη ραγιαμένη φωνή άποκρίνεται.

— Κύριε, στὴν άπουσία σου ά-πείθησε ἡ ψυχὴ μου, άπαίδισε ἡ σκέψι μου, μάταια προσπαθώντας νά έξηγήσῃ τὴ σκληρὴ και άδικὴ μοίρασί μου...

— Δὲν σέ καταλαβαίνω... ἡ μοίρασί μου λέε, ἡ μοίρασί μου σ' έκανε νά μ' άρνηθῇς δούλε;

— Συγχώρησέ μου, Κύριε, τὴν άμαρτωλή, περήφανη καρδιά. Ὁ-μῶς πῶς νά σοῦ έξηγήσω... έ-κεῖνο τὸ άδικο μοίρασμα έκλόνησε τὴν πίστι μου. Στὸν ένα πέντε τάλαντα, σὸν ἄλλον τρία και γιὰ μέ ένα μονάχα. Έκεῖνο τὸ ένα τάλαντο, τὸ μοναδικό, έγινε κεφα-λή ὀχιάς σὰ δάχτυλά μου.

— Ψυχὴ ὑπερφίαλη, τώρα άρ-χίζω νά βλέπω τὴν ντροπὴ σου. Έκανε κέντρο τῆς ζωῆς τὸν έσω-τό σου κι' έγινες αὐλάδος τῆς πλεονείας σου.

— Είναι αλήθεια, Κύριε, πῶς δὲν μπορεῖα ποτε νά βγῶ έξω ἀπ' τὴ στενὴ φροντίδα τοῦ έαυτοῦ μου. Ὅμως άκουσέ με και κρίνε με.

Όταν πρωτάνοιξα τὰ μάτια σὸ φῶς τῆς Δημιουργίας, ὅλα μὸς φάνταζαν ὠραία και ὕψηλά σάν νάχες μοιρασμένη τὴν ψυχὴ σου σὲ κάθε δημιούργημα σου.

Όταν δμως ἦρθε τὸ βράδυ έκεῖνο πού μάς κάλεσε κοντὰ σου, τότε

σου, ἀπὸ άφοσίωσι σὸ πρόσωπό σου. Νά τοι διπλὸ και τριπλὸ το δόλο χρυσάφι πού μου έμπιστεύθηκες. Και πάλιν Κύριε ὅπως εσύ ὀρίζεις.

Μά ὁ τρίτος έπιστάτης άργοσή-ρησε σὸ κάλεσμα πού άφέντη και στὴ μεγάλη συναῖ τῶν δούλων. Ἦρθε σκυφτός και φοβισμένος τὴν ὥρα πού οι τρυφερές ρόδιες άκτινες πλημμύριζαν τὸν κάμπο.

Σκυθρωπὸς τὸ πρόσωπο τοῦ άναθοῦ Πατέρα.

— Σέ τάραξε ἡ έπιστροφή μου, δούλε;

Μιά παγερὴ χλαμῶδα σκέπασε τὴν ὄψι τοῦ τρίτου έπιστάτου.

— Δούλε, δὲν μὸς άρέσει ἡ σι-ωπή σου. Ὁ διαταγμός σου αὐτός δὲν φανερώνει άγάπη, γιὰτί βει-λιάζεις;

Ο τρίτος έπιστάτης σηκῶνε άργα τὰ μάτια πού φασοφορίζ-αν τὴν ταραχή και με πικρόχαλη ραγιαμένη φωνή άποκρίνεται.

— Κύριε, στὴν άπουσία σου ά-πείθησε ἡ ψυχὴ μου, άπαίδισε ἡ σκέψι μου, μάταια προσπαθώντας νά έξηγήσῃ τὴ σκληρὴ και άδικὴ μοίρασί μου...

— Δὲν σέ καταλαβαίνω... ἡ μοίρασί μου λέε, ἡ μοίρασί μου σ' έκανε νά μ' άρνηθῇς δούλε;

— Συγχώρησέ μου, Κύριε, τὴν άμαρτωλή, περήφανη καρδιά. Ὁ-μῶς πῶς νά σοῦ έξηγήσω... έ-κεῖνο τὸ άδικο μοίρασμα έκλόνησε τὴν πίστι μου. Στὸν ένα πέντε τάλαντα, σὸν ἄλλον τρία και γιὰ μέ ένα μονάχα. Έκεῖνο τὸ ένα τάλαντο, τὸ μοναδικό, έγινε κεφα-λή ὀχιάς σὰ δάχτυλά μου.

— Ψυχὴ ὑπερφίαλη, τώρα άρ-χίζω νά βλέπω τὴν ντροπὴ σου. Έκανε κέντρο τῆς ζωῆς τὸν έσω-τό σου κι' έγινες αὐλάδος τῆς πλεονείας σου.

— Είναι αλήθεια, Κύριε, πῶς δὲν μπορεῖα ποτε νά βγῶ έξω ἀπ' τὴ στενὴ φροντίδα τοῦ έαυτοῦ μου. Ὅμως άκουσέ με και κρίνε με.

σου, ἀπὸ άφοσίωσι σὸ πρόσωπό σου. Νά τοι διπλὸ και τριπλὸ το δόλο χρυσάφι πού μου έμπιστεύθηκες. Και πάλιν Κύριε ὅπως εσύ ὀρίζεις.

Μά ὁ τρίτος έπιστάτης άργοσή-ρησε σὸ κάλεσμα πού άφέντη και στὴ μεγάλη συναῖ τῶν δούλων. Ἦρθε σκυφτός και φοβισμένος τὴν ὥρα πού οι τρυφερές ρόδιες άκτινες πλημμύριζαν τὸν κάμπο.

Σκυθρωπὸς τὸ πρόσωπο τοῦ άναθοῦ Πατέρα.

— Σέ τάραξε ἡ έπιστροφή μου, δούλε;

Μιά παγερὴ χλαμῶδα σκέπασε τὴν ὄψι τοῦ τρίτου έπιστάτου.

Ο θαυμασιός τέχνης Ναός της Μονής του Άρκαδιου.

Το Άρκαδι είναι όπως όλα τα παλιά μοναστήρια, το εξαιρετικό όμως που το διακρίνει είναι ο Ναός του, ο οποίος υψώνεται μεγαλοπρεπώς εις το κέντρον του περιβόλου και ο οποίος, ως αναγράφει η άνωθεν της πύλης έντοιχισμένη πλάξ, οικοδομήθη εν έτει 1556 επί ηγουμένου Κλήμεντος Χορτάση. Παρά ταύτα λέγεται ότι ο Ναός χρονολογείται από το 12ο αιώνα.

Η πρόσοψις του Ναού είναι μίγμα πολλών ρυθμών. Η βάση αυτού είναι ρυθμού Δωρικού, οι κίονες Ίωνικού ρυθμού και το άετωμα ης περιστύλιον Κορινθιακού. Έχει επίσης επιδρασιν καταφανή Γοτθικού και Άραβικου ρυθμού. Επί Ένετων έλαβε την μορφήν, ην έχει σήμερα.

Ο Ναός τιμά την μνήμην των αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης. Το έσωτερικόν του έχει μίαν άπείριτην μεγαλοπρέπεια και κοσμεῖται από τας παλαιάς εικόνas, τὰ έκκλησιαστικά σκεύη και άναθήματα, με τὰ όποια έκκοσμεῖτο κατά την πολιορκίαν, και τὰ όποια οί έν αὐτῷ έχον καταλλήλως άποκρύψει. Μόνον το τέμπλον είναι μεταγενέστερον, διότι το παλαιόν τό έκκασαν οί πολιορκηταί και τοῦ όποιου ελάχιστα τμήματα σώζονται διατηρούμενα ως κειμήλια.

Ύστερα από μιά σύντομη, μά αληθινά άπ' την ψυχή βγαλμένη προσευχή, για τίς ψυχές των άθανάτων ήρώων, έπισκεπτόμεθα τό ιστορικόν Μουσείον της Μονής.

Τό πρώτον άντικείμενον που προκαλεί την προσοχήν και τόν θαυμασμόν και σαν μαγνήτης έλκει προς αυτό, είναι τό διάτρητο και κουρελιασμένο λάβαρο της Μονής, εις τό κέντρον τοῦ όποιου λάμπει ανηρτημένος ο Πολεμικός Σταυρός, άπονεμηθείς εις αυτό παρά τοῦ στρατηγού Παρασκευοπούλου. Παραπλεύρως υπάρχει αυτόγραφον ποίημα τοῦ ποιητοῦ Ιωάννου Πολέμη που έξυμνει τό λάβαρον αυτό, που ύψωμένον ανάμεσα στους ήρωικούς όπαδούς της ιδέας τοῦ άθανάτου ηγουμένου Γαβριήλ, έστειλε τό στερνό χάδι της μάνas 'Ελλάδας σ' αὐτοῦς που σταθερά βάδισαν προς την άθανασία.

Έξερχόμεθα τοῦ Μουσείου και μεταβαίνομεν εις την ιστορικήν και έρειπωμένην πυριτιδαποθήκην της Μονής.

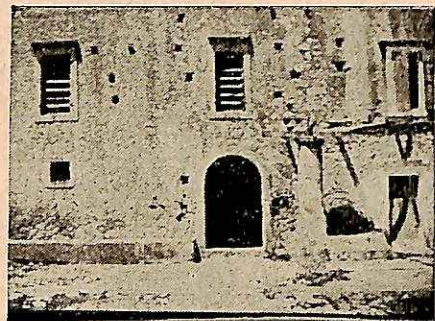
Ήτο ή 8η Νοεμβρίου τοῦ έτους 1866. Έορτή των Ταξιαρχών. Ο ήλιος έλλησιάζε στο μεσοράνημά του. Έντός της Μονής εύρίσκοντο 953 άτο-

ΠΑΡΑΚΑΛΩ

μα, έκ των όποιων 300 μόνον ήσαν πολεμισταί με όπλα πρωτόγονα, έχοντες να άντιμετωπίσουν δύναμιν 22.000 άνδρων, διαθέτουσαν τὰ τελειότερα τεχνικά πολεμικά μέσα της έποχής.

Μέσα εις την πυριτιδαποθήκην ήσαν συγκεντρωμένοι οί περισσότεροι των έν τη Μονή, ένῶ πολλοί πολεμισταί είχαν καταλάβει έπικαιρα σημεία, άντιμετωπίζοντες ήρωικά την διαρκώς αὐξανόμενην περίσφιγξιν της Μονής παρά τοῦ όγκου των πολιορκητών.

Ο ήρωικός ηγούμενος Γαβριήλ, εύρισκόμενος σ' ένα έξώστη ενός κελιού με τό καρυοφύλλι στο χέρι, σκόρπιζε τό θάνατο στους θέλοντας να κατακτήσουν και βεηλώσουν τό Άγιο Μοναστήρι. Άφού είδε πώς κάθε αντίστασις ήτο μάταια και από στιγμή σέ στιγμή θα εύρίσκοντο εις την διάθεσιν τοῦ έχθρου, συνέλαβε την θαρραλέαν ιδέαν της άνατινάξεως της Μονής με δόλους τους έν αὐτή και περίεξ αὐτής. Και να που άντηχεί σταθερή και άποφασιστική ή φωνή τοῦ άδελ-

Τό έστιατόριον της Μονής, έντός τοῦ όποιου είχαν έγκλεισθί τὰ 36 πρόσωπα που εσφάγησαν υπό των πολιορκητών.

φου Γαβριήλ προστάζουσα τόν όπλαρχηγόν Γιαμπουδάκην να άνατινάξη την πυριτιδαποθήκην. Ύστερα από λίγο ο ήρωικός κάλογος έδέχετο εις τό στήθος ένα έχθρικό βόλι και έπιπε άπνους επί τοῦ δαπέδου τοῦ έξώστου.

Ο γενναίος όπλαρχηγός Γιαμπουδάκης πριν έκτελέση την ληφθείσαν έντολήν ήρώτησε τους έν τη πυριτιδαποθήκην εύρισκόμενους, ως και τὰ εις τόν άνωθεν αὐτής όνταν εύρίσκόμενα γυναικόπαιδα, αν κανείς δειλιά και προτιμά να φύγη παραδιδόμενος εις τόν έχθρόν. Κανείς δέν έδείλιασε, ούτε μιά λέξις διαμαρτυρίας ήκούσθη. Όλοι γονυπετείς και προσευχόμενοι, έναγκαλιζόμενοι αλλήλους, με τό βλέμμα καρφωμένο στα βαρέλια με την μπαρούτη, πρόσμεναν την άπολύτρωσιν, προτιμώντες να πεθάνουν ένδοξα, παρά να ζήσουν σκλάβοι και άτιμαζόμενοι.

Και την ώρα που όλοι άμιλητοί πλησιάζουν προς τόν Ύψιστο, μέσα στην άντάρα και τους αλαλαγμούς των πολιορκητών, άκούγεται ένας έκκωφαν-

τικός κρότος που σείει όλη τη γή και όλο τό ανατολικό τμήμα της Μονής τινάζεται εις τόν άγέρα μέσα σε φλόγες και καπνούς π' ανάμεσα ξεχωρίζουν κομματιασμένα κορμιά, έχθρων και δικών μας, που πέφτουν έδω και εκεί στην παρθένα γή, για να βλαστήση ύστερα, ποτισμένο από τό άγνό έλληνικό αίμα, τό άμάραντο λουλουδι τοῦ Έλληνικού Μεγαλείου.

Σ' ένα άλλο κελλί είχαν έγκλεισθί 114 άτομα. Οῦτοι παρεδόθησαν εις τό Βελή Πασά, ο οποίος διέταξε και τους εφόνευσαν επί τόπου τους έξ αὐτών έθελοντάς.

Εις τό έστιατόριον της Μονής είχαν έγκλεισθί 36 πολεμισταί σφαγέντες ύστερα από ήρωϊκόν άγώνα επί των τραπεζών τοῦ έστιατορίου, αῖτινες σώζονται και σήμερα. Επί των τοίχων τοῦ έστιατορίου ως και εις την θύραν αὐτοῦ διακρίνονται καταφανέστατα τὰ ίχνη των σφαιρών.

Εις την έρειπωμένην πυριτιδαποθήκην, ήτις άνοικοδομήθη άργότερον, υπάρχει έντοιχισμένη άναμνηστική πλάξ παρά τοῦ Έπισκόπου Ρεθύμνης και Αὐλοποτάμου Τιμοθέου, και ήτις αναγράφει τὰ εξής:

«Αὐτή ή φλόγα π' άναψε σ' αὐτή έδω [τή κρύπτη και άπ' άκρου σ' άκρον φώτισε τη [δοξασμένην Κρήτη, ήτανε φλόγα τοῦ Θεοῦ μέσα εις την [όποια Κρήτες ώλοκαυτώθησαν για την έλευ- [θερίαν]!

Ένα τμήμα τοῦ άνατιναχθέντος κτιρίου έχει ένοφηνωθή εις ένα χωράφι έξωθεν της Μονής, ήδη δέ διατηρείται ως ιερόν κειμήλιον.

Και τώρα, με την ψυχή γεμάτη άπειρα συναισθήματα για την μεγαλειώδη θυσία προς την Έλευθερία, έπισκεπτόμεθα τό Μνημείο των όλοκαυθέντων. Όπως μου έξηγει ο σοφός οδηγητής μου, τό Μνημείον είναι διαρρυθμισις παλαιοῦ άνεμομύλου έκτελεσθείσα κατά τό έτος 1910.

Εις τό ήρώον αὐτό εισερχόμεθα άμίλητοι κι' εύλαβικοί προσκυνηταί. Με βλέμμα δακρυσμένο άντικρύζομεν τὰ κρανία των όλοκαυθέντων.

Κατά την άνατίναξιν μιά κοραῖς ο-

Τό ιστορικόν Μουσείον της Μονής

ΔΕΝ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΑΙ Η ΜΗΤΕΡΑ

Υπό ποικίλους τύπους είναι γνωστόν τό όνομα τοῦ Λεονάρδου Βιλαρά, όστις ως Φιλαράς έμεινε γνωστός εις την ιστορίαν. Ο περιγητής Μάννι εύρίσκει τό 1674 άπόγονόν του, έξ άδελφοῦ, εις τας Άθήνας, φέροντα τό όνομά του, αλλά και μέχρι τοῦ 1851 εύρίσκομεν των Βιλαράδων τούτων τὰ ίχνη εις τας Άθήνας, άσχετων, ως φαίνεται, προς τους Ήπειρώτας, εις οὓς όφειλονταν τόν σημαντικόν ποιητήν Ιωάννην Βιλαράν.

Ο Λεονάρδος φαίνεται ότι έγεννήθη περί τό 1590. Άφού έσπούδασεν εις τας Άθήνας, μετέβη χάριν κυρίως φιλοσοφικών σπουδών εις Ρώμην, διότι εις τὰ Έλληνικά γράμματα ήτο ήδη πολύ δυνατός. Κατόπιν έπεδόθη εις την διπλωματίαν και εις ένεργείας προς άπελευθέρωσιν τοῦ Γένους.

Αί ποικίλαι βλέψεις του εικονίζονται εις τό έμβλημα του. Έν τῷ μέσῳ αὐτοῦ υπάρχει παμμέγεθες κράνος μετά μεγάλου πτερωτοῦ λοφίου, έντός τοῦ όποιου εις αἰγυλιός. Δεξιά και άριστερά δύο ελαῖαι, με την κορυφήν κομμένην και με ένα μόνον κλάδον προς τὰ άνω. Κατωτέρω άριστερά αλέκτωρ επί βιβλίου και δεξιά ίππόκαμπος επί άσπίδος. Ακόμη, κηρύκειον, σύριγξ τοῦ Πανός, σημαῖα, τράινα, κανόνι, πανοπλία, στάχεις και κλάδος δάφνης. Όλα δέ αὐτά εις τὰ δεξιά και άριστερά ενός επιπέδου, υπό τό κράνος και τας ελαῖας, έφ' οῦ θαυμασία μονοκόνδυλια τοῦ όνόματος και έπωνύμου του έλληνιστί.

Εις την Ρώμην ο Φιλαράς έγνωρίσθη με τόν Γάλλον Δούκα τοῦ Νεβέρ, πρεσβεύοντα τότε εκεί. Βεβαίως ο Δούξ, μετά την τυπικήν γνωριμίαν του, ανεπτύεν εις τόν νεαρόν, ως φαίνεται, τότε Άθηναῖον και τὰ οικουμενικά του δικαιώματα επί τοῦ Βυζαντινοῦ θρόνου.

Ο Φιλαράς όχι μόνον τόν ήκουσεν άνευ άντιρρήσεως, φαίνεται, άλλ' έγένετο και ο κύριος μοχλός μιάς νέας Σταυροφορίας προς άπελευθέρωσιν της 'Ελλάδος. Συνεννοήσεις λοιπόν νόματι Έλένη Σφακιανάκη, ήλικίας μόλις τεσσάρων έτών, έξεσφενδονίσθη εις άπόστασιν μερικῶν μέτρων πεσοῦσα επί θάμνων τελείως σώα. Την περισυνέλεξεν εις τών πολιορκητών, όστις την έλυπήθη και την παρέδωκεν εις τους εις τό χωρίον Άμνάτο διαμένοντας γονεῖς της. Αὕτη ζή και σήμερα, άγουσα ήλικίαν 78 έτών. Είναι μιά συμπαθητική γρηδύλα που εις όλο της τό σώμα και τὰ χέρια είναι καταφανή τὰ ίχνη των έγκαυμάτων. Είναι τό ζῶν κειμήλιον της μεγάλης εκείνης θυσίας, που διατηρεῖ εις την μνήμην της άμυδρῶς την άέχαστη εκείνη μέρα. Είναι μιά ύπαρξις που θα σοῦ χάριση τή μεγάλη τιμή να την θαυμάσης και να της φιλήσης εύλαβικά τό χέρι.

Γ. Μαυρογένης

μετά διαφόρων όπλαρχηγών, Έπισκόπων, προκρίτων, των άπανταχοῦ της 'Ελλάδος, μετά των Μονιατών ιδίως και των Ήπειρωτών και άλλων όμωρων φύλων.

Αλλά δια την έξ Εὐρώπης βοήθειαν, την κυρίως Σταυροφορίαν, χρειάζετο και ή συγκατάθεσις τοῦ Πάπα, διατάχοντος και άντιτάσσοντος ένστάσεις. Ο Δούξ τοῦ Νεβέρ έπιστρέφει εις Παρίσιους και την λεπτήν δσον και δυσχερή έντολήν της συνεννοήσεως μετά τοῦ Πάπα την άναθέτει εις τόν Φιλαράν.

Ο Πάπας επί τέλους έπέισθη. Συνετάχθη μάλιστα και έπίσημον έγγραφον, περιέχον έν γενικάς γραμμαῖς τας έκατέρωθεν υποχρεώσεις. Ο Φιλαράς μεταβαίνει τότε εις Παρίσιους.

Αμα τῷ άκούσματι της συγκαταθέσεως και τοῦ Πάπα πλήθος Ιπποτών και συρφετός άγυρτών ήρχισαν συρρέοντες πανταχόθεν. Συντάσσονται εις τάγματα, ένῶ έξ άλλου πέντε πλοία τοῦ Δουκός, φέροντα σημαῖαν με ειδικά σύμβολα, άρματώνονται.

Ατυχώς τὰ έπίσημα κέντρα ήρνήθησαν να ένδύσωνι με στρατιωτικές στολές τας έώλους υποσχέσεις των, ένῶ έξ άλλου πυρκαῖα καταστρέφει τὰ πλοία. Η Σταυροφορία οὕτω ματαιούται.

Τότε ο Φιλαράς, χάρις εις την εύνοϊαν τοῦ Καρδηνάλιου Ρισελιέ, προσκαλλάται εις τόν Δούκα της Πάρμας και Πλακεντίας.

Ο Δούξ οῦτος πολύ τόν ήγάπησε και τόν έξετίμησε, τόν απέστειλε δέ κατά τό έτος 1640, ως φαίνεται, πρεσβευτήν του προς τόν Βασιλέα της Γαλλίας προς συνομολόγησιν συνθήκης δια τας μεταξύ Πάρμας και Γαλλίας διαφοράς. Τόν μετεκάλεσε δέ κατόπιν παρ' έαυτῷ, όπως συνεννοηθῶσι και προφορικῶς περί της καλλιτέρας τροπής των πραγμάτων.

Των χρόνων εκείνων έπίγραμμα προς τόν Φιλαράν φέρει την προσφώνησιν: «Εἰς τόν έκλαμπρότατον και έλλογιμώτατον Λεονάρδον τόν Φιλαράν παρά τῷ γαληνοτάτῳ Κελτῶν Βασιλεῖ ὑπέρ τοῦ γαληνοτάτου Πάρμας και Πλακεντίας ήγεμόνος πρεσβεύοντα άξιωτάτων».

Κατόπιν βλέπομεν τόν Φιλαράν πρε-

σβευτήν τοῦ τότε Δουκός της Πάρμας παρά τη Βενετική Πολιτεία. Τοῦτο θα ήτο κατά τό έτος 1659, ως έξάγομεν από αφιέρωσιν προς αὐτόν, «τόν ελαῖου Νάρδον ένδοξον», τοῦ Κεφαλλήνος Ιερομονάχου και ποιητοῦ Άκακίου.

Επανελθών εις Παρίσιους ο Φιλαράς διωρίσθη διευθυντής της βιβλιοθήκης τοῦ Αγίου Μάρκου της Βενετίας, αλλά δέν μετέβη εις την θέσιν ταύτην, άποθανών έν Παρίσις τό 1673, ως πιστεύεται.

Και συγγράμματα σώζονται τοῦ Φιλαρά (άτυχῶς υπόμνημα του περί της ύπουργίας Ρισελιέ, μη έκτυπωθέν, δέν περιεσώθη) και επιγράμματα εις ποικίλα μέτρα, επιτύμβια, περιγραφικά, αλλά και έρωτικά, ως και μιά Ωδή προς την Άειπάρθενον, βραβευθείσα υπό της Άκαδημίας Ρουένης, άλλα μαρτυροῦντα βαθείαν της αρχαίας Έλληνικής γνώσιν.

Συγχρόνως όμως ήγάπα και μετεχειρίζετο και τό γλωσσικόν κράμα, αλλά και την γλώσσαν τοῦ σπιτιοῦ, ως θα ίδωμεν έν τέλει, έγνώριζε καλά. Ένῶ λοιπόν εις την Ωδήν στιχουργεί:

Πόντια μάτερ υπερτάτω
Πατρός τόκω άλαθείας...

τόν Ρισελιέ προσφωνεί, κατά τό έτος 1633 εις αφιέρωσιν, οὕτω:

«Τῷ ένδοξοτάτῳ αφέντῃ Ιωάννῃ Ἀρμάνδῳ, έξοχωτάτῳ Καρδινάλει Δούκα τῷ Ριχελιῷ, και της Κελτικής τιμής άσφαλεστάτῳ προφύλακι Α. Β. Ἀθηναῖος, πᾶσαν καλορριζικίαν».

Ο Φιλαράς είχε συνάψει γνωριμίαν με τους έπισημοτάτους άνδρας των χρόνων εκείνων. Υπήρξε φίλος και τοῦ Μίλτωνος.

Η φήμη περί της σοφίας, Ικανότητος και εύφυῖας του είχε διατρέξει πάσας τας μεγαλοπόλεις.

Ακμάζων και πολυάσχολος ών, φυσικῶν ήτο να λησμονήση τας Άθήνας, ως από της αναχωρήσεώς του μέχρι τοῦ θανάτου του φαίνεται ότι δέν έπανείδεν.

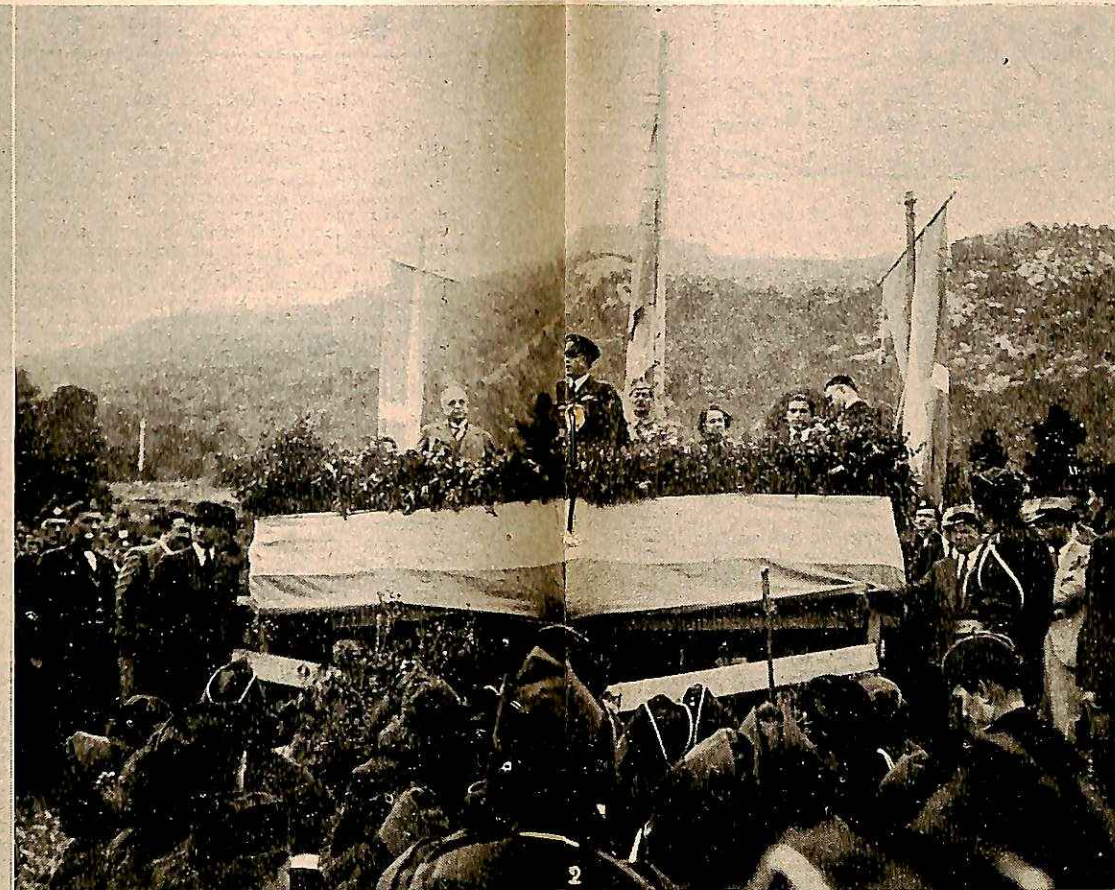
Υπήρχεν όμως μιά γωνίτσα τοῦ σπιτιοῦ του, που άκτινοβολούσε τόσην στοργήν, και της άναπέδιδε τόσην αγάπην, την όποιαν φαίνεται ότι ο Λεονάρδος Βιλαράς δέν έλησμόνησε ποτέ.

Εις την γωνίτσαν αὐτήν έξεκουράζετο ή γεροντίσσα μητέρα του.

Κάποτε, έν τη άκμή της δόξης του, της έστειλε την εικόνα του με την επιγραφήν: «Πρός την τιμίαν μητέρα μου», και από κάτω με τους εξής στίχους:

«Κυρά μου, δέν μου βόλεσε ακόμη να
[γυρίσω
εις την Πατρίδα, να σε ίδω και να σε
[προσκυνήσω.
Χαίρου με την εικόνα μου κι' ήξευρε
[πως με σένα
είν' ή καρδιά μου πάντοτε, και τό
[κορμί στα ξένα.
Δ. Γρ. Καμπούρογλου

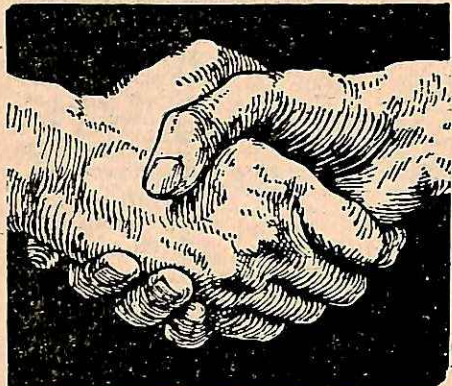
ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

1) Ο Κ. Ε. Ν. κ. 'Αλεξ. Κανελλόπουλος χαιρετών τὰ παρελάοντα τμήματα Ταγμάτων 'Εργασίας κατά τὴν ἐκδρομὴν μὴν Μαλακάσας 2) Ο' Κ. Ε. Ν. κ. 'Αλεξ. Κανελλόπουλος ὁμιλῶν πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας κατά τὴν ἐκδρομὴν τῆς Μαλακάσας. (Ὁ λόγος ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ προηγούμενον τεύχος). 3) Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι Ε. Ο. Ν. Τάντας Αἰγύπτου. 4) Φαλαγγίται Ε. Ο. Ν. Πολυγύρου. 5) Βαθμοφόροι τοῦ 8ου λόχου Φαλλάρων - Λαγκαδᾶ μετὰ τῆς διοικητρίας τοῦ λόχου θηλέων κατά τὴν τελετὴν τῆς στέψεως τοῦ Ἡρώου τῶν πεσόντων ἀεροπόρων 6) Παρέλασις Φαλαγγιτισσῶν Λαρίσης πρὸ τοῦ Κ. Ε. Ν. 7) Φαλαγγίτισσαι Τρικάλων κατά μίαν ἐκδρομὴν τῶν εἰς τὴν Καλαμπάκαν.

* ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ *

Νέο κορίτσι

Αγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Ένα λουλούδι ανοίγει κάτω από τη φωτοβόλο και θερμότητα του ήλιου επιδράει τα πέταλά του, δυναμώνει και καρποφορεί. Ένα παιδί μεγαλώνει κάτω από την πολυποίκιλη φροντίδα του καλού πατέρα και εξελίσσεται σε άνθρωπο. Ένας λαός έμπνέεται και καθοδηγείται, δημιουργεί και βρίσκει τον ιστορικό του δρόμο κάτω από την πολυποίκιλη στοργή κι' αγάπη του κατάλληλου Άρχηγου. Ένας Άρχηγος που δεν κάνει διακρίσεις, που δεν κοιτάζει τάξεις, δεν θεραπεύει ιδιωτικά συμφέροντα παρά ανοίγει τα χέρια του και σε μια πελώρια αγκαλιά κλείνει με πολλή θερμότητα όλα τα παιδιά του λαού του βοηθώντας το καθένα, παρηγορώντας το και σφυρηλατώντας το κοντά στ' άλλα σαν κρίκο στη γερή του συνόλου αλυσίδα.

Όμως αν ο δικός μας Άρχηγός μας αγάπησε και μας αγκάλιασε όλους και όλες χωρίς εξαίρεση, ξέρουμε πώς έδειξε μια ιδιαίτερη συμπάθεια — έτσι μια κάποια προτίμηση — στον εργατικό της Ελλάδος κόσμο. Μήπως δεν είχε και το λόγο του μ' αυτό το κάπως εξαιρετικό ενδιαφέρον; Ο Άρχηγός έχει πάντα το λόγο και τη δικαιολογία του σε κάθε πράξη του και την πιο μικρή, όσο και να μην το παίρνουμε εμείς είδηση. Έχει το ένστιχτο για κείνο που πρέπει και δεν πρέπει σε κάθε περίπτωση και σε κάθε ανάγκη.

Όπως ένας πατέρας με την ψυχή αιώνια άγρυπνη και το πνεύμα πάντα εγύπνιο βρίσκει το δρόμο που ταιριάζει στο παιδί του την ανθησι και την εξέλιξη, έτσι κι' Εκείνος με το συμπύκνωμα της πατρικής του φροντίδας για όλους μας βρήκε και βρί-

σκει το δρόμο για το καλό μας.

Και η αγάπη του αυτή προς τον εργαζόμενο κόσμο και η ιδιαίτερή του συμπάθεια γεννήθηκε στην αρχή, γιατί ο κόσμος αυτός ήτανε παραπεταμένος και παραγκωνισμένος. Το συναίσθημά του γέννησε αυτή την προτίμηση. Μά' έπειτα το σοφό μυαλό του ήξερε πως μια χώρα, ένα Έθνος, ένας λαός έχει τη βάση του και το θεμέλιο του πάνω σ' εκείνα τα μέλη του που εργάζονται όπουδήποτε έχουν ταχθεί, στην πιο απλή ή στην πιο πολυποίκιλη εργασία. Με τη γνώση αυτή αγκάλιασε τον εργαζόμενο, του έδωσε το χέρι, τον ανέβασε εκεί που πρέπει, τον λαμπικάρισε από όλα τα ανάξια με όλα τα σοφά νομοθετήματα και τις τόσων σκόπιμες διατάξεις. Μ' αυτή του την πράξη αποκατάστησε και τις σχέσεις μεταξύ πατέρα και

«Επάνω εις τον εργατικόν κόσμον της Ελλάδος εστήριξα τας ελπίδας μου να αναμορφώσωμεν την Ελλάδα!»

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(Από τον λόγο της Μαλακάσας)

παιδιών, μεταξύ Άρχηγου και ακολουθίας.

Με συγκίνησι παρακολουθούμε τώρα και τέσσερα χρόνια την προσπάθειά του πάνω σ' αυτό το επίπεδο. Από το ελάχιστο ως το πιο μεγάλο. Τώρα τελευταία πόσα και πόσα δεν έκανε! Συντάξεις, επιδόματα σε αρρώστους, δωρεές κρατικές. Θα διαβάσατε στις εφημερίδες, ή θα ακούσατε στο ραδιόφωνο και την τελευταία του προσφορά για τη λείαση του εργαζομένου κοριτσιού. Δύο εκατομμύρια δραχμές! Και τώρα μάλιστα σε μια εποχή που όλα τα κράτη μεταχειρίζονται τα κεφάλαιά τους σε εξοπλισμούς και προετοιμασίες.

Τις προάλλες, ακούραστος όπως είναι πάντα, δεν βαρέθηκε να βρεθεί ανάμεσά μας στην έκδρομή που κάναμε στη Μαλακάσα. Μας πλησίασε όπως πάντα χαρούμενος και πατρικός, μας μίλησε, μας αναπτέρωσε!

Μας είπε λόγια, που δεν ακούσαμε ποτέ μας πριν, γιατί κανείς δεν ήλθε ποτέ ανάμεσά μας, κανείς δεν φάνηκε ξαφνικά στην έκδρομή μας, να τον ακούσουμε τόσο κοντά μας σαν φίλο μας και σαν πατέρα μας, χωρίς επισημότητες, έτσι καρδιακά, όχι σε επίσημες αθούρες και σε σοβαρές τελετές, αλλά κάτω από τον ελληνικό ούρανο και μέσα στο ελληνικό τοπίο, ένα κομμάτι της δικής μας ψυχής και της δικής μας λαχτάρας.

Και όπως οι ζωοφόροι του ήλιου άχτινες έφταναν ως την τελευταία ίνα του κορμιού μας, έτσι και τα θερμά του λόγια καταστάλαξαν στης ψυχής μας τα βάθη. Η Μαλακάσα εκείνη τη μέρα μας φάνηκε μ' ένα νέο φως και με μια ασύγκριτη ομορφιά ντυμένη.

Η χαρά μας κι' η ευτυχία μας αποκορυφώθηκε όταν μας κάλεσε σε συνεργασία για την αναμόρφωση του ελληνικού λαού. Σε μας, λέγει, εστήριξε τας ελπίδας του να αναμορφώσωμεν την Ελλάδα. Υπάρχει για μας πιο μεγάλη τιμή να συντελέσουμε μικρές και μεγάλες, όλες έξισου, όλες χωρίς διαφορά στη μεγάλη τελετή αυτή;

Ξέρουμε πώς σήμερα, που είμαστε ακόμη μικρές και νέες προετοιμαζόμαστε για τη μεγάλη μας αποστολή, μα φκιάνοντας πρώτα από όλα γερό το κορμί μας και δυνατό τον χαρακτήρα μας, στερεώνοντας μέσα στην καρδιά μας το βωμό των εθνικών μας αξιών και καλλιεργώντας μέσα στην ψυχή μας την άσειστη πίστη για τη λαμπρή Ίδέα του ελληνικού πολιτισμού που μας ανάστησε Εκείνος.

Όταν μεγαλώσουμε, γυναίκες άρτιες σωματικά, πνευματικά και ψυχικά, τότε θ' αρχίσουμε και μες να βάζουμε τα ψηφίδια μας στο μεγάλο μωσαϊκό, στο άθανατο εθνικό ταμπλό, όπως μας το περιγράφει ο Οδηγητής μας κι' όπως μας κάνει μαζί του να το όνειρεύομαστε. Τότε θάρρη και η σειρά μας σαν αδελφές, σύζυγοι και μητέρες να αποδείξουμε πως ή φροντίδα του έφερε καρπούς και ο ήλιος της στοργής του τους ώριμασε μέσα στη δική μας ψυχή για της Ελλάδος μας το ωραίο Μέλλον.

Σ. Καραϊσκάκη

Για την υγεία του παιδιού.

ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΡΑ ΦΥΤΑ

Τώρα που το παιδί γυρίζει στην έξοχη είναι ανάγκη να μιλήσουμε για το θέμα αυτό.

Το παιδί συνηθίζει να πιάνει κάθε είδους λουλούδι και κάθε είδους καρπό όταν είναι ελεύθερο μέσα στη φύση. Μήπως και μες δεν κάνουμε το ίδιο; Κουβαλούμε από μια έκδρομή μάτσα από ανθισμένα κλαδιά. Και μες παιδιά βάλαμε ίσως στο στόμα κάποιο κόκκινο φρούτο, που έμοιαζε με κεράσι, ή ένα κοτσανάκι που ήτανε γλυκό.

Όμως πολλές φορές τα αποτελέσματα είναι άσχημα, κάποτε και καταστροφικά. Έξανθήματα στα χείλη, στα χέρια ή και δηλητηριάσεις.

Όσο το παιδί είναι μικρό, πρέπει να το παρακολουθούμε βήμα προς βήμα, γιατί είναι πιο κουτό κι' από

τα ζώα, που από ένστικτο δεν τρώνε τα φαρμακερά φυτά.

Αργότερα ως του αναλύσουμε πως πολλά φυτά περιέχουν δηλητήριο και ότι ποτέ δεν πρέπει ναγγίξη άγνωστα φυτά και καρπούς.

Ο κρόκος π.χ., τα κίτρινα εκείνα λουλούδια που βγαίνουν σε υγρό χώμα, στο κόψιμό τους αφήνουν σταγόνες γάλακτος που είναι πολύ δηλητηριώδεις. Άρκει νάχη κανείς στα χέρια μια μικρή πληγή για να πάθη δηλητηρίαση.

Τα άγρια κρεμμύδια που βγαίνουν στους άγρους είναι επίσης τρομερά επικίνδυνα κι' ένα σωρό άλλα. Γενικά πρέπει αυστηρά να απαγορεύεται στο παιδί να κόβει κάτι στις έκδρομές, να μη τρώγη στάχυα, να μη γλύφη κοτσάνια κι' άλλα παρόμοια.

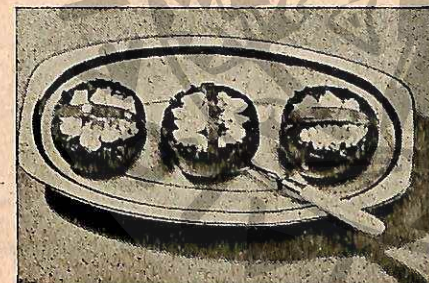
Υπάρχουν και τέτοιες δηλητηριώδεις φυτικές ουσίες που, τις αρετές του χαρακτήρα του και τις κλίσεις του. Μ' αυτά τα δεδομένα μπορούμε καλύτερα να ξέρουμε την πνευματική και ψυχική υπόστασι του παιδιού μας και ανάλογα να βοηθήσουμε στην εξέλιξη του γενικά. Μια χρυσή ώρα κάθε απόγευμα θα μας δώσει χρυσά αποτελέσματα. Θα μας βοηθήσει να φτιάσουμε ανθρώπους!

ΚΑΛΑΘΑΚΙΑ ΓΕΜΑΤΑ ΟΡΕΞΙ

Τώρα που οι ντομάτες αρχίζουν και στολίζουν με το λαμπρό κόκκινο τους χρώμα τα μανάκια και όπωροπώλεια, δεν θα είναι άσχημο να σάς δώσουμε μια νόστιμη οδηγία.

Το πιο λίγο από τη μισή ντομάτα κόψετε έτσι, που να αποτελέσει ένα καλαθάκι, όπως δείχνει η εικόνα μας. Χρειάζεται βέβαια κάποια προσοχή στο κόψιμο. Το εσωτερικό της ντομάτας βγάζουμε μ' ένα ασημένιο μικρό κουτάλι. Τα καλαθάκια αυτά τα γεμίζουμε με μπιζέλια, σπαράγγια, αυτό βραστό, κομμένη αντσούγια. Πάνω από όλα αυτά ρίχνουμε λίγη μαγιονέζα ή βούτυρο χτυπημένο με μαϊντανό και άνηθο πολύ ψιλοκομμένο.

Σ' ένα γιορτάσιο τραπέζι αποτελούν αυτά τα καλαθάκια έναν ωραίο και όρεκτικό μεζέ.

Η πρώτη βοήθεια σε τέτοιες δηλητηριάσεις είναι ή με κάθε μέσο πρόκλησι έμετου δυνατό. Κατόπιν δίνουμε μια διάλυσι τανίνης (4 γραμμάρια σε 200 γραμ. νερού). Ένα κουτάλι φαγητού κάθε 5 λεπτά. Και προσκαλούμε άμέσως το γιατρό.

Ίσως στο σχολείο αποκτά το παιδί βοτανικές γνώσεις. Όμως αυτό γίνεται από μια ώριμή ηλικία.

Η καλύτερα περίπτωση είναι μια κυριακάτικη έκδρομη ή ή καλοκαιριάτικη διαμονή στην έξοχη, όπου μπορούμε να δείξουμε επί τόπου στο παιδί το είδος του φυτού και τους εξ αυτού κινδύνους.

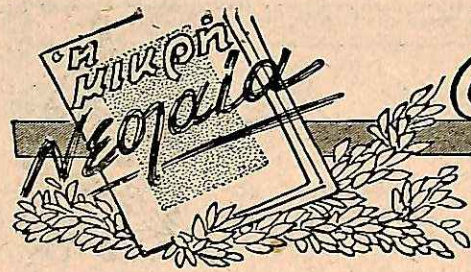
Αυτό βέβαια προϋποθέτει να έχουμε εμείς τις γνώσεις αυτές. Γι' αυτό δεν θα ήτανε άσχημο ή νεολαία μας ανάμεσα σε άλλες να αποκτήσουν κι' αυτές. Και οι γονείς να προσπαθήσουν να μάθουν σχετικά χάριν του πιο μεγάλου θησαυρού των, του παιδιού των.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

Η θάλασσα άρχισε να μας τραβά με τα νάζια και με τα καμώματά της. Και δεν θα μπορούμε επί πολύ ν' αντισταθούμε στην πρόσκλησή της. Είναι τόσο δέλεαστική. Ένα σαν αυτό το κοστούμι της εικόνας μας θα μας είναι απαραίτητο. Είναι άπλο, διορφο και πολύ πρακτικό. Έπειτα, καθώς θα ήθε, έκτελει και διπλό σκοπό.

Είναι φούστα για τις έκδρομές, που γίνεται κυλίστα για την ακρογιαλία ή και για τις πορείες. Μέσα στον ποδόγυρο της φούστας, τον όποιον θα χωρίσετε μ' ένα σημάδι σε δύο, περνάτε δύο κομμάτια κορδόνι, που τις άκρες του στερεώσετε έξω στο γύρισμα. Όταν τραβήξετε τις δύο μεριές του κορδονιού μπρος και πίσω κινείται το ένα σκέλος, το ίδιο και το άλλο. Η χαριτωμένη κάπα από το ίδιο ύφασμα κομωμένη είναι για τον ήλιο πολύ πρακτική, ως και για τον τυχόν άνεμο. Όταν πέση ο ήλιος τη διπλώνουμε και τη βάζουμε στη τσάντα ή τη ρίχνουμε πίσω, κομωμένη με δύο κουμπιά στο μπλουζάκι.

Ο Κήρυξ

ΣΤΗΝ ΕΚΔΡΟΜΗ

Πρωτ-πρωτ είχαμε ξεκινήσει από τον Τομέα γεμάτοι χαρά, φωνές και τραγούδια. Θα πηγαίναμε εκδρομή, σε μια ωραία τοποθεσία, όπως μάς είχε πη ό Λοχίτης μας. Είχαμε καιρό να πάμε εκδρομή, γιατί δεν μάς άφιναν ή βροχές. Σήμερα όμως ή ημέρα ήτανε ανοιξιάτικη, αληθινή χαρά Θεού, και καθώς προχωρούσαμε με τη μικρή μας φάλαγγα δεν χορταίναμε τον καταπράσινο κάμπο, τους ανθισμένους κήπους και τὰ ξανθά σπαρτά που έκυματιζαν δεξιά και αριστερά μας. Θεέ μου! τί ωραία πού είναι ή έξοχή!

Είχαμε φτάσει πιά σε μια μαγευτική αλήθεια τοποθεσία. Δάσος, πεύκα, πλατάνια, ένα ρυάκι με κρύσταλλο νερό. Όλη ή έκταση γεμάτη από άγριολούλουδα και δίπλα ένα ανοικτό μέρος καταπράσινο μάς περίμενε για τις ασκήσεις μας και για τὸ παιχνίδι. Πόσα πράγματα αλήθεια δεν μάθαμε από τους βαθμοφόρους μας! Μας μίλησαν για φυτά, για δένδρα, για τήν εργασία του αγρότου, πού μέρα και νύχτα παλεύει ακούραστα με τη γη. Μας είπαν ακόμη τὰ λόγια του Άρχηγού πώς κανένας δεν πρέπει να χάνη τὸν καιρό του. Τόσο οί μικροί όσο και οί μεγάλοι πρέπει να δουλεύουν καθέννας στο ἐπάγγελμά του με πίστι και με ὄρεξι, γιατί ή εργασία είναι εὐλογημένη από τὸ Θεό, μά και μονάχα με τήν εργασία θά μπορέσουμε να κάμουμε τήν Ἑλλάδα μας εὐτυχισμένη ὅπως τή θέλει ὁ Άρχηγός και ή Ἑθνική μας Ὀργάνωσις. Καί όταν τὸ βράδυ γυρίζαμε πίσω ἐνοιώθαμε ὅλοι μέσα μας τή δύναμη να γίνωμε ἄξιοι δουλευτές τῆς Ὀργάνωσέως μας, ἄξια παιδιά τῆς Ἑλλάδας μας ἔτσι πού ὅλοι μάς περιμένουν.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Ἡ Σκαπάνισσα Μαίρη Εἰταγ. Θεοχάρη

Ἀπὸ τὸ βασιλεῖο τῶν ζῶων

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ

Ἡ νοημοσύνη τῶν σκυλιῶν είναι πολὺ γνωστὴ σ' ὅλους μας. Θὰ σὰς ἀναφέρουμε σήμερα μερικά παραδείγματα τῆς μεγάλης νοημοσύνης τῶν.

Ἄς ἀρχίσουμε ἀπὸ ἕνα περίφημο σκυλί πού είχε μέχρι πρό ὀλίγων χρόνων κάποιος Κινέζος.

Ὁ σκύλος αὐτὸς είχε τὴν ἱκανότητα να γνωρίζη ὅλα τὰ πράγματα πού ἀνῆκον στὸν κύριό του. Μέχρι τοῦ σημείου μάλιστα να μπορῇ να ξεχωρίσῃ ἕνα νόμισμα πού ἀνῆκε στὸν κύριό του ἔστω κι' ἂν αὐτὸ βρισκόταν ἀνάμεσα σε χίλια ἄλλα. Τὸ ἴδιο σκυλί τοῦ προσέφερε και πολλές ἄλλες υπηρεσίες. Πήγαινε για διάφορα μικρὰ θελήματα κι' ἀκόμα τὸν ξυπνοῦσε ὅταν ἀργοῦσε να σηκωθῇ τὸ πρωτ.

Ἐνα ἄλλο περίφημο σκυλί κατάρθωνε κάθε πρωτ περνώντας ἕνα ποτάμι να πηγαίη στο ταχυδρομεῖο

11.

(Συνέχεια)

— Περτέργοι! μουρμούρισε ή θειά Ἀλεπού. Μά τότε γιατί αὐτή ή τρικυμία; Κάποιος ἐδὼ πρέπει να είναι ὁ φταίχτης. Κι' ἀφοῦ ἐμεῖς οί δυὸ δεν εἴμαστε...

— Εἰσαι ἐσύ! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος στὸν καημένο τὸν κύρ Μέντιο. Εἰσαι ἐσύ, ξε ἄπαντος.

— Για σκέψου καλά, ἀγαπητέ μου, εἶπε ή θειά Ἀλεπού.

Ὁ δύστηνος γαϊδουράκος κατέβασε τὸ κεφάλι κι' ἀρχισε να ψάχνη, να ψάχνη. Κι' ἐτοιμαζόταν να ὀρκιστῇ. Μά τὴ στιγμή ἐκείνη κάτι θυμήθηκε.

— Ἀχ, ἀναστέναξε, αλήθεια, κάτι ἔχω κι' ἐγὼ στὴ συνείδησί μου...

— Κακοῦργε! Καλὰ ἐγὼ τὸ κατάλαβα, φώναξε ὁ Γέρο Λύκος και χύμηξε ἀπάνω του.

— Στάσου! Στάσου! φώναξε ή θειά Ἀλεπού. Ν' ἀκούσουμε πρώτα!

Τὰ μάτια τοῦ γαϊδουράκου μας βοῦρκωσαν.

— Ναί, ναί, θυμάμαι, ἀναστέναξε. Μιά μέρα... τὸ καλοκαίρι... ὁ ἀφεντικός μου με εἶχε φορτώσει με δυὸ βαριά σακκιά ἀλεύρι... πολὺ βαριά... ἔκανε ζεστὴ... ὅτι γύρι-

ζα ἀπὸ τὸ χωριό... ή πόρτα τοῦ λαχανόκηπου ἦταν ἀνοιχτή... Τότε, ἐξακολούθησε ὁ κύρ Μέντιος, ἔκαμα κάτι ὄχι πολὺ ὠραίο. Ἐκεῖ μπροστά μου εἶδα... ἕνα μαρούλι... τὸ μαρούλι πού τὸ φύλαγε για σπόρο ὁ μπάρμπα Ὠωμάς ὁ ἀφεντικός μου και... χράπ! τὸ ἔφαγα ὅλο ὡς τὴ ρίζα!

— Τί κρίμα! Τί κρίμα! φώναξε ὁ Γέρο Λύκος κι' ἀνοῖξε τις φοβερές μασέλες του.

— Μά πεινοῦσα πάρα πολὺ... ἔκαμε ὁ κύρ Μέντιος, πού θυμήθηκε τί είχε πῇ πρωτύτερα ὁ Λύκος. Κι' ἐγὼ πεινοῦσα, σὰς τ' ὀρκίζομαι...

— Ναί, μά για στάσου! εἶπε ή θειά Ἀλεπού και σηκώθηκε. Πῶς τὸ ἔφαγες τὸ μαρούλι, για λέγε; Μὲ λάδι ή με ξύδι;

Ὁ κύρ Μέντιος τὰ σάστισε. Δεν τὴν περίμενε αὐτὴ τὴν ἐρώτηση.

— Μὲ ξύδι! μουρμούρισε για να γλυτώσῃ.

— Μὲ ξύδι! φώναξε ή θειά Ἀλεπού και χτύπησε τὸ κεφάλι της με τὰ δυὸ μπροστινά της πόδια. Μὲ ξύδι! Μά αὐτὸ είναι φοβερό, τὸ ἔξερις;

— Μὲ ξύδι! οὐρλιασε κι' ὁ λύκος και χύθηκε στὸν κύρ Μέντιο. Κακοῦργε, δὲ γλυτώνεις!

— Βοήθεια! Βοήθεια! ἔκαμε να φωνάξῃ τότε ὁ γαϊδουράκος μας, πού ἐνοιωσε πῶς ἔφτασε ή τελευταία του ὥρα.

Ὁ λύκος τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ σῆρο. Ἡ βάρκα ἔγειρε δεξιά. Ὁ κύρ

τῶν σκαπανέων

Ἐξυπνά-κουτά

— Ἀχ, μπαμπά, ἀγοράστε μου μιὰ τρουμπέττα!...

— Για να μάς ξεκουφαίνης;

— Ὁχι, μπαμπά, θά τὴν παίζω μόνο σὰν κοιμάστε.

— Ὁ μικρὸς Κωστάκης, βλέπων μιὰ Νεολαία στὰ χέρια ἑνὸς παιδιοῦ, τρέχει στὴν ἀδελφή του και τῆς λέει:

— Κούλα μου, αὐτὸ τὸ παιδί σοῦ πῆρε τὴ Νεολαία σου, να, ἐκείνη πού σοῦ ἔφερε τὸ πρωτ ὁ ταχυδρόμος. Τὴν εἶδα καλά! Ἐχει ἀπέξω τὴν ἴδια ζωγραφιά!...

Ἡ μητέρα: Τοτό, παιδί μου, κάθισε πιά ἡσυχος. Σχίσθηκε ή καρδιά μου, πού σε εἶδα ἐπάνω σ' ἐκεῖνο τὸ δένδρο!...

Ὁ Τοτός: Καί μένα μαμά, σχίσθηκε τὸ πανταλόνι μου!

Μέντιος θέλησε ν' ἀμυνθῇ. Ἐδωσε μιὰ τρομερὴ κλωτσιά. Ἡ βάρκα ἔγειρε ἀριστερά. Ἄν δεν πρόφτανε ή θειά Ἀλεπού ν' ἀρπάξῃ τὸ τιμόνι, τὸ ρέμα θά τοὺς ἔρριχνε ἀπάνω σ' ἕνα βράχο και θά γινόντουσαν χίλια κομμάτια.

— Ἐσὺ θά μάς βουλιάξῃς ὅλους! φώναξε ή θειά Ἀλεπού στο λύκο. Πιάσε ἀμέσως τὰ κουπιὰ και κάνε ὀ, τί σοῦ λέω. Σὰ φτάσουμε στὴν ξηρὰ τὸν μοιραζόμαστε...

Τὸ τὸν αὐτὸ ἦταν ὁ γαϊδουράκος μας! Ἀλλήμονο! Τὸ κατάλαβε κι' ἔκαμε πάλι να φωνάξῃ.

— Βοήθεια! Βοήθεια! Μά πάλι καμμιὰ φωνὴ δὲ βγῆκε ἀπ' τὸ λαρύγγι του.

Γιατί ή θειά Ἀλεπού τὰ εἶχε ὅλα προβλέψει. Τὴν ὥρα πού δεν τὴν πρόσεχε κανεῖς εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴν τσάντα της ἕνα σκονι κι' εἶχε καταφέρει να δέσῃ στὴν οὐρὰ τοῦ κύρ Μέντιου μιὰ βαρεὰ πέτρα, πού βρῖσκονταν στὴ βάρκα για σαβούρα. Κι' ἔφερε ή καμπόνηρη τί ἔκανε. Γιατί όταν ἕνα γαϊδούρι δεν μπορῇ να σηκώσῃ τὴν οὐρὰ του, ὅσο κι' ἂν θέλῃ, δεν μπορεῖ να γκαρίσῃ.

— Λυπηθῇτε με! Λυπηθῇτε με! μόρεσε να μουρμούρῃ με πολὺν κόπο ὁ κύρ Μέντιος. Ἄν με σκοτώσετε, ποὺς θά σὰς τραγουδάῃ ν' ἀνοίγῃ ή καρδιά σας;

— Χαχαχα! ἔσκασε ή θειά Ἀλεπού στὰ γέλια. Ὡστε αληθινὰ νόμιζες πῶς τραγουδοῦσε, φιλαράκο

μου; Μά ἐσὺ γκαρίζεις, γκα-ρί-ζεις! — Καί μάς ξεκουφαίνεις! πρόσθεσε κι' ὁ λύκος με τὴ χοντρή ἀπαίσια φωνάρα του.

Ἐνα δάκρυ κύλησε τότε ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κύρ Μέντιου.

«Τι ἀχαριστία, τι ἀχαριστία, συλλογίστηκε. Δὲ φτάνει πού θέλουν να με φάνε, με βρίζουν κιόλας. Βρίζουν τὴν ὠραία μου φωνή... Κακομιλοῦν για τὸ τραγούδι μου...».

Καί τόσο πολὺ τοῦ κακοφάνηκε τοῦ κύρ Μέντιου, να μιλοῦν ἔτσι για τὸ τραγούδι του, πού για πρώτη φορά στὴ ζωὴ του ἀποφάσισε να ἐκδικηθῇ.

Νὰ τοὺς ἐκδικηθῇ. Μά πῶς;

Σίμωναν πιά στὴν ὄχθη. Ὁ Γέρο Λύκος τραβοῦσε κουπι με ὅλη του τὴ δύναμη, ή θειά Ἀλεπού πρόσεχε τὸ τιμόνι. Σε λίγο θά ἔφταναν. Κι' ὁ κύρ Μέντιος δὲ θά μπορούσε πιά να τοὺς γλυτώσῃ.

ΤΟ ΑΡΝΑΚΙ

Ὅσο τ' ἀρνάκι τὸ μικρὸ στῆς μάνας μένει τὸ πλευρὸ θά βρίσκῃ προστασία. Κι' ἂν κινδυνέψῃ να χαθῇ, ἀπὸ τὴ μάνα θά σωθῇ, πού γίνεται θυσία.

Μ' ἂν πάῃ μονάχο στὴ βοσκή, ή τρέχῃ πότε ὀῶ κι' ἐκεῖ ἀπὸ στραθὴ του σκέψῃ, κακὴ θά τῷβρη συμφορὰ ή λύκου θά γενῇ βορὰ ή κάποιος θά τὸ κλέψῃ.

Τοῦ Γώγου τοῦ πόνεσε κάποτε τὸ δόντι του κι' ή μητέρα του τοῦ εἶπε πῶς θά τὰλλάξῃ.

Μιά μέρα ἕνας φίλος του τοῦ εἶπε πῶς τοῦ πονοῦσε τὸ μάτι του.

— Δεν εἶναι τίποτα, τοῦ ἀποκρίθηκε ὁ Γώγος. Θάλλάξῃς μάτι!

Ξαφνικά, ἔλαμψε στο μυαλό του μιὰ φαινή ἰδέα.

— Σταθῆτε, σταθῆτε! φώναξε. Ἐχὼ να σὰς πῶ κάτι πολὺ σπουδαῖο!

— Τί; Τί; ρώτησε ὁ Γέρο Λύκος πού ἦταν πολὺ περίεργος.

— Ἐνα μεγάλο μυστικό... εἶπε ὁ κύρ Μέντιος. Ἐνα μυστικό πού μοῦ τὸ μπιστευτὴκε ὁ παππούς μου. Τὸ μυστικό τοῦ θησαυροῦ... εἶπε ὁ κύρ Μέντιος κι' ἀναστέναξε.

— Μῦλα! εἶπε ή θειά Ἀλεπού πού ἀρχισε να ἐνδιαφέρεται. Μίλησε, φίλε μου. Ἐγὼ πάντοτε σε ἀγαποῦσα...

— Κι' ἐγὼ... κι' ἐγὼ... ἔκαμε ὁ κύρ Μέντιος. Μά ἔτσι πού μοῦχεις δέσει τὴν οὐρὰ κουράζομαι... δεν μπορῶ να φωνάξω... Πλησιάζετε μή μάς ἀκούσῃ κανένας...

Ὁ Γέρο Λύκος παράτησε τὰ κουπιὰ. Ἐσκυψε κι' ἔβαλε τὸ αὐτί του στο στόμα τοῦ γαϊδάρου.

— Σὰν τί θησαυρός; ρώτησε με ἀπληστία. Κανένας θησαυρὸς για γαϊδούρια; Τριφύλλι, κριθάρι, γαϊδουράγκαθα;

Ὁ κύρ Μέντιος χαμογέλασε.

— Ὁχι, ὄχι ψιθύρισε, ἕνας ἀληθινὸς θησαυρὸς... Καί στάθηκε λίγο να πάῃ πάλι δύναμι. Κοττόπουλα μεγάλα σὰν καμήλες... ἐξακολούθησε... Ἀρνιά μεγάλα σὰν ἐλέφαντες... Κουνέλια πού ξεπερνοῦν τὰ βόδια στο πάχος και στο ὕψος...

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές)

Για να μαγειρεύετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Αληθινό παραμύθι

Ο μικρός Λεάνδρος λέει στη μητέρα του:

— Μαμά, σου άρέσουν τὰ παραμύθια;

— Ναι παιδί μου.

— Νά σου πω ένα;

— Ναι νά μου πῆς, παιδί μου.

— Μά είναι πολύ μικρό.

— Δεν πειράζει, παιδί μου, πές το.

— Ήταν μιά φορά ένα βάζο γλυκό στο ράφι και τὸ ἔφαγα.

Πόλιςμαν!

— Παιδί μου, ἔρωτᾷ ὁ πατέρας σοβαρά τὸν γιου του, ὅταν δῆς ένα παιδί νά γυρίζει ὅλη τὴν ὥρα στο δρόμο, τί γνώμη θὰ σχηματίσης γιὰ τὸ μέλλον του;

— Ὅτι θὰ γίνῃ πόλιςμαν μπαμπά!

Ἀπαραίτητον ἐφόδιον....

Ο Πετράκης πρόκειται νά βγῇ περίπατο στο Ζάππειο μὲ τὴν νταντά του.

— Πῆρες μαζί σου καρκαμέλλες; τὴν ἔρωτησε μόλις ξεκίνησαν ἀπὸ τὸ σπίτι.

— Τί νά τις κάνω;

— Νά μου τις δώσης ἂν θῆρχιζα ἑαφνικά νά κλαίω.

Ἀφηρημάδα

Ο ἀφηρημένος καθηγητὴς πρὸς τὴν νέα του ὑπέρτρια:

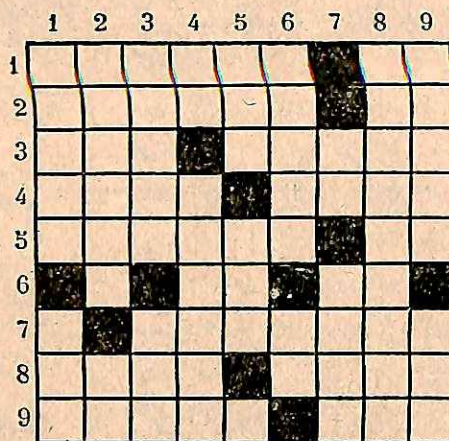
— Πρόσεξε κάτι ἀκόμη, Μαρία. Ὅταν σοῦ ζητῶ τὰ γυαλιά μου, πρὶν ψάξης ἀλλοῦ, νά κοιτᾷς πρῶτα μήπως τὰ ἔχω στὴ μύτη μου.

Προτιμήσεις...

Ο παππούς: Πάντοτε παιδί μου νά προτιμᾷς τὴν ὁμόνοια...

Ο ἑγγονός: Μπα! Κι' ἐγὼ ὡς τώρα προτιμοῦσα τὸ Σύνταγμα!

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

ληνική ἀποικία ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. — ΤΣ. 6) Μέτρον ἐπιφανείας. — Σύμφωνον, ὅπως προφέρεται. 7) Εἶδος ρημάτων. 8) Ἱστορική περιφέρεια τῆς Ἑλλάδος, περίφημος διὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς τῆς ἀγῶνας. — Ὁμοιοὶ κατὰ τὴν ἑκτασιν. 9) Περιφημὴ γιὰ τὰ ποῦρά της. — Πρόθεσις.

Καθέτως: 1) Δὲν εἶναι σωστό. — Ἐπίρρημα χρονικόν. 2) Ἡγεμὼν ὁ ὁποῖος ἐξώντωσε τὰ νήπια. — Ἡ ἀρχή. 3) Τὸ ἀντίθετον τῆς ἀγάπης. — Πρόθεσις. 3) ΝΣ. — Ἐκεῖ μὲνον τὰ πρόβατα (αἰτ.) 5) Τελικὸς σύνδεσμος. — Βλέπω (ἀρχ.). 6) Θόρυβος, ταραχή. — Νότα. 7) Κλωστή. — Ἱερὰ ἐνδύματα. 8) Τὸν διαβάζον κάθε Κυριακὴ στὴν ἐκκλησίαν πρὶν ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιον (αἰτ.). 9) Ἑθνικὸς εὐεργέτης. — Ἡρώς τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (κλητ.).

Α. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

Τρίγωνον

***** = Φιλόσοφος
***** = Χώρα Μ.
***** = Ἀσία
***** = Αἰχμή
***** = Ἀντωνυμία
***** = Τροφή
***** = Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ἀναγραμματισμός

Ἐγὼ τοῦ σώματος ἀνακατεύεται καὶ κάνει γιάτρισσα δὲν τὸ πιστεύετε;

Ἀκροστιχὶς ἐξ ἀντιθέτων

Νά εὑρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε μὲ τὰ ἀρχικά των νά σχηματισθῇ ἀρχαῖος μάντις.

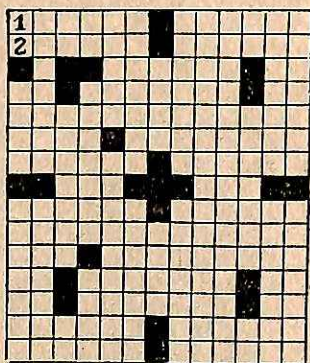
Χάνω, δύσις, δίδω, λύπη, φλύαρος, φῶς.

Στοιχειοτονόγραφος

Εἶμαι θάλασσα ἀνοικτὴ ἑνὰ γράμμα ἂν μοῦ προσθέσης

καὶ τὸν τόνο μεταθέσης πούλι κάνεις στὴ στιγμῇ.

Λαβύρινθος

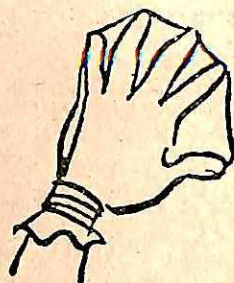

Ο σημερινός μας λαβύρινθος ἀποτελεῖται ἀπὸ 195 τετραγωνίδια μὲ 25 μαύρα. Γιὰ νά ἐπιτύχετε πρέπει νά περάσετε ἀπ' τὰ 170 λευκά τετραγωνίδια. Θὰ μῆπτε στο Λαβύρινθο ἀπ' τὸ 1ο τετραγωνίδιο ποὺ εἶναι ἐπάνω ἄριστερά καὶ ἀφοῦ κάνετε τὸν κύκλο ὅλων τῶν ἄλλων, θὰ βγῆτε ἀπὸ τὸ 2ο, ἐκεῖνο ποὺ εἶναι κάτω ἀπ' τὸ πρῶτο.

Ἀπαγορεύεται νά περάσετε ἀπ' τὰ μαύρα τετραγωνίδια καὶ δύο φορές ἀπ' τὰ λευκά.

Δ. ΓΚΑΡΓΚΑΝΑ

Γιὰ νά κάνετε τὴν πάπια...

Τὰ «στεγανόποδα», ὅπως ἡ πάπια, ἔχουν πόδια ποὺ χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὴν μεμβράνη ἢ ὁποῖα ἀπλώνεται ἀνάμεσα στὰ «δάκτυλα». Καὶ δὲν εἶναι δύσκολο νά καταλάβῃ κανεὶς ὅτι τὰ εἶδη αὐτὰ τῶν πουλιῶν, ποὺ ζοῦν συνήθως μέσα στο νερό, βοηθοῦνται ἐξαιρετικὰ ἀπὸ τὸν σχηματισμὸ τοῦ «πέλματος» καὶ κολυμποῦν μὲ καταπληκτικὴ εὐχέρεια.

Ἡ φύσις, ποὺ τόσο σοφὰ μοιράζει τὰ ἀγαθὰ της, προτίμησε νά δώσῃ στὸν ἄνθρωπο τὰ δάκτυλα, ποὺ ἂν δὲν τὸν βοηθοῦν στὴ θάλασσα, εἶναι ἀπαραίτητα στὴ ζωὴ του. Σ' ἐκείνον ὅμως ποὺ θὰ ἐξήλεσε τὰ πλεονεκτήματα τῶν «στεγανόποδων», δίνουμε τὴν κατωτέρω ὁδηγία, χάρις στὴν ὁποία θὰ μοιάσῃ, τοῦλάχιστον στὰ ἄκρα, μὲ τις πάπιες...

Παίρνουμε μιά φούσκα μεγάλου ζώου ἢ καλύτερα μιά παλιά σαμπρέλλα μπάλας, ποὺ τὴν ἀνοίγουμε στὴ μιά ἄκρη. Περνοῦμε τὸ χέρι μας μέσα, ἀνοίγουμε τὰ δάκτυλα καὶ δένουμε στὸν καρπὸ γερὰ τὸ λάστιχο. Ἔτσι, μ' ἀνοικτὰ τὰ δάκτυλα, δημιουργοῦμε μιά ἐπιφάνεια δύο φορές μεγαλύτερη ἀπ' τὴν παλάμη μας καὶ ἀπολαμβάνουμε τὰ ἀγαθὰ τῶν στεγανόποδων, ἀφοῦ μπορούμε νά κολυμβοῦμε ταχύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον λογικὸν ἄνθρωπον...

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 36ου ΦΥΛΛΟΥ

Παροράματα: 1) Ἡ Κίνα εἶναι κράτος. 2) Οἱ πιστοὶ φίλοι εἶναι σπάνιοι. 3) Ὁ πῶς εἶναι μέρος τοῦ σώματος. 3) Ἡ Κύπρος εἶναι νῆος.

Λογοπαλινδρόν: Ἡ Θεοσαλία (Θεὸς Ἀλῆ Α.).

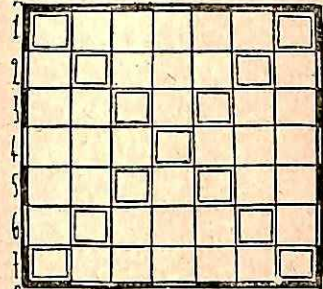
Οἱ ἀριθμοὶ: 888+88+8+8+8=1000.

Σταυρολέξον: Ὁριζοντίως 1 Ἐπίδαυρος, 2 Λάδι—δάδα, 3 ἔν—δω—δμ, 4 υἱός—ρίνα, 6 ἑλπᾷ—ἀστέ, 7 ρε—πᾶς—αι, 8 ἰωνᾷ—μᾶνα, 9 ἀνασκαφᾷς. Καθέτως 1 ἐλευθερία, 2 πανί—λέων, 3 ἰδᾷ—ὀπῆ—νά, 4 Δίας—ἀπας, 6 ὕδωρ—ἀσμα, 7 Ρᾶ—ἰός—ΑΦ, 8 ὁδόν—τάνα, 9 Σαμαρείας.

Διασκεδάσεις

Δικτυωτόν

Νά τοποθετηθοῦν στο σχέδιο αἱ λέξεις ποὺ ζητοῦνται ὀριζοντίως, ὥστε διαγωνίως νά προκύβουν λέξεις μὲ τὴν ἐξῆς σημασίαν:

Α—Β: Μιά ἀπ' τὶς πιὸ ἱστορικὲς θάλασσες.

Γ—Δ: Ἐπαρχία τῆς Γαλλίας, ἢ ὁποία ἀνῆκε πρὸ τοῦ παγκοσμίου πολέμου στὴ Γερμανία.

1. Περιφέρεια τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.
2. Νῆσος τῆς Μεσογείου.
3. Ἀναφυκτικόν.
4. Κράτος τῆς Εὐρώπης.
5. Ἀρχαῖος ποιητής.
6. Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων.

Ἐννοεῖται ὅτι κάθε λέξις ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑπτὰ γράμματα.

Γ. Α. ΖΑΡΓΚΛΗΣ

Οἱ ἀριθμοὶ.

Ο κ. Α. Διπλᾶρης εἶχε τὴν ὑπομονὴ νά ἀνακαλύψῃ τοιοῦς ἀριθμοὺς ἔπρεπε νά πολλαπλασιάσῃ γιὰ νά εὑρῇ γινόμενον στὴ σειρά τοὺς ἀριθμοὺς 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0.

Ἴδου ὁ πολλαπλασιασμός:

27434842
45

1234567890

Εἶναι σωστός ὁ πολλαπλασιασμός;

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 36ου ΦΥΛΛΟΥ

Ἀκροστιχίς: Μαδρίτη (Μαχίται, Ἄθος, Δούναβις, Ροδόπη, Ἴονιον, Τρίγωνον, Ἡσάας). Τρίγωνον: Μάτια, Ἀλῆς, τόν, ἰς, Α.

Αἰνίγματα: Τὸ καρπούζι, τὸ δίχτυ.

Σταυρὸς (Ράμβος): Ε, τὰς, τέρας, ἑαρινός, σάνος, σός, Σ.

Στοιχειόγραφος: Ἀρτα—Πάρτα.

Συναρμολότητες: Ἀλβανία, Σοῦλι, Ρήνος, Ἀθῆνα, Σπάρτη, Ἀρκαδία, Ἑλλάς, Ἀσία.

Τονόγραφος: Κολώνια—Κολωνία.

Ἀναγραμματισμός: Κάλι—Κίνα.

Συλλαβόγραφος: Σικυών (Σί—κύν).

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Στερεώσατε ἕνα διαφανὲς χαρτί ἐπάνω στο σχέδιο καὶ ὀδηγούμενοι ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς ποὺ θὰ φαίνωνται ἀπὸ κάτω, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνας ὡς ἐξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει 1 μὲ κόκκινο ἀνοικτό, ὅπου 2 μὲ κόκκινο, ὅπου 3 μὲ κίτρινο, ὅπου 4 μὲ πράσινο, ὅπου 5 μὲ μπλε καὶ ὅπου 6 μὲ μαῦρο.

Τὰ μέρη ποὺ ἔχουν 0 θὰ μείνουν λευκά.

Πόσα τσιγάρα θὰ ἔκανε μὲ 15 γόπες;

Ὁ μπάρμπα—Μαθίος μ' ὅλη τὴ φτώχεια καὶ τὴν κακομοιρία του, εἶχε τὴ μανία νά καπνίζῃ τσιγάρο. Κι' ἐπειδὴ χρήματα δὲν ὑπῆρχαν γυρνοῦσε ὁ φτωχὸς τὰ κέντρα καὶ μάζευε τις γόπες ποὺ πετοῦσαν οἱ ἄλλοι.

Μιά μέρα τὸν ρώτησε κάποιος:

— Τις καπνίζεις τις γόπες;

— Ὁχι. Τις ἀνοίγω καὶ μὲ τὸν καπνὸ ποὺ βγάζω ἀπὸ τρεῖς γόπες φτιάχνω ἕνα ὁλόκληρο τσιγάρο. Σήμερα μ' ἔψα 15 γόπες.

— Ὅτε θὰ καπνίσῃς πέντε τσιγάρα.

— Πέντε; Λάθος κάνετε!

Πόσα τσιγάρα θὰ καπνίζε ὁ μπάρμπα—Μαθίος;

Τρεῖς λαγοί, ἐξῆς αὐτιά

τὰ τρία αὐτιά καὶ τὰ τρία λαγουδάκια, ὥστε κάθε λαγὸς νά ἔχῃ τὰ δύο αὐτιά του;

Αὐτὸ τὸ ἐρώτημα θὰ ἀπευθύνετε στοὺς φίλους σας. Κι' ἂν μείνῃ, χωρὶς ἀπάντησι, θὰ παρουσιάσετε τὴ λύσι, ποὺ φαίνεται στὴ δευτέρῃ εἰκόνα.

Κρυπτογραφικόν

12345678 = Ποταμός
27428 = Ποτόν
35745 = Θηρίον
42824 = Ἀρρώστεια
57428 = Ὑμνος
6238 = Ζῶον
728 = Νῆσος
856658 = Ἅγιος

Μεταγραμματισμός

Βγάξω Α καὶ βάζω Ο καὶ ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου νῆσο ἄλλη ἀπὸ Σαρωνικὴ μονομιάς θὰ σχηματίσω.

Στὴν πρώτη εἰκόνα βλέπετε τρία λαγουδάκια χωρὶς αὐτιά. Ἀπὸ τὰ ἐξῆς αὐτιά ποὺ ἔπρεπε νά ἔχουν, ὑπάρχουν στὴν εἰκόνα τὰ τρία.

— Πῶς θὰ τοποθετήσετε

Κι' ἕνα ἔξυπνο παιγνιδάκι, ποὺ θὰ διασκεδάσῃ τοὺς φίλους σας, ἐκείνους βέβαια ποὺ δὲν τὸ ξέρουν.

Στὴν πρώτη εἰκόνα βλέπετε τρία λαγουδάκια χωρὶς αὐτιά. Ἀπὸ τὰ ἐξῆς αὐτιά ποὺ ἔπρεπε νά ἔχουν, ὑπάρχουν στὴν εἰκόνα τὰ τρία.

— Πῶς θὰ τοποθετήσετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Καλὰ πληρωμένος!

Κρίμα, Ἑλένη, λέει ὁ Τότης στὴν ἐξαδέλφη του, νά γεννηθῇς στὴν Λακωνία καὶ νά εἶσαι ἔτσι φλύαρη!

— Ὑστερα ἀπὸ λίγο:

— Ἑλένη, δῶσε μου τὴν «Νεολαία».

Καὶ ἡ Ἑλένη:

— Μολὼν λαβέ!

Ἀμεσον ἀποτέλεσμα...

Ἡ θεία τῆς μικρῆς Μαρίκας τῆς λέει νά τρῶη πολὺ ψωμί γιὰ νά κοκκινίσι, ἔκεινη ἄρχισε ἀμέσως νά τρῶη μὲ ἀπληστία, καὶ μετὰ ἀπὸ λίγο ρώτησε:

— Κοκκίνισα θεία;

Ὑπνρέτης...

Ὁ Ἀλέκος ζητεῖ ἕνα ποτήρι νερό ἀπὸ τὴν ὑπνρέτρια, ἢ ὁποία ἔχει δουλειὰ ἐκεῖνη τὴν στιγμῇ.

— Δὲν πᾶς νά βάλῃς μόνος σου νερό νά πῆς; τοῦ λέει ἡ ἀδελφή του.

— Καὶ τί; Θὰ γίνω ἐγὼ ὑπνρέτης; ἀπαντᾷ ἀξιοπρεπῶς ἐκεῖνος!

Τώρα ἀμέσως...

— Εἶναι μέσα ὁ μπαμπᾶς σου; ρωτᾷ ἕνας ἐπισκέπτης τὸν Ἀγγελο.

— Ὁχι κύριε.

— Νά τοῦ πῆς ὅτι ἦλθα.

— Μάλιστα.

— Νά μὴν τὸ ξεχάσης;

— Πῶς θὰ τὸ ξεχάσω; Θὰ τοῦ τὸ πῶ τώρα ἀμέσως.

Περίεργος προτίμησις

Ὁ θεὸς τοῦ Παναγιωτάκη τὸν ρωτᾷ:

— Ε, πῶς πάει ἡ φωτογραφική; Ἐμαθες νά φωτογραφίζης;

— Τώρα ἀρχίζω νά μαθαίνω καὶ γι' αὐτὸ φωτογραφίζω μόνο μικρὰ παιδιὰ.

Καθίσταται γνωστόν ότι του λοιπού οι προς δημοσίευσιν φωτογραφία καθότι και τα δελτία κινησέως πρώτοι απ'αποτέλλονται εις το Γραφείον Τύπου της Κεντρικής Διοικήσεως. Πάσα φωτογραφία ως και δελτίον κινησέως αποστέλλομενα εις τα Γραφεία του περιοδικού (Λεωφόρος 19) δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΝΙΚΗΝ ΜΠΕΜΠΗ, Πάτρας. "Ας ελπίσωμε πως θα ζήσουμε εν ειρήνι. Η Ελλάς είναι ειρηνόφιλος. Μά' όπως είπε ο 'Αρχηγός είναι έτοιμη να θυσιάση την ειρήνην υπέρ της ελευθερίας και ανεξαρτησίας της. Και τότε: "Όλοι θα προσφέρουμε τας υπηρεσίας μας στην Πατρίδα. "Όλοι μικροί και μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες. Και σεις τα κορίτσια, που έχετε περάσει πια την καθαρή παιδική ηλικία, θα υπορέσετε να προσθέσετε τας υπηρεσίας σας. Και όλοι μαζί θα επιτύχουμε το καλό αποτέλεσμα. Την Νίκη, που θα σημαίνει για μακρά σειρά χρόνων έντιμη και ειρηνική διαβίωσι των 'Ελλήνων, που θα εύλογον την δική μας γενεά γιατί της χάρισε το λαμπρότερο αυτό μέλλον.

ΓΕΩΡΓ. ΦΡΑΓΚΙΔΑΚΗΝ. Καλά αρχίζεις την περιγραφή σου, αλλά κατόπιν πέφτει. Πάντως είναι καλογραμμένη και νομίζουμε ότι θα μπορέσης άργότερα να δώσεις καλύτερες φυσιολατρικές περιγραφές. — **ΑΝΔΡ. ΚΟΛΙΑΝ** και **Α. ΠΑΓΩΝΗΝ**. Κι' η δική σας περιγραφή είναι καλογραμμένη, αλλά είναι ακόμη ρηχή, εξωτερική. Είναι όμως εύχρηστο το συμπέρασμα ότι πολλοί από σας άρχισαν να στρέφονται και να μελετούν την φύσιν και είναι φυσικό από τη γνώση αυτή και τη μελέτη αυτή να ηγαράσουν με τον καιρό ώριμες κι' αξιολογες περιγραφές. — **ΜΕΝΕΛ. ΤΣΙΚΡΑΝ**. Ευχαριστούμε για την προθυμία σας να προσφέρετε τη συνεργασία σας στο περιοδικό μας, αλλά το άρθρο που μας στείλατε είναι πολιτικής φύσεως και τα άρθρα αυτά ανάγονται στην αρμοδιότητα και την εθύνη ώριμων συντακτών του περιοδικού μας, οι όποιοι και μόνοι τα γράφουν. Στείλατε μας έτοιμένως κάτι άλλο. — **ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ**. Το γραμματάκι σου, αγαπητέ μας Σκαπανέα, μάς συγκίνησε ιδιαίτερας με τα ώραια πατριωτικά αισθήματά σου. Ζητάς να διαδιδάσσουμε στον 'Αρχηγό τις εύχες όλων των Σκαπανέων του χωριού σου. Το κάνουμε ευχαρίστως εδώ και να είσθε βέβαιοι πως πολύ θα τον ευχαριστήσουν οι εύχες σας. — **Γ. ΚΑΤΡΑΧΟΥΡΑΝ**. Και αυτό το ποιήμα σου δεν είναι επιτυχημένο. Και μία συμβουλή: Μη βιάζης τον έαυτό σου να γράψη ποιήμα. Άφησε το ν'αρθή άδριαστα και αυθόρμητα μόνο του. Κι' αν δεν

έρθη, δεν χάλασε ο κόσμος. Είναι ανάγκη να γράφουμε όλοι ποιήματα; Υπάρχουν πράξεις και έργα που είναι άσυγκρίτως άνωτέρα ποιήματα από τα γραμμένα. — **ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ**. Όπως θα έχης παρατηρήσει, ο όρκος των 'Αθηναίων έφθον δεν δημοσιεύθη όπως μας τον έστειλες, αλλά τροποποιημένος και με προσθήκες. Πάντως το όνομά σου ως αποστολέας έπρεπε να δημοσιευθή και πρόκειται περί παραδρομής, την όποιαν επανορθώνομεν εδώ. Δεν νομίζουμε όμως ότι είναι σωστό αυτό που γράφεις: "πάντως έμεις για το όνομά μας ηγαίνουμε". Μόνο γι' αυτό λοιπόν ηγαίνετε; Δεν το πιστεύουμε. — **ΣΠΑΡΤΑΚΟΝ ΠΑΡΑΒΑΤΗΝ**. Τα ποιήματά σας είναι καλά και θα θέλαμε να δημοσιεύσουμε το ένα, την 'Ανοιξιότικη Γαλήνη". Αλλά ο χώρος μας είναι στενός και διατεθειμένος κατά το μεγαλύτερό του μέρος, και αυτό εμποδίζει να δημοσιεύουμε ποιήματα. Αυτό το λέμε όχι μόνο για σας, αλλά και για όλους όσους μας στέλλουν ποιήματα, για να το έχουν υπόψη τους και να μη παραπονεύονται. Πάντως δημοσιεύουμε εδώ τα δύο τετράστιχα του ποιήματός σας:

Βαθεία μοσκοβολά η Γη
και τον άνασσαμό της,
που αμίγει με της 'Ανοιξης
τα νεοφερμένα μύρα,
κατάδασα μέο' στης ψυχής
αισθάνομαι τα φύλλα,
νάρκη, λήθη γλυκιά από τη
Ζωή και τον άχνό της.

Πώς ήθελα, Δημιουργέ,
έντός μου να φωλεύη
παντοτεινά, με την αύγη
μιάς 'Ανοιξης, Γαλήνη,
άλγαρα από τους πειρασμούς,
άγνυ να με λαμπύρη
ή αύρα, πλάστη μιάς Ζωής
λιτής να με χαϊδεύη.

ΣΠΥΡΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Ένταθα. Συγχαρητήρια θεμά διὰ τα πατριωτικά σας αισθήματα. Να είσθε βέβαιοι ότι η Ελλάς θα κάμνη το καθήκον της. Θέλει να ζήσει εν ειρήνι. Τα έργα της και αι προσέσεις της είναι ειρηνικά. Μά' αν κανείς την πειράξη, ο 'Ελληνικός λαός σύσσωμος, στο πλευρό του Βασιλέως και του 'Ιωάννου Μεταξά θα συνενώη και θα υπερασπίση την τιμή του και την ανεξαρτησίαν του κατά τρόπον αποτελεσματικό! Γι' αυτό κανένας 'Ελλην δεν αμφιβάλλει.

ΑΘΑΝ. Π. ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΝ. Το ποιήμα σου δεν είναι επιτυχημένο. — **ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ**, Νεοσάνη Μαντινείας. Γιατί τόσο μεγάλη παραγωγή ποιημάτων; Αυτή η υπερπαραγωγή άδυνατίζει την έμπνευσι και δεν άφίνει τα έκφραστικά μέσα να ώριμάσουν. Μη βιάζεστε. "Έχετε καιρό μπροστά σας, για να κάμετε λογοτεχνία. — **ΕΥΘ. ΗΛ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΥΛΑΝ**. Δεν είναι δημοσίευσιμο το ποιήματάκι. Μας δίδει όμως την άφορμή να κάνουμε μία γενικώτερη συμβουλή: Δεν είναι ανάγκη κάθε

σας σκέψι, κάθε σας αίσθημα να το κάνετε ποιήμα. Διατυπώστε την άπλη, καθαρά κι' αυθόρμητα, όπως έγεννήθηκε μέσα σας, κι' άς μην είναι σε στίχους, κι' άς μην έχη ομοιοκαταληξία. Υπάρχουν περιπτώσεις που μία τέτοια ειλικρινής και ηγαία διατύπωση είναι καλύτερο ποιήμα από εκείνα που έχουν στίχους και ομοιοκαταληξίες. — **ΠΑΝΑΓ. ΙΩ. ΖΕ'ΙΜΠΕΚΗΝ**. Το παραμύθι που μας έστειλες έχει επωθή τόσες φορές και με τόσους τρόπους, που είναι πια εξαντλημένο. — **ΓΡΗΓΟΡ. ΠΑΠΑΔΟΘΩΜΑΚΟΝ**. Το δικό σου παραμύθι είναι ελλιπές και χωρίς ενδιαφέρον. — **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ Σ. ΧΑ'Ι'ΜΑΝΤΑΝ**. Το δικό σου παραμύθι το έχουμε ήδη δημοσιεύσει στο περιοδικό μας. — **ΧΡΙΣΤΟΔ. Ι. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΝ**. Καλή η έκθεσίς σου, μά' δεν είναι ακόμη δημοσιεύσιμη. — **ΑΝΔΡ. ΚΑΡΑΒΟΥΚΥΡΗΝ**. Είναι τόσο μεγάλο το ποιήμα σου και τόσο άσχημα γραμμένο, και από τις δυο μάλιστα όψεις του χαριτιού, ώστε, και καλό να ήταν, δεν θα μπορούσε να δημοσιευθή.

ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΑΝΤΩΝΙΟΥ, Θεσσαλονίκη. "Έχετε δίκιο. Ο 'Ελλην στρατιώτης είναι ο γενναίωτος στρατιώτης του κόσμου. Είναι γενναίος και έχει θάρρος, αταπάρνησι και αυτοθυσίαν. Ξέρετε πως 'ετού 'Ελληνας ο τράχηλος ζυγόν δεν υποφέρει". Και όταν τον άπειλήσουν με κάτι τέτοιο έξεγείρεται και όρμη και γράφει τις έποποιίες εκείνες που ξέρουμε από την ιστορία. "Εάν χρειασθή να πολεμήσουμε, η 'Ελλάς θα παραταχθή στα σύνορά της με μία και μόνη απόφασι: "Να νικήση και να μη 'εκατασχύνη" τα όπλα της".

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Άπεστείλαν όρθας λύσεις οι: Χρ. 'Αργουδέλης, 'Ελλη Οικονόμου Θεσσαλονίκη, Δημ. Μοάτσος Ρέθυμνον, Βύρων Μαγουλές, Β. Χατζηγιάνης Ένταθα. Β. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Δημοσιεύεται ένα κρυπτογραφικόν σας, τα άλλα υπο κρίσιν. Γιατί δεν γράφετε πιο προσεκτικά και καθαρά; — **Α. ΚΟΦΙΝΗΝ**. Δημοσιεύεται ένα σου αίνιγμα. Τα άλλα είναι πολύ γνωστά. — **Ν. ΜΠΟΥΡΑΝ**. Δημοσιεύεται η καλύτερα σας ελκώ. Οι άλλες, μάλλον άποτυχημένες θα κριθούν. Το κρυπτογραφικό όχι καλό. — **Β. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ**. Τα σταυρολέα έφρεκα καταλά. Το ένα δημοσιεύεται. — **Γ. ΒΙΣΒΙΚΗΝ**. Τα δύο σας αίνιγματα δημοσιεύονται. Μά' τα άλλα έγκρίνονται. — **Γ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΝ**. 'Εγείνται. Γιατί δεν γράφετε μόνον από την κρίσιν; — **ΣΠ. ΘΩΜΑΝ**. "Εμείν όψιν του χαριτιού". — **ΙΩ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΝ**. "Εμείν όψιν του χαριτιού". — **Γ. ΚΑΡΑΒΟΥΚΥΡΗΝ**. "Εγείνται. Γιατί δεν γράφετε πιο προσεκτικά και καθαρά; — **Α. ΔΑΒΑΡΑΝ**. "Έχετε άνορθογραφίες, ταί. — **Α. ΦΟΥΝΤΑΝ**. "Απορρίπτεται. — **Σ. ΛΙΛΗΝ**. "Εγείνται. Συγχαρητήρια για την τάξιν σας και την εδουλειά σας. — **Ε. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ**. "Απορρίπτεται. — **Ν. ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΝ**. "Απορρίπτεται διὰ τις άταξίες. — **ΕΛΛΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**. "Εγείνται.

ΤΑ ΤΟΠΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΟΥΝΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

(Συνέχεια από τη σ. 1162)

τέμνονται και συνάπτονται και άναπαοκρίνονται αι άρχιτεκτονικά γραμμά των άνωσφθέντων επί του διαγράμματος της φύσεως κτιρίων. Ούτω υπεράνω της πόλεως ηγειραν άλλην πόλιν μνημείων όπτικώς προς άλληλα συναρμολογμένων» (σελ. 18). Αυτά γράφτηκαν το 1841, πριν από ένα άκριβώς αιώνα και δεν έέρω αν κανείς άλλος αισθητικός ή αρχαιολόγος, λόγιος ή καλλιτέχνης, κατώρωσε να μη τόσο βαθεία στο πνεύμα της αισθητικής έκτιμήσεως των βουνών της 'Αττικής και της 'Αθήνας. Οι άρχαιοι θεώρησαν την τέχνη σάν μικρογραφία της φύσεως, σάν αναπόσπαστη συνέχεια των γραμμών που προκαλεί το φυσικό περιβάλλον της χώρας τους κι'

ειδικώς της ιδιαίτερης πατρίδας τους. Είχαν κατανοήσει την άόρατη μουσική που πλανιέται πάνω στη φύσι.

Και δεν είναι μόνον ο Μαυρογιάννης που μίλησε με τόσο βαθεία κατανόησι για την αισθητική διάρθρωσι των βουνών της 'Αττικής, μά κι' άλλοι που προσεπάθησαν να συλλάβουν την εξαίσια συμφωνία που τά πλημμυρίζει. "Ετσι ο διάσημος γεωλόγος Γκωντρώ έγραψε: "Οί σειρές των βουνών της 'Αττικής είναι πολύ μικρές. Ο 'Υμητός μόλις μετράει έκαστο λεύγε. 'Αλλ' οι σειρές αυτές είναι στενώτατες. Κι' έπειδή ύψώνονται άπότομα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας κι' έπειδή οι περισσότερες συγκρατούνται από μάρμαρα, ή άποψι τούτων είναι μεγαλοπρεπέστερη παρ' όσο θάπρεπε να περιμένουμε. "Εξω από την

Πάρνηθα, όλες αυτές οι σειρές φέρονται κατ' ευθείαν και χωρίζονται καθαρά ή μία άπ' την άλλη. Σ' ένα τέτοιο λοιπόν σχηματισμό βουνών όφείλεται κυρίως ή γοητεία εκείνη, που τόσο τραγουδήθηκε, των πανοραμμάτων της 'Αττικής. Οι άπλες αυτές άλυσίδες των βουνών δίνουν στη χώρα την ιδιαίτερη φυσιογνωμία της, γιατί βρίσκονται χωρισμένες και δεν συγχέονται, ούτε φέρονται τις αντίθεσεις εκείνες εις άταξίες που παρουσιάζουν οι "Άλπεις και τά Πυρηνάια. Η ήσυχία και ή γλυκύτητα χαρακτηρίζουν τά βουνά της μικρής αυτής χώρας της 'Αττικής» (σελ. 376). Κι' άλλος ειδικός γεωλόγος, ο Βαλλού, λέει χαρακτηριστικά: "Τα βουνά της 'Αττικής προσφέρουν στο μάτι συνέχεια γραμμών άρμονικών χρωματισμένων άνάλογα με την απόστασι, με χρώματα

βαθεία. Η Φύσι φαίνεται πως σμίλευσε έρωτικά την 'Αττική, που δίκαια καταστάθηκε ή κοιτίδα των τεχνών. Μόλις άντικρύση κανείς το σύνολο των βουνών της 'Αττικής πλέοντας από το Σαρωνικό, άμέσως καταλαβαίνει γιατί μέσα στο τρίγωνο που σχηματίζουν πλάστηκε ένας τόσο άρμονικός και μαζί αούτηρός πολιτισμός, μια τέχνη τόσο βαθεία και λεπτή, τόσο αίθέρια κι' άνθρωπνη, τόσο φιλελεύθερη και τόσο ίσοροπημένη. Καθένα από τά βουνά αυτά πρόσφερε κι' ένα στοιχείο στον άνθρωπο και στον τεχνίτη. Η Πάρνηθα την σιηρότητα, ή Πεντέλη την άρμονική πλαστικότητα, ο 'Υμητός την εύλυγισία και λιτότητα, κι' όλα μαζί τη δραστική χάρι, που περικλείνει ύγεια, δύναμι, κι' άρμονία».

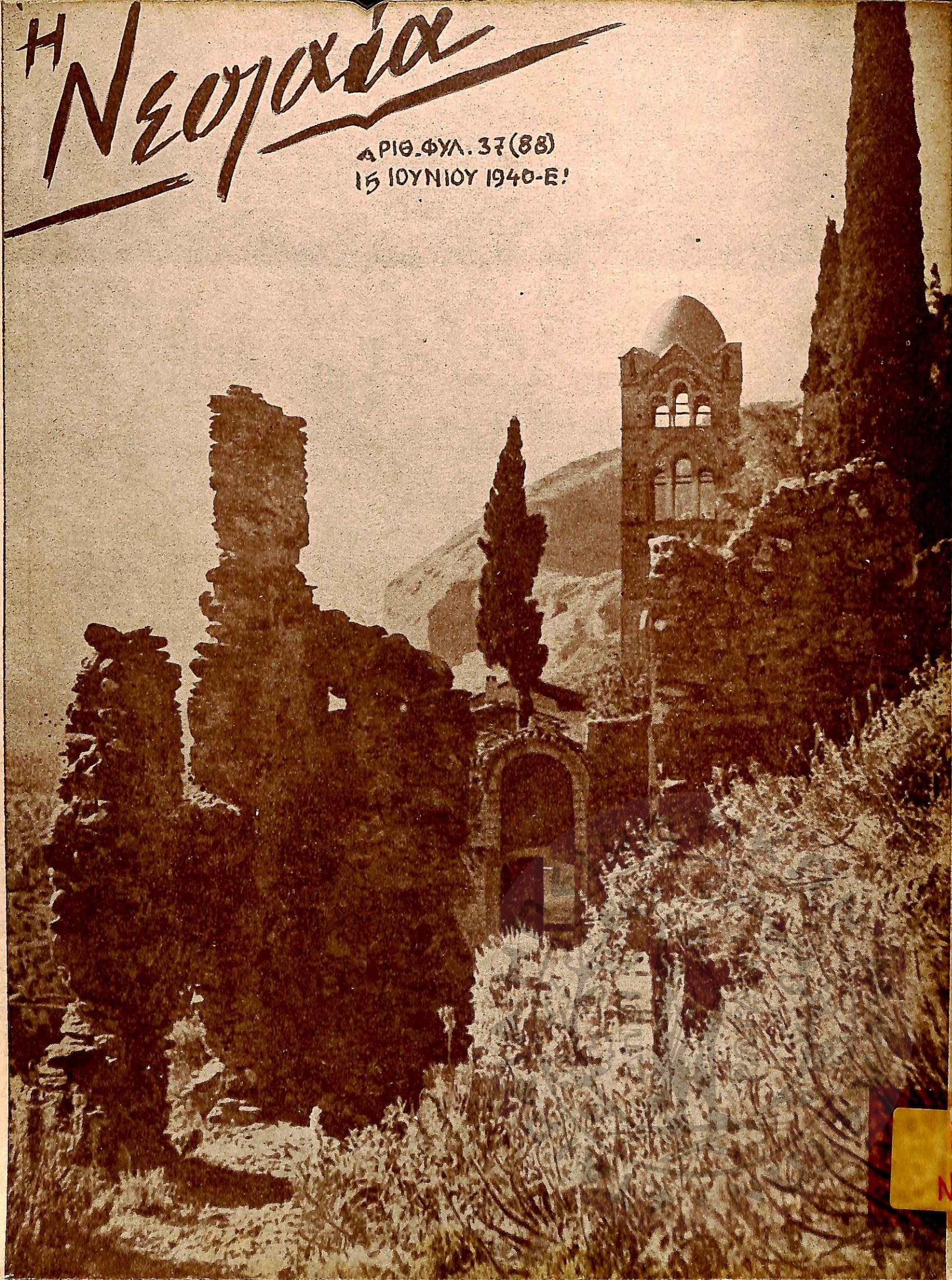
Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

1) Σταμούλης 'Ιωάννης, 2) Βασ. Παπανάγνου, 3) Νέλλη Καργιώρα, 4) Γιακουστίδης, 5) 'Αθαν. Πετράκης, 6) Σφέτσος Νικ., 7) Δημήτριος Ζορμπάκος, 8) 'Αγγέλα Μυλωνά, 9) Μαρίνα Χαλά.

Η Νεοπαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 37 (88)
15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1940-Ε'

N